

Hovedopgave HD (R)

Regnskabsvæsen og økonomistyring

Den 16. maj 2011

Ændringerne i aktieavancebeskatningsloven og de deraf følgende konsekvenser for selskaber

Opgaveløser:

Kaspar Hartmann-Petersen

Vejleder: Pernille Pless

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	6
1.1 Problemformulering	7
1.1.1. Problemstillinger	7
1.2 Målgruppe	7
1.3 Afgrænsning	8
1.4 Metodevalg	9
1.5 Kildekritik	9
2. Beskatning af aktier efter skattereform 2.0	11
3. Lovens anvendelsesområde	12
3.1 Avance og tab	12
3.2 Typer af værdipapirer	13
3.3 Kredsen af skattepligtige	13
3.4 Delkonklusion	13
4. Nye definitioner og ændringer i aktieavancebeskatningsloven	15
4.1 Datterselskabsaktier	15
4.2 Koncernselskabsaktier	16
4.3 Porteføljeaktier - andre aktier	17
4.4 Egne aktier	17
4.5 Børsnoterede aktier	18
4.6 Delkonklusion	18
5. Opgørelsesprincipper	20
5.1 Lagerprincippet	20
5.1.1. Eksempel 1 på opgørelse efter lagerprincippet	20
5.1.2. Eksempel 2 på opgørelse efter lagerprincippet	21
5.2 Realisationsprincippet	22
5.3 FIFO princippet	24

5.4 Delkonklusion	26
6. Beskatningen	28
6.1 Beskatning af aktier ejet mindre end 3 år	28
6.2 Beskatning af aktier ejet mere end 3 år	28
6.3 Datter- og koncernselskabsaktier	28
6.4 Porteføljeaktier	29
6.4.1. Porteføljeaktier - noterede	29
6.4.2. Porteføljeaktier - unoterede	29
6.4.2.1. Porteføljeaktier - unoterede - lagerprincippet	29
6.4.2.2. Porteføljeaktier - unoterede - realisationsprincippet	29
6.5 Egne aktier	30
6.6 Næringsaktier	30
6.7 Beskatning af udbytter	31
6.7.1. Dobbeltbeskatning af udbytte i forhold til de tidligere regler	32
6.8 Beskatningen når selskabet er omfattet af værnsreglen	36
6.8.1. Eksempel 1	37
6.8.2. Eksempel 2	39
6.9 Delkonklusion	39
7. Overgangsregler	42
7.1 Indgangsværdier	42
7.1.1. Datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier	42
7.1.2. Porteføljeaktier	42
7.2 Nettokurstabssaldoen	44
7.2.1. Noterede aktier og unoterede aktier hvor lagerbeskatning anvendes	44
7.2.2. Unoterede aktier hvor der vælges realisationsbeskatning	46
7.3 Opgørelse og opdeling af nettokurstabssaldoen	46
7.3.1. Intern modregning ved opgørelse af nettokurstabssaldoen	46

7.3.2. Nettokurstabssaldo hvor alle porteføljeaktier lagerbeskattes	46
7.3.3. Nettokurstabssaldo hvor unoterede porteføljeaktier realisationsbeskattes ____	47
7.3.4. Nettokurstabssaldo med realisationsbeskattede aktier og fordeling af saldo _	48
7.4 Anvendelse af nettokurstabssaldoen	49
7.5 Fiktive avancer og tab.	51
7.6 Delkonklusion	53
8. Værnsreglen og det omvendte juletræ	56
8.1 ABL § 4A, stk. 3.	57
8.1.1. Direkte og indirekte ejerskab	58
8.1.2. ABL § 4A, stk. 3, nr. 1 - primær funktion	59
8.1.3. ABL § 4A, stk. 3, nr. 2 - reel økonomisk virksomhed	61
8.1.4. ABL § 4A, stk. 3, nr. 3 - majoritetstest	63
8.1.4.1. Eksempel 1: Værnsreglen finder anvendelse	65
8.1.4.2. Eksempel 2: Værnsreglen finder ikke anvendelse	66
8.1.4.3. Eksempel 3: Værnsreglen finder ikke anvendelse	67
8.1.5. ABL § 4A, stk. 3, nr. 4 - noteret selskab	68
8.2 ABL § 4B, stk. 2.	68
8.3 Undgåelse af værnsreglen	69
8.4 Anden primær funktion	69
8.5 Økonomisk virksomhed i mellemholdingselskabet	69
8.6 Omstruktureringer	69
8.7 Børsnotering	70
8.8 Delkonklusion	70
9. Statusskifter	73
9.1 Statusskift fra datterselskabsaktie til porteføljeaktie	74
9.2 Statusskift fra datterselskabsaktie til koncernselskabsaktie	79
9.3 Fra koncernselskabsaktie til porteføljeaktie	81

9.4 Fra koncernselskabsaktie til datterselskabsaktie	83
9.5 Fra porteføljeaktie til datterselskabsaktie	84
9.6 Fra porteføljeaktie til koncernselskabsaktie	87
9.7 Delkonklusion.	88
10. Konklusion	90
11. Litteraturliste	95

1. Indledning

I 2009 vedtog lovgiver en ny og gennemgribende skattereform. For lovgiver var hovedformålet med skattereformen, at de ville gøre det mere attraktivt at arbejde ved at give skattelettelser til skatteyderne. Finansieringen af skattereformen er blandt andet sket ved at ændre reglerne for beskatning af fortjeneste og tab på aktier samt beskatningen af udbytte modtaget af selskaber. Derudover har det været intentionen med lov nr. 525 af 12. juni 2009 at harmonisere beskatningen af aktieindkomst og udbytteindkomst og forenkle reglerne for beskatningen af fortjeneste og tab på aktier samt beskatningen af udbytter. Ændringerne har i overvejende grad medført, at de tidligere regler for hvornår aktieindkomst og udbytte kunne modtages skattefrit af et selskab, nu er ændret. I forhold til ændringerne i aktieavancebeskatningsloven (ABL) har det været hensigten at stoppe muligheden for brug af mellemholdingselskaber til at strukturere sig til skattefrihed ved modtagelse af udbytte, hvorfor der i den nye aktieavancebeskatningslov er indført en værnsregel mod mellemholdingselskaber¹.

Ved lov nr. 525 af 12. juni 2009 blev reglerne for selskabers beskatning af fortjeneste og tab på aktier ændret væsentligt i forhold til de tidligere gældende regler. Reglerne har virkning for indkomståret 2010, jf. § 22, stk. 2, i lov nr. 525 af 12. juni 2009. Der er dog en række undtagelser og præciseringer til lovens udgangspunkt, såsom at den ikke har virkning for aktier afstået inden den 22. april 2009.

De tidligere regler har dog stadig virkning for skattemæssigt relevante dispositioner med hensyn til aktier, der foretages i kalenderåret 2010, men i et selskabs indkomstår 2009, hvilket har betydning for selskaber med forskudt indkomstår.

Overvejende er det tilstræbt med lov nr. 525 af 12. juni 2009 at indføre en harmonisering af selskabers aktie- og udbyttebeskatning.²

Den redaktionelle deadline er sat til 31. januar 2011.

¹ For nærmere gennemgang se afsnit 8. Værnsreglen og det omvendte juletræ.

² Ligningsvejledningen; Selskaber og aktionærer 2011-1; afsnit S.G.4, samt lov nr. 525 af 12. juni 2009.

1.1 Problemformulering

Denne opgave vil gennemgå tidligere og nugældende regler. Der vil blive foretaget teoretisk gennemgang af de tidligere gældende regler for beskatning af fortjeneste og tab på aktier og beskatning af udbytter. Videre vil der blive foretaget en teoretisk gennemgang af de regler og ændringer, som lov nr. 525 af 12. juni 2009 har medført i forhold til aktieavancebeskatningsloven. For at illustrere ændringerne og konsekvenserne, vil opgaven eksemplificere med eksempler og sammenligninger.

Ud fra ovenstående er følgende hovedproblemformulering opstillet:

”Hvilke ændringer har lov nr. 525 af 12. juni 2009 medført for selskaber i forhold til aktieavancebeskatningsloven og hvilke konsekvenser har disse for selskaber?”

1.1.1. Problemstillinger

Problemstillinger, der bliver behandlet i opgaven, omfatter blandt andet følgende:

- Gennemgang af udvalgte områder i den til og med indkomståret 2009 gældende aktieavancebeskatningslov
- Gennemgang af nye definitioner i aktieavancebeskatningsloven
- Hvordan sker beskatning af fortjeneste og tab?
- Hvordan beskattes udbytte?
- Hvordan sker beskatningen af fortjeneste og tab på selskaber omfattet af værnreglen?
- Hvilke opgørelsesprincipper følger af den nye lov?
- Hvordan fungerer den såkaldte værnregel mod omvendte juletræer?
- Hvilke overgangsregler medfører den nye lov?
- Hvilke konsekvenser følger der af statusskifter?
- Hvilke skattemæssige konsekvenser får de nye regler for selskaber?
- Hvilke likviditetsmæssige konsekvenser får de nye regler for selskaber?

1.2 Målgruppe

Målgruppen for opgaven vil, udover folk med almindelig interesse i reglerne, være selskaber og regnskabschefer i selskaber, der ønsker et overblik over, hvilke ændringer de nye regler medfører, samt hvilke konsekvenser der kan forventes, således at der for læseren kan perspektiveres til den konkrete situation, som læseren står i med sit selskab.

Opgavens indhold vil i særdeleshed være relevant for selskaber, som har en mindre eller større investering i porteføljeaktier eller i datterselskabsaktier og/eller koncernselskabsaktier. Herunder selskaber hvis formål er investering i og udvikling af datterselskaber, hvor ejerkredsen af datterselskabet består af flere ejere, hvoraf nogle vil ligge på grænsen af en ejerandel på 10 % af datterselskabet, eller hvor der med tiden forventes en udvanding af ejerskabet ved eventuelt salg af dele af selskabet til andre private investorer eller ved børsnotering af selskabet.

Derudover vil opgaven med fordel kunne benyttes som et praktisk opslagsværk med en teoretisk gennemgang af reglerne samt praktiske eksempler på, hvordan disse virker.

1.3 Afgrænsning

Opgaven tager udgangspunkt i reglerne for beskatning af fortjeneste og tab på aktier samt beskatning af udbytter for selskaber, hvorfor emner i opgaven vil blive behandlet i relation hertil. Dette betyder også, at det er fravalgt at behandle regler i aktieavancebeskatningsloven vedrørende personer og beskatningen for disse.

Reglerne for dødsboer, fonde, foreninger og næringsdrivende vil ikke blive behandlet i denne opgave.

Fortjeneste og udbytte modtaget i forbindelse med likvidation, kapitalnedsættelse, spaltning, fusion, skattefrie og skattepligtige omstruktureringer m.v. vil kun blive berørt periferært eller slet ikke. Ligeledes vil udbytte, fortjeneste og tab mellem danske og udenlandske selskaber, samt EU's moderdatterselskabsdirektiv ikke blive behandlet i opgaven.

I opgaven er ændringerne i reglerne og konsekvenserne, som er fremkommet som en direkte følge af lov nr. 254 af 30. marts 2011 - L 84, ikke medtaget. Dette skyldes, at den ved opgavens redaktionelle deadline kun var fremsat i forslag om ændringsloven, og der ikke forelå behandling af denne endnu. Dette velvidende, at denne forsøger at løse de problemstillinger, som følger af lov nr. 525 af 12. juni 2009.

1.4 Metodevalg

Udgangspunktet for opgavens gennemgang af problemstillingen er en teoretisk gennemgang af aktieavancebeskatningsloven med de ændringer, der fulgte ved indførelsen af lov nr. 525 af 12. juni 2009. Herunder vil der løbende blive sammenlignet med de regler, der er gældende til og med indkomståret 2009. Ved sammenligninger og beskrivelse af nye regler vil der også i vid udstrækning blive suppleret med grafiske fremstillinger og gennemgange af praktiske eksempler samt beregningseksempler. Dette er gjort ud fra en overbevisning om, at for at give den bedste forståelse hos læseren må en teoretisk behandling af et emne suppleres med grafiske fremstillinger og gennemgang af eksempler samt beregningseksempler. Derudover vurderes det, at brugen af eksempler i mange tilfælde medfører den bedste belysning af konsekvenserne af de beskrevne regler og ændringer i hidtidige regler.

Med fremstillingen er det forsøgt at give en teoretisk tilgang til reglerne med løbende gennemgang af eksempler for at have et godt grundlag for en analyse af ændringer eller nye regler. Hvert afsnit vil blive afsluttet med en delkonklusion, hvor afsnittets væsentligste punkter bliver sammenfattet.

1.5 Kildekritik

Jeg har gennem arbejdet med opgaven valgt primært at anvende lovgivning, cirkulærer og bekendtgørelser m.v. Derudover er der anvendt spørgsmål og svar i forbindelse med lovforslaget udgivet af Skatteministeriet, samt andre udgivelser i overvejende grad fra af SKAT eller dele heraf. Der er i mindre omfang anvendt almindelige lærebøger fra højere læreanstalter.

Vurderingen er, at den primære litteratur og de primære kilder har et højt niveau, hvorfor kvaliteten af denne ikke vurderes at udgøre problemer. Dette begrundes med at der i langt overvejende grad er tale om personer eller institutioner, der enten laver reglerne, deltager i arbejdet omkring udarbejdelsen af reglerne eller er blandt de førende forfattere på de behandlede områder i Danmark.

Sekundært er anvendt diverse artikler udgivet af medarbejder på arbejdspladser, der beskæftiger sig med reglerne i det daglige. Dette være sig medarbejdere ved SKAT, advokatfirmaer eller lignende. Også artikler udgivet af forskere eller tidligere forskere på området er anvendt.

Den faglige kvalitet i den sekundære litteratur ligesom den primære litteratur ligger på højt niveau og det findes derfor ikke nødvendigt at søge ekstra dokumentation for rigtigheden af indholdet af disse publikationer.

Endelig har jeg gennem mit daglige arbejde som revisor en del baggrundsviden og erfaring med anvendelse af reglerne, som også vil blive brugt i udarbejdelsen af besvarelsen.

2. Beskatning af aktier efter skattereform 2.0

Ændringerne i aktieavancebeskatningsloven betyder, at beskatning af aktier ejet af selskaber ikke længere opdeles i kategorier, hvor ejertiden afgør, om avance eller tab er henholdsvis skattepligtigt eller fradragsberettiget. Den nye aktieavancebeskatningslov arbejder med nye begreber og kategorier for aktier. De tidligere regler for beskatning af selskabers avancer og tab på aktier og andre værdipapirer omfattet af aktieavancebeskatningsloven har stadig relevans for selskaber, der har handlet aktier i kalenderåret 2010, men hvor disse dispositioner falder i selskabets indkomstår 2009. Derfor vil der også i det følgende, hvor det findes relevant, ske en gennemgang af tidligere regler vedrørende behandling af selskabers fortjeneste og tab på aktier, for at kunne foretage en komparativ analyse af reglerne før og efter harmoniseringen af beskatningen af aktieavancer og udbytter for selskaber.

3. Lovens anvendelsesområde

3.1 Avance og tab

Aktieavancebeskatningslovens anvendelsesområde er avance/gevinst og tab på aktier, jf. ABL § 1, stk. 1. Ved avancer og tab på aktier forstås den gevinst eller det tab, der fremkommer, som en værdistigning eller værdinedgang i den pågældende akties kursudvikling set i forhold til den oprindelige anskaffelsessum. Er en aktie anskaffet til en kursværdi på kr. 100, og er den senere steget til en kursværdi på kr. 110, vil dette altså medføre en avance på kr. 10 pr. aktie. Hvis kursudviklingen er nedadgående, og aktien på et senere tidspunkt end anskaffelsestidspunktet, og i den periode man ejer aktien, har en kursværdi på kr. 90, vil der være en negativ avance eller et tab på kr. 10 pr. aktie. Da opgaven beskæftiger sig med selskabers beskatning af avance og tab, skelnes der i dette tilfælde som udgangspunkt ikke mellem realiseret og urealiseret avance og tab, da dette fremadrettet ikke er relevant for selskaber, men kun for personer. Derudover vil omkostninger i forbindelse med købet og salget af aktien skulle henholdsvis tillægges og fradrages i købs- og salgssummer, således at købsomkostninger vil forhøje anskaffelsessummen, og salgskomkostninger vil mindske afståelsessummen. Som omkostninger i forbindelse med køb og salg af aktier ses typisk provisioner i forbindelse med handel af aktier på et reguleret marked samt honorarer til revisor og advokat. Hertil kommer udgifter af samme karakter. Omkostninger til finansiering af et køb kan dog ikke tillægges anskaffelsessummen³.

Tillige finder loven som udgangspunkt også anvendelse ved udlodning af likvidationsprovenu, i det kalenderår hvor et selskab endeligt opløses, jf. ABL § 2, stk. 1.

Lovens anvendelsesområde har som udgangspunkt stort set ikke ændret sig i den nye udformning af avancebeskatningsloven. Dog skal det nævnes, at der for de gamle regler gælder, at modtaget udbytte skal beskattes efter den dagældende selskabsskattelovs (SEL) § 13, som efterfølgende er blevet ændret således, at udbytte også efter den nye selskabsskattelov skal beskattes efter § 13, men at dette er efter andre regler end i den gamle § 13⁴.

³ GS 2010 Henrik Dam m.fl., side 391.

⁴ For yderligere gennemgang af beskatning af udbytter henvises til afsnit 6.7. Beskatning af udbytter.

3.2 Typer af værdipapirer

Lovens regler finder direkte anvendelse på aktier i aktieselskaber. Derudover finder lovens regler også anvendelse på anparter i anpartsselskaber, andelsbeviser, omsættelige investeringsforeningsbeviser og lignende værdipapirer, jf. ABL § 1, stk. 2, samt konvertible obligationer, aktieretter (fondsaktier)⁵ og tegningsretter⁶ til foranstående typer værdipapirer, jf. ABL § 1, stk. 3 og 4. Dog skal det her tilføjes, at de almindelige regler i aktieavancebeskatningsloven ikke finder anvendelse på tegningsretter til aktier omfattet af LL § 28⁷, jf. ABL § 1, stk. 4, hvor reglerne i ABL § 36 i stedet finder anvendelse.

3.3 Kredsen af skattepligtige

Lovens kapitel 2 omhandler kredsen af skattepligtige. Kapitlet har kun to paragraffer hvoraf § 6 omhandler skattepligten for selskaber med videre, og § 7 omhandler skattepligten for personer. Opgaven har i det efterfølgende kun behandlet § 6 vedrørende selskaber.

De skattepligtige subjekter er selskaber, fonde og foreninger m.v., der er skattepligtige efter selskabsskatteloven eller fondsbeskatningsloven. Disse skal ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst medregne fortjeneste og tab på aktier, jf. ABL § 6. Beskatningen og de forskellige problemstillinger der følger heraf, bliver gennemgået senere i opgaven⁸.

3.4 Delkonklusion

Overordnet set gælder loven for tab og fortjeneste på aktier. Herunder ligeledes anparter i anpartsselskaber, andelsbeviser, omsættelige investeringsforeningsbeviser og lignende værdipapirer. De skattepligtige efter aktieavancebeskatningsloven er såvel selskaber som personer. Der er ved vedtagelsen af den nye aktieavancebeskatningslov ikke sket radikale

⁵ Aktieretter er en ret til fondsaktier, der udstedes af selskabet og udleveres til selskabets aktionærer i samme forhold som deres hidtidige aktiebesiddelse i selskabet. Dette sker uden at der betales vederlag for aktierne.

⁶ Tegningsretter er en ret til at tegne nye aktier i et selskab til en i forvejen fastsat favørkurs. Disse tegningsretter bliver givet til selskabets hidtidige aktionærer uden vederlag, og repræsenterer i sig selv en værdi grundet adgangen til at tegne aktier til den i forvejen fastsatte favørkurs. Udover retten til at tegne nye aktier kan tegningsretter omfatte retten til at tegne konvertible obligationer.

⁷ LL § 28 vedrører personer der som vederlag modtager køberetter eller tegningsretter til aktier i det selskab, hvor vedkommende er ansat.

⁸ For gennemgang se afsnit 6 Beskatningen.

ændringer i lovens anvendelsesområde. Primært er ændringerne af sproglig og præciserende karakter. Dette er også helt på linje med at intentionerne for ændringen af aktieavancebeskatningsloven og andre love ved samme lejlighed. Intentionerne var, at harmonisere og forenkle beskatningen af aktiefortjeneste og tab samt udbytte fra aktier og lignende.

4. Nye definitioner og ændringer i aktieavancebeskatningsloven

Ved ikrafttrædelsen af den nye aktieavancebeskatningslov skete der en ophævelse af de bestemmelser der omhandlede aktier ejet over eller under tre år⁹. Dertil kommer, at man ligeledes ophævede bestemmelsen vedrørende definitionen af børsnoterede aktier for herefter at sondre mellem aktier noteret på et reguleret marked eller en multilateral handelsfacilitet og ikke noterede aktier¹⁰. Som noget nyt blev der med de nye ændringer til aktieavancebeskatningsloven indført nye definitioner som blandt andet datterselskabsaktier, koncernselskabsaktier og porteføljeaktier¹¹. Med ændringerne har lovgiver søgt at harmonisere beskatningen af fortjeneste og tab på aktier og udbytte samt forenkle reglerne for beskatning af aktiefortjeneste og tab samt aktieudbytter.

4.1 Datterselskabsaktier

Udgangspunktet for definitionen af datterselskabsaktier er, at et selskab ejer mindst 10 % af selskabskapitalen i et datterselskab¹², jf. ABL § 4A, stk. 1. Dog er det en betingelse at datterselskabet er omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1-2 a, 2 d-2 h og 3 a-5 b, eller at beskatningen af modtagne udbytter fra datterselskabet frafalder eller nedsættes efter bestemmelserne i direktiv 90/435/EØF om fælles beskatning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater, eller efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst med den stat hvori datterselskabet er hjemmehørende, jf. ABL § 4A, stk. 2.

Hvad angår 1. del af ABL § 4A, stk. 2, hvorefter datterselskabet skal være omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1-2 a, 2 d-2 h og 3 a-5 b, betyder dette, at datterselskabet skal være skattepligtigt og hjemmehørende til Danmark. Desuden skal der være tale om registrerede anpartsselskaber, aktieselskaber eller andre selskaber, hvor ingen af deltagerne hæfter personligt for selskabets forpligtigelser og hvor overskuddet deles efter forholdet i deltagernes indskudte kapital. Herunder er også en række

⁹ For gennemgang af ophævelsen af reglerne se afsnit 6.1. Beskatning af aktier ejet mindre end 3 år og afsnit 6.2. Beskatning af aktier ejet mere end 3 år.

¹⁰ For yderligere gennemgang se afsnit 4.5. Børsnoterede aktier.

¹¹ For yderligere gennemgang se afsnit 4.

Nye definitioner og ændringer i aktieavancebeskatningsloven, i sin helhed.

¹² Det skal her bemærkes, at når der tales om et datterselskab i skattemæssig henseende altså er tale om et selskab hvori moderselskabet ejer mindst 10% af selskabskapitalen og ikke som i årsregnskabslovens definition hvor man for at kunne benævne en kapitalandel for et datterselskab skal eje mindst 50% af selskabskapitalen eller have den bestemmende indflydelse.

finansielle virksomheder, elselskaber, kommuner, vandforsyningsselskaber og ved navns nævnte selskaber omfattet. Derudover er brugsforeninger, erhvervmæssige foreninger, gensidige forsikringsselskaber, investeringsforeninger og fonde og foreninger omfattet af lov om finansiel virksomhed §§ 214-216, omfattet af reglen om datterselskabsaktier. Dermed er andelsforeninger, andre foreninger, diverse fonde og skattefrie eller skattetransparente enheder ikke omfattet af definitionen af datterselskabsaktier.

Hvad angår 2. del af ABL § 4A, stk. 2, betyder denne, at det udenlandske datterselskab skal være omfattet af moder-datterselskabsdirektivet eller være omfattet af en dobbeltbeskatningsoverenskomst.¹³

Reglerne om datterselskabsaktier omfatter ikke konvertible obligationer og tegningsretter hertil, jf. ABL § 4A, stk. 4.

Værnsreglen i ABL § 4A, stk. 3, bliver behandlet nedenfor under afsnit 8, men det kan her kort nævnes, at værnsreglen er en undtagelse til bestemmelsen om, at en ejerandel på mindst 10 % medfører, at fortjeneste og tab samt modtaget udbytte ikke beskattes, når det kommer fra datterselskabsaktier. Reglen er indsat for at undgå omgåelse ved hjælp af de såkaldte mellemholdingselskaber¹⁴.

4.2 Koncernselskabsaktier

Koncernselskabsaktier er defineret som aktier, hvor ejeren og det selskab der ejes aktier i, er sambeskattet efter selskabsskattelovens § 31 eller kan sambeskattes efter selskabsskattelovens § 31A. Derudover er fonde mv., der ejer aktier i selskaber, som er koncernforbundne efter selskabsskattelovens § 31C og hvor selskabet kan indgå i en sambeskatning, omfattet.

Selskabsskattelovens § 31 beskriver reglerne for tvungen national sambeskatning. Tvungen national sambeskatning opstår, når et selskab på et tidspunkt for en periode af eller hele året ejer mere end 50 % af selskabskapitalen i datterselskabet eller har bestemmende indflydelse over datterselskabet. Det er sidstnævnte, der er afgørende, hvis der eksempelvis foreligger en ejerandel over 50 %, men ikke bestemmende indflydelse, da der i sagens natur må være en anden ejer, der dermed har den bestemmende

¹³ Selskabsskatteloven § 1.

¹⁴ For gennemgang af brugen af mellemholdingselskaber se afsnit 8. Værnsreglen og det omvendte juletræ.

indflydelse eller ingen, som har den bestemmende indflydelse, hvorefter selskabet jo så ikke vil skulle sambeskattes, jf. selskabsskattelovens § 31C. Omfattet af den tvungne nationale sambeskatning er også faste driftssteder og faste ejendomme beliggende i Danmark. Ejendomme og faste driftssteder i udlandet er ikke omfattet, jf. selskabsskattelovens § 31, stk. 1

Selskabsskattelovens § 31A, beskriver muligheden for, at et ultimativt dansk moderselskab kan vælge at lade selskabets udenlandske koncernforbundne enheder sambeskatte. For udenlandske selskaber eller foreninger gælder, at ingen af deltagerne må hæfte personligt for selskabets forpligtigelser og overskuddet bliver fordelt i forhold til deltagernes indskudte kapital, jf. selskabsskattelovens § 31A, stk. 1.

4.3 Porteføljeaktier – andre aktier

Porteføljeaktier er aktier som hverken er datter- eller koncernselskabsaktier. Altså aktier hidrørende fra selskaber hvori der er ejes under 10 % af selskabskapitalen. Fra betegnelsen porteføljeaktier er dog undtaget aktier i eget selskab, der på trods af at selskabet ejer under 10 % af selskabskapitalen, ikke bliver betragtet som porteføljeaktier, men som en selvstændig kategori benævnt egne aktier – i hvert fald i forhold til beskatningen, jf. beskrivelsen under afsnit 4.4.

4.4 Egne aktier

Egne aktier er defineret som aktier, et selskab ejer i sig selv. Egne aktier er ikke en ny definition i aktieavancebeskatningsloven, da betegnelsen også fandtes før ændringerne af loven. Det nye er, at egne aktier positivt har fået en særskilt hjemmel for, hvorledes de beskattes¹⁵, jf. ABL § 10, hvorfor de også fortjener en introduktion her.

Opkøb af egne aktier sker typisk i forbindelse med, at selskabet har forpligtiget sig til at indløse kreditorer med aktier eller forpligtet sig ifølge aktieoptionsprogrammer. Det kunne også være i tilfælde, hvor selskabet har forpligtiget sig til at indløse/ombytte konvertible obligationer. Endelig kunne en typisk situation være, at et offentligt noteret selskab ønsker at opkøbe egne aktier, i en situation hvor kursen ligger under indre værdi, for på denne måde at stabilisere kursdannelsen og eventuelt påvirke kursen til en kursdannelse tættere på indre værdi ved at øge efterspørgslen. Derudover må det også

¹⁵ Om beskatningen af egne aktier se afsnit 6.5. Egne aktier.

forventes, at det skaber en bedre likviditet i markedet, at der er blevet bedre muligheder for at købe egne aktier.

4.5 Børsnoterede aktier

Den tidligere regel i aktieavancebeskatningslovens § 3, med definition af børsnoterede aktier, er i den nye udgave af aktieavancebeskatningsloven blevet ophævet. Sondringen mellem børsnoterede aktier og unoterede aktier, som den tidligere aktieavancebeskatningslov opererede med, er nu i stedet erstattet af en sondring mellem aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked eller en multilateral handelsfacilitet, og aktier der ikke er optaget til handel på et reguleret marked eller en multilateral handelsfacilitet. Sondringen har relevans for selskaber, da disse som udgangspunkt bliver beskattet efter ABL § 9, stk. 1 og 2. Dog kan det skattepligtige selskab vælge at lade sig beskatte efter realisationsprincippet ifølge ABL § 9, stk. 3, for aktier der ikke er optaget til handel på et reguleret marked eller en multilateral handelsfacilitet, jf. ABL § 23, stk. 6. Sondringen vil derfor have relevans ved afgørelsen af, om et selskab har mulighed for at vælge beskatning efter realisationsprincippet.

4.6 Delkonklusion

Lovgiver har med ændringerne forsøgt at harmonisere og forenkle reglerne for beskatning af fortjeneste og tab på aktier samt aktieudbytter. Dette er gjort ved at indføre de nye aktiekategorier porteføljeaktier, datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier. Definitionen for kategorierne kan opstilles således:

Kategori:	Ejerskab:
Porteføljeaktier	0 < 10 %
Datterselskabsaktier	> 10 %
Koncernselskabsaktier	Mulighed for sambeskatning efter selskabsskattelovens § 31, 31A og 31C.

For datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier gælder det efter de nye regler, at fortjeneste og tab er den skattepligtige indkomst uvedkommende. For porteføljeaktier er

der derimod altid skattepligt for fortjeneste og fradragsret for tab. Det skal tilføjes, at fradragsretten ikke som tidligere er kildeartsbegrænset.

De nye regler indeholder endvidere en undtagelsesbestemmelse, der medfører en værnsregel mod, at koncerner strukturerer sig på en sådan måde, så de kan modtage udbytte skattefrit, som der var mulighed for med de tidligere gældende regler.

Den tidligere definition af børsnoterede aktier er udgået af loven. I stedet er der indført en sondring mellem aktier, der er optaget til handel på et reguleret marked eller en multilateral handelsfacilitet og unoterede aktier.

Endelig har egne aktier fået egen hjemmel for beskatning, hvilket medfører, at fortjeneste og tab på disse er den skattepligtige indkomst uvedkommende.

5. Opgørelsesprincipper

5.1 Lagerprincippet

Skattepligtige omfattes af ABL § 6 skal som udgangspunkt anvende lagerprincippet ved opgørelse af gevinst og tab på aktier, jf. ABL § 23, stk. 5. Anvendelse af lagerprincippet medfører, at selskabet hvert år skal medregne fortjeneste og tab på aktierne til den skattepligtige indkomst. Gevinst eller tab opgjort efter lagerprincippet er forskellen mellem aktiernes værdi ved indkomstårets begyndelse og aktiernes værdi ved indkomstårets afslutning. For aktier der er erhvervet i løbet af indkomståret, anvendes anskaffelsessummen¹⁶ i stedet for aktiernes værdi ved indkomstårets begyndelse, og for aktier afstået i løbet af indkomståret anvendes afståelsessummen¹⁷ i stedet for aktiernes værdi ved udgangen af indkomståret, jf. ABL § 23, stk. 2 og stk. 5.

5.1.1. Eksempel 1 på opgørelse efter lagerprincippet

Et selskab har ved indgangen til indkomståret en beholdning på nominelt 100.000 aktier. I løbet af året anskaffer selskabet nominelt 1.000 stk. mere og afstår nominelt 1.000 stk. For overskuelighedens skyld er det forudsat, at der i selskabets beholdning kun er aktier i et selskab, hvor selskabet samlet ejer under 10 % af selskabskapitalen, og at stk. størrelsen pr. aktie svarer til den nominelle værdi, således at 1 aktie har en pålydende værdi på 1.

¹⁶ Som anskaffelsessum anses (forenklet) den aftalte overdragelsessum for aktierne med tillæg af evt. gebyrer og omkostninger ved købet.

¹⁷ Som anståelsessum anses (forenklet) den aftalte overdragelsessum for aktierne med fradrag af evt. gebyrer og omkostninger ved købet.

	Kurs	Nom.	Kursværdi
Primoværdi af beholdning	104,75	100.000,00	10.475.000,00
Tillæg af aktier erhvervet i indkomståret	107,50	1.000,00	107.500,00
Fradrag af aktier afstået i indkomståret	110,00	<u>-1.000,00</u>	<u>-110.000,00</u>
I alt		<u>100.000,00</u>	<u>10.472.500,00</u> (1)
Ultimoværdi af beholdning	112	<u>100.000,00</u>	<u>11.200.000,00</u> (2)
Den skattepligtige fortjeneste ((2) - (1))			727.500,00
Der sammensætter sig således:			
Realiseret gevinst/tab			5.222,77
Urealiseret gevinst/tab			<u>722.277,23</u>
I alt			<u>727.500,00</u>

5.1.2. Eksempel 2 på opgørelse efter lagerprincippet¹⁸

Det forudsættes her, at selskabet har flere forskellige porteføljeaktier i beholdningen, ligesom til- og afgang kan dække over flere forskellige porteføljeaktier. Derfor er der kun regnet i samlede værdier, og opgørelser for de enkelte aktiebeholdninger i forskellige selskaber er ikke vist.

¹⁸ Eksempel 2 er tilvirket med udgangspunkt i eksemplet på side 402 i GS 2010 Henrik Dam m.fl.

	Samlet værdi
Primoværdi af beholdning	12.000.000,00
Tillæg af aktier erhvervet i indkomståret	<u>2.500.000,00</u>
I alt	<u>14.500.000,00</u> (1)
Ultimoværdi af beholdning	15.000.000,00
Tillæg af aktier afstået i indkomståret	<u>1.000.000,00</u>
I alt	<u>16.000.000,00</u> (2)
Den skattepligtige fortjeneste ((2) - (1))	1.500.000,00

5.2 Realisationsprincippet

Efter reglerne i ABL § 23, stk. 1, kan gevinst eller tab opgøres efter realisationsprincippet. For selskaber er udgangspunktet, at gevinst og tab skal opgøres efter lagerprincippet, men da realisationsprincippet kan vælges for unoterede porteføljeaktier, er det relevant at gennemgå opgørelsen efter realisationsprincippet i nærværende opgave. Realisationsprincippet indebærer, at fortjeneste eller tab på aktier først medregnes til den skattepligtige indkomst, når aktierne afstås, og derfor først når tabet eller gevinsten realiseres.

Ved opgørelsen efter realisationsprincippet skal selskabet anvende gennemsnitsmetoden, jf. ABL § 24, stk. 1. Gevinst og tab opgjort efter gennemsnitsmetoden er i ABL § 26, stk. 2, beskrevet som forskellen mellem afståelsessummerne og anskaffelsessummerne for de pågældende aktier.

Anskaffelsessummen skal forstås som den samlede anskaffelsessum for hele beholdningen af aktier i det pågældende selskab, jf. ABL § 26, stk. 2, 2. pkt.

Afståelsessummen ved opgørelse efter gennemsnitsmetoden fungerer på den måde, at hvis selskabet afstår en del af sine aktier i et selskab, skal selskabet fordele anskaffelsessummen for hele beholdningen forholdsmæssigt imellem de afståede aktier, og den del af beholdningen selskabet beholder. Dermed skal der altså opgøres en gennemsnits kostpris for aktierne. Har et selskab over flere omgange opkøbt aktier i et selskab, hvor kursdannelsen har været nedadgående, vil den gennemsnitlige

anskaffelsessum blive lavere og lavere, for hver gang selskabet opkøber aktier til den lavere kurs. Hvis selskabet senere sælger til en kurs, der er højere, er det altså denne kostpris, der skal ses som en afgang fra selskabets beholdning og den gennemsnitlige kostpris for anskaffelsessummen, der skal benyttes ved opgørelsen af det realiserede tab eller den realiserede gevinst. Den gennemsnitlige anskaffelsessum ændrer sig for hver gang selskabet enten anskaffer eller afstår aktier i det samme selskab. Fordeling af anskaffelsessummen mellem de beholdne og afståede aktier sker efter deres pålydende værdi, hvis de har en sådan, jf. ABL § 26, stk. 6¹⁹. Det er vigtigt at understrege, at gennemsnitsmetoden kun gælder ved delsalg af aktier i samme selskab, og at aktier i forskellige selskaber skal holdes adskilte ved anvendelse af gennemsnitsmetoden.

Eksempel på opgørelse efter realisationsprincippet ved brug af gennemsnitsmetoden:

I nedenstående eksempel har et selskab over 3 gange, i løbet af marts til april 2010, opkøbt aktier i et unoteret selskab. Det opkøbende selskab ejer under 10 % af selskabskapitalen. I maj måned 2010 vælger selskabet at sælge 1.000 stk. aktier svarende til en nominel beholdning på 1.000. Selskabet sælger til en kurs på kr. 110 pr. aktie. Det vil sige, at den samlede salgssum er på kr. 110.000. For at beregne den realiserede fortjeneste efter gennemsnitsmetoden skal vi tage den samlede kostpris på beholdningen inden salget og dividere med den samlede beholdning som vist nedenfor. Herved fås den gennemsnitlige anskaffelsessum pr. aktie. Denne ganges nu med antallet af aktier, der sælges, hvorved kostprisen for den solgte beholdning fremkommer kr. 104.803,92 (der er ikke brugt afrunding i beregningen, men kursen er afrundet til 2 decimaler). Da salgsprisen er kr. 110.000, og den gennemsnitlige anskaffelsessum er kr. 104.803,92, vil den skattepligtige fortjeneste kunne opgøres som forskellen mellem disse to tal, hvilket svarer til kr. 5.196,08.

¹⁹ Hvis aktien ikke har en pålydende værdi, men svarer til en andel af den samlede aktiekapital (no par value-aktier) fordeles anskaffelsessummen med et ens beløb på hver aktie, jf. Ligningsvejledningen; Selskaber og aktionærer 2011-1 afsnit S.G.5.5.3.

Aktie i X-selskab	Kurs	Nominelle bevægelser	Kostpris-bevægelser
Tilgang 1/3 2010	104,75	100.000,00	10.475.000,00
Tilgang 3/4 2010	107,50	1.000,00	107.500,00
Tilgang 4/4 2010	107,50	<u>1.000,00</u>	<u>107.500,00</u>
I alt		<u>102.000,00</u> (1)	<u>10.690.000,00</u> (2)
Gennemsnitlig anskaffelsessum pr. aktie ((2) / (1))		104,80	
Anskaffelsessum for 1.000 stk.	104,80	1.000,00	104.803,92 (3)
Salgssum for 1.000 stk. (5/5 2010)	110,00	1.000,00	<u>110.000,00</u> (4)
Realiseret fortjeneste ((4) - (3))			<u>5.196,08</u>

5.3 FIFO princippet

FIFO princippet, first in first out, refererer til de tidligere regler i ABL, hvor selskaber blev beskattet efter ejertid på aktier. De tidligere regler medførte, at gevinst og tab på aktier ejet over tre år ikke var den skattepligtige indkomst vedrørende, hvorimod gevinst og tab på aktier ejet under tre år skulle medregnes til den skattepligtige indkomst. Således skulle en skattepligtig, der ejede aktier med samme rettigheder, som var erhvervet på forskellige tidspunkter, ved opgørelse af gevinst og tab anse de først erhvervede aktier for de først afståede, jf. ABL § 5, stk. 1. Bestemmelsen er den samme i den nugældende aktieavancebeskatningslov som i den tidligere, men har ikke længere relevans for selskaber i forbindelse med den tidligere 3 års regel. Dog er reglen stadig relevant i situationer, hvor der til aktierne er tilknyttet rettigheder.

Eksempel på opgørelse efter tidligere gældende regler:

Forudsætningerne for eksemplet er, at selskabet har erhvervet børsnoterede aktier, hvor den samlede ejerandel ikke overskrider 1 % af det børsnoterede selskabs selskabskapital. Aktierne har alle været ejet i mindre end 3 år. Selskabet har erhvervet aktierne over en periode fra 2006 til 2007 og i løbet af 2008 solgt ud af beholdningen. Kursværdien ved udgangen af indkomståret 2008 er kr. 1.600, og ved indgangen var kursværdien kr.

1.252,86, således at der ikke var hverken fortjeneste eller tab på aktierne ved indgangen til indkomståret 2008. Nedenfor ses oplysningerne om de enkelte køb og salg.

Dato	Stk.	Købs/salgs-kurs	Købssum
1/6 2006	20	1.475,00	29.500,00
27/11 2006	20	1.300,00	26.000,00
20/5 2007	100	1.199,00	119.900,00
30/4 2008	-80	1.357,00	-108.560,00
21/5 2008	-20	1.500,00	-30.000,00
Samlet købssum pr. 30/4 2008 for 140 stk.			175.400,00
Gennemsnitlig anskaffelsessum pr. aktie			1.252,86
Salgssum pr. aktie			1.357,00
Forskel			104,14
Realiseret avance ved salg d. 30/4 2008			8.331,43
Ny beholdning 60 stk. aktier			
Samlet købssum pr. 21/5 2008 for 60 stk.			75.171,43
Gennemsnitlig anskaffelsessum pr. aktie			1.252,86
Salgssum pr. aktie			1.500,00
Forskel			247,14
Realiseret avance ved salg d. 21/5 2008			4.942,86
Samlet købssum for resterende 40 stk. herefter			50.114,29
Samlet realiseret avance i 2008			13.274,29
Samlet kursværdi af resterende beholdning			64.000,00
Urealiseret avance på beholdning			13.885,71

Som det er vist ovenfor er de enkelte køb og salg sket til forskellige kursværdier. Ved udgangen af indkomståret 2008 skal den skattepligtige fortjeneste opgøres. FIFO-princippet betyder, at selskabet skal anse de først erhvervede aktier som de først afståede. Derudover skal den skattepligtige avance opgøres ud fra gennemsnitsmetoden. Dermed vil der på tidspunktet for det første salg d. 30/4 2008 være en gennemsnitlig anskaffelsessum pr. aktie på kr. 1.252,86. Salgssummen pr. aktie er kr. 1.357. Dermed vil der være en avance på kr. 104,14 pr. aktie og samlet en realiseret avance på kr. 8.331,43 på salget af de 80 aktier.

Ved salget den 21/5 2008 skal der beregnes en ny gennemsnitlig anskaffelsessum pr. aktie. Denne er beregnet til kr. 1.252,86 altså det samme som før. Dette skyldes, at der i perioden kun har været et salg, som netop er afgangsført til en værdi svarende til den gennemsnitlige anskaffelsessum. Hvis der havde været et køb imellem de to salg, til en kurs, som havde været forskellig fra den gennemsnitlige anskaffelsessum pr. 30/4 2008, ville den gennemsnitlige anskaffelsessum pr. 21/5 have ændret sig. Salgssummen pr. aktie er den 21/5 2008 steget til kr. 1.500. Dermed vil der være en avance på kr. 247,14 pr. aktie. Den samlede realiserede avance ved salget af de 20 aktier den 21/5 2008 er derfor kr. 4.942,86.

Den skattepligtige fortjeneste på aktier i 2008 for selskabet er altså kr. 13.274,29.

Derudover vil der være en samlet urealiseret avance på aktiebeholdningen på kr. 13.885,71, som ikke blev beskattet løbende, da der som udgangspunkt netop ikke var lagerbeskatning efter de tidligere regler.

Hvis der i ovenstående eksempel ses bort fra årstallene, og vi forestiller os, at den skattepligtige avance nu opgøres efter de nye regler, vil selskabet skulle beskattes af både den realiserede fortjeneste på kr. 13.274,29 og den urealiserede fortjeneste på kr. 13.885,71 i indkomståret. Dermed vil selskabet i dette eksempel efter de nye regler, blive beskattet af en samlet fortjeneste på kr. 27.160, da der ikke er forskel på urealiseret og realiseret fortjeneste efter indførelsen af de nye regler. Derfor vil der heller ikke være grund til at foretage en opgørelse efter FIFO-princippet efter de nye regler, da avancen vil kunne opgøres som ultimoværdien af beholdningen fratrukket eventuelle køb, tillagt salgssummen og fratrukket primoværdien.

5.4 Delkonklusion

Selskaber skal som udgangspunkt medregne fortjeneste og tab på porteføljeaktier til den skattepligtige indkomst efter lagerprincippet. Opgørelsen sker som forskellen mellem aktiernes værdi ved indkomstårets begyndelse og aktiernes værdi ved indkomstårets afslutning. Dog bruges anskaffelsessummer og afståelsessummer for aktier, der er henholdsvis erhvervet eller afstået i løbet af indkomståret.

Realisationsprincippet er stadig aktuelt for selskaber i den situation, hvor selskabet har valgt, at beskatning af unoterede porteføljeaktier skal ske efter realisationsprincippet. Ved opgørelsen skal selskabet anvende gennemsnitsmetoden, hvilket medfører, at den

gennemsnitlige kurs ændrer sig hver gang selskabet anskaffer aktier til en kurs forskellig fra den gennemsnitlige.

Hvad angår lagerprincippet og realisationsprincippet, er der ikke sket ændringer i disse i forbindelse med ændringerne af aktieavancebeskatningsloven. Det er udelukkende betingelserne for hvornår de forskellige principper skal anvendes, der har ændret sig med indførelsen af de nye regler.

De nye regler har medført, at der nu som udgangspunkt sker en løbende beskatning af urealiseret gevinst efter lagerprincippet, hvor der tidligere kun skete en beskatning af den realiserede gevinst opgjort efter realisationsprincippet og gennemsnitsmetoden.

FIFO princippet er stort set ikke relevant længere for selskabers vedkommende. Princippet blev anvendt efter de tidligere regler og var primært relevant i forbindelse med, at aktier ejet i mindst tre år var skattefrie. Derfor var det nødvendigt med en regel, der kunne sætte rammerne for, hvilke aktier af en beholdning der blev solgt først. Derudover kunne det være, og er det stadig, relevant hvor der er tilknyttet rettigheder til nogle af aktierne i en beholdning.

6. Beskatningen

Der er som udgangspunkt skattepligt for gevinst på aktier og værdipapirer omfattet af aktieavancebeskatningsloven og fradrag for tab på samme. Indførelsen af de nye definitioner i aktieavancebeskatningsloven medførte samtidig en ændring i beskatningen af disse. Nedenfor bliver beskatningen for de forskellige typer af aktier gennemgået.

6.1 Beskatning af aktier ejet mindre end 3 år

Aktier der var ejet af et selskab i under tre år faldt ind under bestemmelsen i den tidligere ABL § 8, hvorefter gevinst og tab ved afståelse af aktier ejet i under tre år skulle medregnes til selskabets skattepligtige indkomst, jf. § 8, stk. 1-3. Det vil sige, at uanset om det var unoterede eller noterede aktier, som selskabet ejede, skulle der ske en beskatning af fortjenesten på disse, hvis salget af aktierne skete på et tidspunkt, hvor selskabet havde ejet aktierne i mindre end 3 år. Hvis der derimod var tale om et tab på aktier, der var ejet i mindre end 3 år, var der skattemæssigt fradrag for dette. Dog var tabet kildeartsbestemt, således at der kun kunne fradrages i årets eller fremtidige gevinster på aktier ejet mindre end 3 år. Reglerne gælder til og med selskabers indkomstår 2009.

6.2 Beskatning af aktier ejet mere end 3 år

Gevinst på aktier, som et selskab havde ejet mere end 3 år, skulle som hovedregel ikke beskattes efter de tidligere regler, jf. den tidligere ABL § 9, stk. 1. Gevinsten på aktier var altså skattefri for selskaber hvis selskabet solgte aktierne mere end 3 år efter erhvervelsen. Et eventuelt tab som et selskab måtte lide på aktier, der var ejet mere end 3 år, var dog som hovedregel heller ikke skattemæssigt fradragsberettiget efter de tidligere gældende regler, jf. den dagældende bestemmelse i ABL § 9, stk. 2. Det vil sige, at fortjeneste og tab som et selskab måtte have på dets aktiebeholdning, der var erhvervet mere end 3 år før afståelsen, var den skattepligtige indkomst uvedkommende. Reglerne gælder til og med selskabers indkomstår 2009.

6.3 Datter- og koncernselskabsaktier

Gevinst og tab på datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier medregnes ikke til den skattepligtige indkomst, jf. ABL § 8. Dermed skal et selskab ikke beskattes af fortjenesten på datterselskabsaktier, ligesom selskabet ikke har fradragsret for et tab på disse.

6.4 Porteføljeaktier

For at opnå den bedste forståelse af reglerne for beskatning af porteføljeaktier anses det for mest hensigtsmæssigt at behandle unoterede og noterede porteføljeaktier hver for sig i det følgende.

6.4.1. Porteføljeaktier – noterede

Gevinst og tab på noterede porteføljeaktier bliver medregnet ved den skattepligtige indkomst, jf. ABL § 9, stk. 1 og stk. 2. Uanset hovedreglen i stk. 2, kan tab på koncerninterne konvertible obligationer og tegningsretter til disse ikke fradrages i den skattepligtige indkomst. Koncerninterne konvertible obligationer er defineret som obligationer, i selskaber, der er koncernforbundne efter selskabsskatteloven § 31C, jf. ABL § 9, stk. 5. Fortjenesten eller tabet bliver opgjort efter lagerprincippet og udgør årets værdiændring i beholdningen²⁰.

6.4.2. Porteføljeaktier – unoterede

I forhold til unoterede porteføljeaktier kan selskabet vælge at anvende realisationsprincippet, jf. ABL § 23, stk. 6, eller lagerprincippet, jf. ABL § 23, stk. 5.

6.4.2.1. Porteføljeaktier – unoterede – lagerprincippet

Ifølge ABL § 23, stk. 5 skal skattepligtige omfattet af ABL § 6, anvende lagerprincippet på porteføljeaktier efter ABL § 9, næringsaktier efter ABL § 17 og investeringsforeningsbeviser herunder både akkumulerende, jf. ABL § 20 og udloddende, jf. ABL § 20A. Hvis et selskab har valgt at lade deres unoterede porteføljeaktier lagerbeskatte, følger beskatningen samme regelsæt som de noterede porteføljeaktier beskrevet ovenfor.

6.4.2.2. Porteføljeaktier – unoterede – realisationsprincippet

Bestemmelsen i ABL § 23 hjemler muligheden for, at det skattepligtige selskab kan vælge at anvende realisationsprincippet på unoterede porteføljeaktier. Det er dog en betingelse, at valget bliver foretaget for alle unoterede porteføljeaktier, hvilket i praksis vil sige, at selskabet kan vælge realisationsprincippet, men at dette så vil gælde for alle selskabets unoterede porteføljeaktier, jf. ABL § 23, stk. 6.

²⁰ For gennemgang lagerprincippet se afsnit 5.1. Lagerprincippet.

Hvis selskabet tidligere har anvendt lagerprincippet på de unoterede aktier eller hvis selskabet er et livsforsikringselskab kan der ikke vælges realisationsbeskatning, jf. ABL § 23, stk. 6, 3. pkt. Bestemmelsen finder heller ikke anvendelse på investeringsforeningsbeviser omfattet af § 20, stk. 1, eller § 20A, jf. ABL § 23, stk. 6, 4. pkt. Endelig finder reglen heller ikke anvendelse på tegningsretter til aktier, konvertible obligationer og tegningsretter til konvertible obligationer, hvis aktierne, der kan tegnes eller konverteres til, vil være optaget til handel på et reguleret marked eller en multilateral handelsfacilitet, jf. ABL § 23, stk. 6, 5. pkt.

Vælger selskabet at anvende realisationsprincippet, skal gevinster først medregnes til den skattepligtige indkomst ved realisation af aktierne. Tab bliver først medregnet ved realisation, og kan kun blive fradraget i årets gevinst på realisationsbeskattede aktier, jf. ABL § 9, stk. 3. Tab der ikke kan indeholdes i indkomstårets nettogevinster på realisationsbeskattede aktier, kan fremføres til fradrag i gevinst på realisationsbeskattede aktier i efterfølgende år. Ved et eventuelt skifte til lagerprincippet kan fremførte tab fradrages i nettogevinster på andre lagerbeskattede porteføljeaktier, jf. ABL § 9, stk. 4, in fine. Det fremførte tab kan altså skifte status fra kildeartsbegrænset til gevinst på realisationsbeskattede aktier, til kildeartsbegrænset til gevinst på lagerbeskattede aktier.

6.5 Egne aktier

Tab og gevinst på egne aktier er den skattepligtige indkomst uvedkommende, jf. ABL § 10. Det vil sige, at et selskab ikke bliver beskattet af gevinster, de måtte få på egne aktier, ligesom selskabet heller ikke kan fradrage eventuelle tab, det måtte få på egne aktier.

6.6 Næringsaktier

For selskaber der som led i deres næring handler med aktier vil alle aktier blive betragtet som næringsaktier. Alle avancer og tab på aktier bliver medregnet til den skattepligtige indkomst efter lagerprincippet, jf. ABL § 17, stk. 1 og § 23, stk. 5. Der bliver ikke sondret mellem datterselskabsaktier, koncernselskabsaktier og porteføljeaktier for selskaber, der driver næring med aktiehandel. Dog skal fortjeneste eller tab på egne aktier ikke medregnes til den skattepligtige indkomst.

6.7 Beskatning af udbytter

Udbytte modtaget fra datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier bliver ikke medregnet til den skattepligtige indkomst, jf. SEL § 13, stk. 1, nr. 2 og ABL §§ 4A-4B. Dog gælder dette ikke for datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier i investeringsselskaber og investeringsforeninger, jf. SEL § 13, stk. 1, nr. 2 og ABL § 19.

Det vil sige, at almindelige udbytter fra porteføljeaktier skal medregnes til den skattepligtige indkomst.

Udbytte der er modtaget på baggrund af en beholdning af egne aktier skal heller ikke beskattes, jf. SEL § 13, stk. 1, nr. 3.

Før indførelsen af de nye regler i aktieavancebeskatningsloven kunne selskaber modtage udbytte skattefrit fra selskaber, som de ejede aktier i, hvis selskabet ejede 10 % eller mere af selskabskapitalen i det udbytteudloddende selskab, jf. den dagældende selskabsskattelov § 13, stk. 1, nr. 2. Dermed ville selskaber kunne strukturere sig ud af skatten på udbytteindkomst, ved at indskyde mellemholdingselskaber. For en mere dybdegående gennemgang henvises til afsnit 8.

Værnsreglen og det omvendte juletræ.

6.7.1. Dobbeltbeskatning af udbytte i forhold til de tidligere regler

For mange skatteydere er oprettelse af et personligt holdingselskab et normalt led i det at investere i en virksomhed. Investeringen i virksomheden vil så ske gennem det personlige holdingselskab. Således kan de opsamle overskydende likviditet i holdingselskabet, og denne overskydende likviditet kan så blive placeret i andre aktive eller passive investeringer. Dermed kan skatteyderen holde investeringerne adskilt fra et driftsselskabs primære aktiviteter.

FSR²¹ skriver i et spørgsmål til SKAT, at de finder denne ændring af reglerne om beskatning af udbytte meget vidtgående, da placering af overskydende likviditet i et holdingselskab ikke er motiveret af skatteudskydelse. Derudover tilføjer FSR, at investeringen af overskydende likviditet jo alternativt kunne være investeret gennem driftsselskabet, i stedet for at driftsselskabet udloddede til holdingselskabet, hvorefter man vil kunne udskyde beskatningen, indtil udbyttet senere blev udloddet. Samlet set for holdingselskabet og driftsselskabet vil denne model medføre en bedre likviditetsmæssig stilling. Dertil kommer, at denne ændring bryder med den generelle tendens i skattelovgivningen og princippet om beskatning ud fra en betragtning om skatteevne, da skatteyderens skatteevne ikke forøges ved at stifte et holdingselskab.²²

Hvis en person igennem sit holdingselskab placerer overskydende likviditet i porteføljeaktier, vil de nye regler medføre en hårdere beskatning end efter de gamle regler. Reglerne som er gældende til og med indkomståret 2009, medførte at man i selskabsregi kun skulle medregne 66 % af modtagne udbytter til den skattepligtige indkomst. Denne regel var indført for at regulere beskatningen, således at udbytte samlet set kun blev beskattet med 16,5 %, jf. nedenstående eksempel. Det er forudsat, at der ikke er tale om udbytte modtaget fra selskaber, hvori der ejes 10 % eller mere af selskabskapitalen.

²¹ Foreningen for Statsautoriserede Revisorer.

²² Bilag 41, til L 202, s. 10-13 (Lovforslag L 202 er gennemført ved lov nr. 525 af 12. juni 2009).

	2009-regler	2010-regler
	Investering via selskab i aktier	Investering via selskab i porteføljeaktier
	kr.	kr.
Indkomst i aktionærens holdingselskab	75.000	75.000
Skat af udbytte, 25 % (2010 regler)		-18.750
Skat af udbytte, 25 % af 66 % (2009 regler)	-12.375	
	<hr/>	<hr/>
Indkomst til udlodning til aktionæren	62.625	56.250
Bruttoudbytte	75.000	75.000
Samlet skat	-12.375	-18.750
Effektiv skatteprocent	16,50%	25,00%

Disse regler er nu ændret, så der ikke længere sker en lempelse af den skattepligtige indkomst, hvor denne består af modtagne udbytter, men denne bliver beskattet som almindelig selskabsindkomst med 25 %. Det medfører altså en merbeskatning på 8,5 % af modtagne udbytter i selskabet.

Nedenfor er opstillet et beregningseksempel, hvor det er illustreret hvorledes indkomsten bliver beskattet fra den er indtjent i driftsselskabet, til den bliver udloddet til holdingselskabet og endelig til den bliver udloddet til den fysiske person der ejer holdingselskabet. I eksemplet er der ved beregning af skatten på udbytte udloddet fra selskab til person set bort fra bundgrænsen på kr. 48.300 (2010 grænsen) og udelukkende beregnet med 42 % beskatning af udbytte, altså på marginalbeskatningen. Eksemplet er lavet, så det er muligt at sammenligne reglerne for indkomståret 2009 med reglerne gældende for indkomståret 2010. Videre er det muligt at foretage en sammenligning af beskatningen, som den ville være sket, hvis aktionæren investerede direkte i selskabet i stedet for at investere gennem et holdingselskab.

	2009-regler	2010-regler	
	Investering via selskab i aktier kr.	Investering via selskab i porteføljeaktier kr.	Direkte aktieinvestering kr.
Indkomst i et porteføljeaktieselskab (aktionærens andel af resultat)	100.000	100.000	100.000
Skat i et porteføljeaktieselskab, 25 % (aktionærens andel)	-25.000	-25.000	-25.000
Indkomst til udlodning (aktionærens andel)	<u>75.000</u>	<u>75.000</u>	<u>75.000</u>
Indkomst i aktionærens holdingselskab	75.000	75.000	
Skat af udbytte, 25 % (2010 regler)		-18.750	
Skat af udbytte, 25 % af 66 % (2009 regler)	-12.375		
Indkomst til udlodning til aktionæren	<u>62.625</u>	<u>56.250</u>	
Indkomst hos aktionæren	62.625	56.250	75.000
Skat hos aktionæren, 42 %	-26.303	-23.625	-31.500
Nettoprovenue hos aktionæren	<u>36.323</u>	<u>32.625</u>	<u>43.500</u>
Bruttoindkomst	100.000	100.000	100.000
Samlet skat	-63.678	-67.375	-56.500
Effektiv skatteprocent	63,68%	67,38%	56,50%

Som det fremgår af beregningseksemplet, sker der ikke nogen ændring i porteføljeaktieselskabet eller driftsselskabet. Der sker en almindelig beskatning af den skattepligtige indkomst. I forhold til holdingselskabet fremgår det, som i foregående eksempel, at der sker en hårdere beskatning efter de nye regler på 8,5 %. Ved at kigge på næste led hvor der bliver udloddet fra holdingselskabet til den fysiske aktionær, slår den hårdere beskatning igennem her også i kraft af, at der alt andet lige er mindre overskud at udlodde i holdingselskabet. Dog bliver denne merbeskatning afbødet lidt i forhold til i holdingselskabet. Således fremgår det, at den merbeskatning på 8,5 % der sker i holdingselskabet, rammer den fysiske aktionær som en merbeskatning på 3,7 %.

Normalt vil alt overskuddet i et holdingselskab ikke blive udloddet løbende, da det i praksis oftest foregår sådan, at der bliver opsamlet og plejet formue i holdingselskabet. Dermed vil staten løbende få en større skatteindtægt fra selskaberne, men denne

skatteindtægt vil over tid i takt med, at der bliver udloddet til fysiske aktionærer og holdingselskabet eventuelt likvideres blive reduceret fra en merbeskatning på de 8,5 % til en merbeskatning på 3,7 %. Det må formodes, at de nye regler initialt vil medføre et umiddelbart større skatteprovenu til staten som dog over tid vil aftage lidt. Således at den endelige beskatning ikke vil være så meget hårdere end den umiddelbare. Dette forstået på den måde, at staten vil få mere ind i skat fra selskabet, men da der alt andet lige er mindre at udlodde til den fysiske aktionær vil der i dette led ikke blive betalt ligeså meget i skat som tidligere.

Set fra holdingselskabets side vil ændringen af reglerne medføre en likviditetsmæssig belastning da holdingselskabet i sagens natur skal betale mere i skat. Det vil betyde, at denne likviditet, alt andet lige, ikke vil kunne indgå i nye investeringer eller blive trukket ud til privatforbrug for de fysiske aktionærer. Ligeledes vil det kunne blive nødvendigt for holdingselskabet at realisere aktiver, der kunne være dele af aktieposten, eller at optage gæld for at skaffe den nødvendige likviditet for at betale skatten.

Sammenholdt med overgangen til lagerbeskatning af porteføljeaktier vil det for holdingselskabet ikke gøre nogen forskel, om værditilvæksten i driftsselskabet bliver udloddet eller bliver i selskabet, da værditilvæksten hvis den ikke bliver udloddet må formodes at indgå i kursdannelsen på aktierne og dermed efter de nye regler bliver beskattet som kursgevinst. Hvorimod det efter de gamle regler forholdt sig sådan at holdingselskabet ikke skulle beskattes af urealiseret kursgevinst, hvorfor der ville kunne ske en udskydning af skat, der skulle betales af modtaget udbytte (16,5 %) ved ikke at udlodde frie reserver fra driftsselskabet.

Uanset nye eller gamle regler ville det både før og efter ændringerne umiddelbart give det bedste resultat for den fysiske aktionær (mindste skattebetaling) at investere direkte i selskabet uden brug af holdingselskab. Dog forudsat at der ses bort fra de tidligere regler om at avance på aktier, som et selskab ejede, var skattefri efter 3 års ejertid. For sammenligningens skyld er den tidligere mest optimale situation for den fysiske aktionær efter tidligere lovgivning, hvor driftsselskabet alene akkumulerede overskud og ikke foretog udlodninger og hvor holdingselskabet ventede med at sælge aktierne til efter tre års ejertid, som det er skitseret nedenfor. Det er forudsat, at driftsselskabet ville kunne udlodde kr. 75.000 pr. år, men at disse i stedet er akkumuleret i selskabets frie reserver, og har påvirket kursen i samme grad. Det er derudover forudsat, at selskabet opfylder 3 års ejertid i år tre.

Investering via selskab i aktier

	kr.	kr.	kr.
	år 1	år 2	år 3
Indkomst i aktionærens holdingselskab (skattefri avance ved salg af aktier)	0	0	225.000
Skat af udbytte, 25 % af 66 %	0	0	0
Indkomst til udlodning til aktionæren	0	0	225.000
Indkomst hos aktionæren	0	0	225.000
Skat hos aktionæren, 45 %	0	0	-101.250
Nettoprovenue hos aktionæren	0	0	123.750
Effektiv skatteprocent	0,00%	0,00%	45,00%

I forhold til ovenstående situation har de nye regler medført en væsentlig ekstra og hårdere beskatning fra en effektiv beskatning på 45 % til en effektiv beskatning på 67,38 %.

6.8 Beskatningen når selskabet er omfattet af værnsreglen

Værnsreglen²³ foreskriver, at selskaber der ejer aktier i et mellemholdingselskab, som der igen ejer aktier i et andet selskab, under visse omstændigheder skal anses for at eje aktierne i selskabet under mellemholdingselskabet direkte. Dette medfører et behov for en afklaring af, hvorledes mellemholdingselskabets salg af dets aktier skal behandles.

Hvis værnsreglen træder i kraft, og ejerne af et mellemholdingselskab herefter bliver anset for at eje aktierne i datterselskabet direkte (den indirekte ejerandel anses for den direkte ejerandel skattemæssigt), skal de ultimative ejere beskattes ved mellemholdingselskabets salg af datterselskabsaktierne, såfremt deres ejerandel ved direkte ejerskab ville falde ind under aktiekategorien porteføljeaktier. Fortjenesten eller tabet bliver herefter opgjort som den ultimative selskabsaktionærs forholdsmæssige andel af aktierne i datterselskabet. Værdien af aktierne er handelsværdien på henholdsvis anskaffelsestidspunktet og afståelsestidspunktet, og selskabsaktionærene skal som udgangspunkt anses for henholdsvis at have anskaffet eller afstået aktierne til den forholdsmæssige andel af mellemholdingselskabets anskaffelsessum eller afståelsessum.

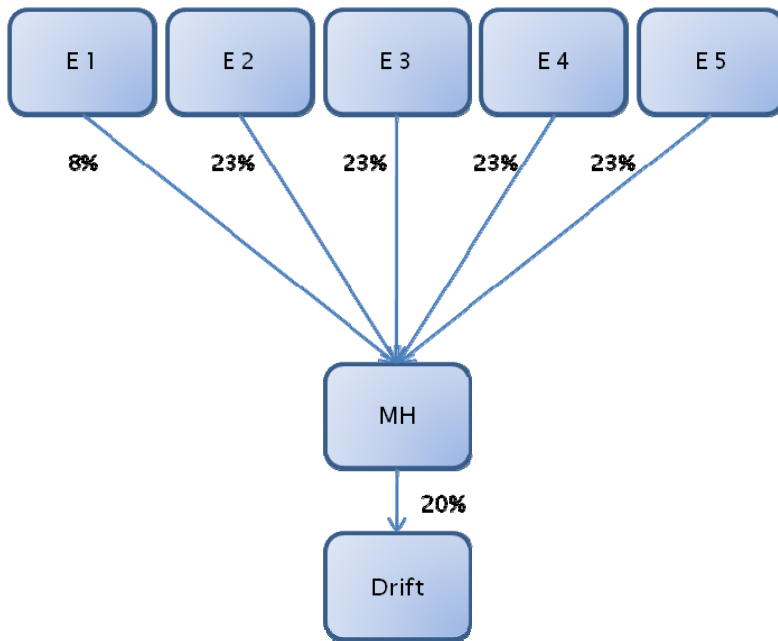
²³ For fyldestgørende beskrivelse af værnsreglen se afsnit 8. Værnsreglen og det omvendte juletræ

Dette dækker dog kun den situation, hvor selskabsaktionærerne allerede er ejere af mellemholdingselskabet ved anskaffelsen eller afståelsen af datterselskabsaktierne. Hvis en selskabsaktionær enten køber sig ind i mellemholdingselskabet eller sælger aktier i mellemholdingselskabet, mens dette ejer datterselskabsaktier, skal selskabsaktionæren benytte den forholdsmæssige andel af handelsværdien på datterselskabsaktierne på tidspunktet for købet eller salget af aktierne i mellemholdingselskabet²⁴. Dermed kan der altså i situationen, hvor værnsreglen træder i kraft, være to situationer med aktiesalg, hvor den indirekte ejerandel i driftsselskabet får konsekvenser for selskabsaktionæren. Enten bliver aktierne solgt i mellemholdingselskabet, eller også sælger mellemholdingselskabet aktierne i datterselskabet.

6.8.1. Eksempel 1

Hvis vi forestiller os følgende eksempel til illustration af ovenstående problemstillinger. Aktionærerne E 1 til E 5 ejer i fællesskab mellemholdingselskabet MH som ejer 20 % af kapitalen i et børsnoteret selskab, Drift. E1 ejer 8 % af MH, mens E 2 til E 5 ejer 23 % hver. E 1 ville ved direkte ejerskab eje 1,6 % af det børsnoterede selskab og E 2 til E 5 ville hver eje 4,6 % af det børsnoterede selskab. Mellemholdingselskabet har ikke reel økonomisk virksomhed vedrørende kapitalandelen, og formålet med MH er at eje kapitalandele samt anbringelse af eventuel overskudslikviditet. Mellemholdingselskabet er unoteret, og E 1 har valgt at benytte sig af lagerprincippet. De fem ejere har stiftet mellemholdingselskabet ved indskud af nominel kapital mio. kr. 150 til kurs 100. Anskaffessummen for de 20 % af det børsnoterede driftsselskab er mio. kr. 100. De resterende mio. kr. 50 står i aftaleindlån til 2,67 % i rente, og giver dermed en indtægt i mellemholdingselskabet på mio. kr. 1 om året efter skat. Det antages, at der ikke er andre omkostninger eller indtægter i mellemholdingselskabet. Se nedenstående figur for illustration af ejerstruktur.

²⁴ SKM2010.203.DEP, s. 9.



Ud fra ovenstående eksempel vil E 1 til E 5 anses for at eje aktierne i driftsselskabet direkte. E 1 vil have en anskaffelsessum på mio. kr. 8, mens E 2 til E 5 vil have en anskaffelsessum for aktierne på mio. kr. 23. Hvis det herefter bliver antaget, at værdien af driftsselskabet (de 20 %) er steget til mio. kr. 200 ved udgangen af indkomståret, vil E 1 til E 5 skulle beskattes af den opståede avance på mio. kr. 100 efter lagerprincippet. Det vil sige, at E 1 skal beskattes af mio. kr. 8. Da E 1's ejerandel af MH er under 10 %, er dette også porteføljeaktier, og E 1 vil ligeledes skulle beskattes af kr. 80.000, der svarer til 8 % af resultatet efter skat i mellemholdingselskabet. Det forudsættes, at værditilvæksten på mio. kr. 1 i mellemholdingselskabet bliver afspejlet direkte i den opgjorte kursværdi. E 2 til E 5 vil alle skulle beskattes af hver mio. kr. 23, hvilket er deres forholdsmæssige avance på porteføljeaktierne i driftsselskabet. Da E 2 til E 5 alle har en ejerandel på over 10 % af mellemholdingselskabet, vil de ikke skulle beskattes af deres forholdsmæssige andel af værditilvæksten på mio. kr. 1 i mellemholdingselskabet, da denne er skattefri efter ABL § 8. For alle selskaber gælder det, at resultatet af den skattemæssige behandling ville være den samme, uanset om der som i eksemplet ses på beskatningen ved indkomstårets udløb, eller hvis de havde solgt aktier i mellemholdingselskabet i løbet af indkomståret, forudsat at værdierne på tidspunktet for salget havde været de samme.

6.8.2. Eksempel 2

Forudsætningerne fra eksempel 1 fortsætter i eksempel 2. Dog med de ændringer at E 5 sælger sin aktiepost i mellemholdingselskabet til en ny selskabsaktionær E 6. På tidspunktet for salget er markedsværdien af de 20 % af driftsselskabet mio. kr. 120. E 5 vil i denne situation have en fortjeneste på de indirekte ejede aktier på mio. kr. 4,6 som E 5 bliver beskattet af. Anskaffelsessummen er mio. kr. 23, og afståelsessummen er mio. kr. 27,6. Anskaffelsessummen på de indirekte ejede aktier i driftsselskabet vil for E 6 være mio. kr. 27,6. E 5 vil ikke blive beskattet af den fortjeneste, der ligger i mellemholdingselskabet (andelen af renteindtægterne), da E 5 i relation til afkast fra MH, bliver anset for at være i et datterselskabsforhold. Hvis det stadig antages, at værdien af driftsselskabet er mio. kr. 200 ved udgangen af indkomståret vil E 6 skulle beskattes af en avance på mio. kr. 18,4. Forskellen mellem den forholdsmæssige andel af anskaffelsessummen ved indtræden i mellemholdingselskabet, beregnet til mio. kr. 27,6 (23 % af handelsværdien på mio. kr. 120) og den forholdsmæssige andel af værdien ved indkomstårets udløb, svarende til mio. kr. 46²⁵.

6.9 Delkonklusion

Ændringerne af aktieavancebeskatningsloven har medført store ændringer i, hvorledes beskatningen af fortjeneste og tab på aktier sker. Først og fremmest blev aktier efter de tidligere regler beskattet efter ejertiden. Disse regler er ophævet nu, og sondringen mellem en ejertid på mere eller mindre end tre år er ophævet. Beskatningen sker fremover efter, hvilken aktiekategori selskabets beholdning af aktier falder ind under. Udgangspunktet er, at fortjeneste på porteføljeaktier altid bliver beskattet og tab på porteføljeaktier altid medfører fradrag i selskabets skattepligtige indkomst. Hovedreglen er endvidere, at dette sker efter en lagerbeskatning, hvor selskaber efter de tidligere regler blev beskattet på realisationstidspunktet. Det vil sige, at hvor selskaber tidligere kunne udskyde en skattebetaling på en urealiseret gevinst på aktier til realisationstidspunktet, sker der nu løbende en beskatning, uanset om selskabet har realiseret fortjenesten eller har til hensigt at beholde de pågældende aktier i længere tid. Dette medfører, at selskabet likviditetsmæssigt skal fremskaffe midler til betaling af skatten på aktiefortjenesten, selvom selskabet ikke har realiseret hele eller dele af

²⁵ Bilag 57, til L 202, s. 3-5 (Lovforslag L 202 er gennemført ved lov nr. 525 af 12. juni 2009) og SKM2010.203.DEP, s. 31-32

aktiebeholdningen. Dette medfører en likviditetsmæssig ulempe for selskaber i forhold til de tidligere regler. Skatteministeriet har forsvaret dette med, at det normalt gælder for aktier at disse er forholdsvis nemme at omsætte, og der dermed ved realisation af aktierne kan fremskaffes likviditet til skattebetalingen. Desuden tilføjer ministeriet, at der i et faldende marked ved lagerbeskatning af porteføljeaktier bliver givet fradrag for tab, og dette vil bevirke en likviditetsmæssig forbedring for selskabet²⁶. Det vil dog forudsætte, at selskabet trods faldende markeder har positiv skattepligtig indkomst af andet end aktiebeholdningen. Dertil kommer, at selskaber som en undtagelse til hovedreglen kan vælge realisationsbeskatning på unoterede anparter, og aktier der er porteføljeaktier.

For datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier er der med de nye regler indført skattefrihed på fortjeneste. Ligesom der ikke er fradrag for tab på disse.

Fortjeneste og tab på egne aktier skal ikke medregnes ved den skattepligtige indkomst.

Ved brug af mellemløbselskaber kan der være situationer, hvor beskatningen af selskabsaktionærene bliver afgjort ud fra den indirekte ejerandel af eventuelle datterselskaber og en selskabsaktionær skal beskattes af fortjeneste og tab på porteføljeaktier, der ikke umiddelbart ved første øjekast bliver opfattet som porteføljeaktier på grund af strukturen i ejerforholdet.

Det er også konstateret ved ovenstående gennemgang, at beskatningen af modtagne udbytter er ændret meget i forhold til de tidligere regler. Udbytte modtaget fra datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier kan modtages skattefrit. Aktierne skal ikke længere være ejet i en sammenhængende periode på 1 år, for at udbytte kan modtages skattefrit. Dermed er der også sammenhæng mellem om selskabet realiserer en avance på aktierne eller ved udbetaling af udbytte. Begge dele er i dette tilfælde skattefrie.

Udbytte modtaget af porteføljeaktier, hvor der tidligere var regler der medførte en lempelse af den del af det modtagne udbytte, der skulle medregnes til den skattepligtige indkomst, skal nu medtages fuldt ud. Dette betyder, at hvor et selskab tidligere kun skulle beskattes med en effektiv skatteprocent på 16,5 % af modtagne udbytter, skal disse nu medregnes fuldt ud hvilket medfører en effektiv skatteprocent på 25 % (almindelig selskabsskat). Dette medfører, jf. beregninger tidligere i kapitlet at der sker

²⁶ Bilag 41, til L 202, s. 6-7 (Lovforslag L 202 er gennemført ved lov nr. 525 af 12. juni 2009).

en merbeskatning på 8,5 % i selskabet af dets modtagne udbytter. Det er også vist gennem beregningseksempler, at personer der gennem et holdingselskab investerer i porteføljeaktier vil blive beskattet mere end tidligere. I sidste ende, når pengene i holdingselskabet udloddes til den fysiske aktionær, vil der være sket en merbeskatning på 3,7 % i forhold til de tidligere regler. Ved en direkte investering i porteføljeaktier, altså hvor den fysiske person ikke investerer gennem et selskab, vil der stort set ikke være ændringer i forhold til de tidligere regler. Beskatningen er dog nedsat fra marginalt 45 % til marginalt 42 %. I tilknytning hertil skal det dog nævnes at der i forhold til, at selskabet tidligere ikke skulle beskattes af gevinst på aktier ejet i mindst tre år, er der en betydelig merbeskatning, da der marginalt ville ske en beskatning på 45 % tidligere mod de nu 56,5 %.

Reglerne har medført, at der for porteføljeaktier er sket en ensartet beskatning af aktieavance og modtaget udbytte, da begge dele efter de nye regler bliver beskattet med 25 % og som udgangspunkt, vil denne beskatning ske løbende (lagerbeskatning) således, at der ikke er forskel på om selskabet modtager udbytte eller om værdien ligger i kursen og beskattes der. Dette er dog under den forudsætning, at markedet er perfekt og justerer kursen til efter udlodning af udbytte. Alt andet lige vil dette i hvert fald være tilfældet på aktier, der måles til indre værdi.

7. Overgangsregler

7.1 Indgangsværdier

Ved overgang fra de tidligere regler anvendt frem til indkomståret 2009 til reglerne der skal anvendes for indkomståret 2010 og fremefter, fremkommer en problemstilling vedrørende, hvilke indgangsværdier et selskab skal benytte på sine værdipapirer omfattet af aktieavancebeskatningsloven. Problemstillingen opstår, når man går fra realisationsbeskatningen til lagerbeskatningen. Skal selskabet anvende den oprindelige anskaffelsessum eller en anden værdi opgjort på et senere tidspunkt? Og hvordan forholder man sig til, at aktierne i selskabets beholdning eventuelt var over tre år gamle, og en eventuel avance eller et eventuelt tab ville have været skattefrit eller ikke fradragsberettiget? Reglerne om beskatning af porteføljeaktier har virkning fra og med indkomståret 2010, og der skal som udgangspunkt antages en indgangsværdi ved begyndelsen af indkomståret 2010 uanset ejertid. For henholdsvis datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier og porteføljeaktier opgøres indgangsværdierne forskelligt.

7.1.1. Datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier

Da fortjeneste og tab på datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier ikke bliver medregnet ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, er det ikke relevant at opgøre indgangsværdier på disse, jf. ABL § 8 og lov nr. 525 af 12. juni 2009 § 22, stk. 9 modsætningsvist.

7.1.2. Porteføljeaktier

For porteføljeaktier er udgangspunktet, at den skattemæssige indgangsværdi ved påbegyndelsen af indkomståret 2010 bliver fastsat til handelsværdien, jf. lov nr. 525 af 12. juni 2009 § 22, stk. 9, nr. 1. For unoterede porteføljeaktier hvor selskabet anvender realisationsbeskatning skal der ikke som sådan ansættes en indgangsværdi, da disse vil fortsætte i overensstemmelse med de skattemæssige opgørelser som hidtil. Man vil altså kunne sige, at indgangsværdien på unoterede porteføljeaktier, hvor der vælges realisationsbeskatning, er den oprindelige skattemæssige anskaffelsessum.

I forhold til noterede porteføljeaktier og unoterede porteføljeaktier, der overgår til lagerbeskatning er der to undtagelser, hvor den oprindelige skattemæssige anskaffelsessum skal anvendes:

1. Hvis selskabet ikke har påbegyndt indkomståret 2010 den 25. maj 2009 og ikke ejer porteføljeaktier på dette tidspunkt.
2. Hvis selskabet stiftes efter den 25. maj 2009.

For ovenstående to undtagelser skal den oprindelige skattemæssige anskaffelsessum anvendes. Dog skal der i tilfælde med urealiseret tab ved indgangen til indkomståret 2010 ske nedsættelse af den oprindelige skattemæssige anskaffelsessum med den skattefrie del af modtagne udbytter, som selskabet har haft i ejertiden. Det bemærkes her, at nedsættelsen dog maksimalt kan udgøre forskellen mellem den oprindelige skattemæssige anskaffelsessum og handelsværdien ved indgangen til indkomståret 2010 (det urealiserede tab). Reglen er indsat for at sikre symmetri mellem beskatningen af porteføljeaktier for disse selskaber, i perioden indtil selskabet påbegynder indkomståret 2010. I modsat fald ville selskabet skulle benytte handelsværdien ved indgangen til indkomståret, hvorved en eventuelt urealiseret nettogevinst ville være skattefri, og et eventuelt urealiseret nettotab ville være fradragsberettiget, jf. ABL § 9, stk. 1. Selskaber ville derfor uden denne regel kunne have spekuleret i de nye skatteregler uden nogen synderlig risiko herved udover den almindelige risiko der foreligger ved investering i værdipapirer.

For at vise hvorledes der i praksis ville kunne spekuleres i overgangsreglerne, er der opstillet to mindre eksempler:

Efter offentliggørelse af de nye regler vælges det, at stifte et selskab med det formål at handle porteføljeaktier som formuepleje. Det forudsættes, at selskabet stiftes den 30. maj 2009 og at første regnskabsår løber til den 31. januar 2010. Dermed er første indkomstår 2009. Der investeres straks efter stiftelsen kr. 500.000 i børsnoterede aktier. Ved udløbet af selskabets 1. regnskabsår den 31. januar 2010 opgøres den urealiserede gevinst på aktierne opgjort til kr. 150.000, således at den samlede beholdning af børsnoterede aktier har en værdi på kr. 650.000 og i øvrigt er selskabets eneste aktiv. Efter de tidligere regler skulle denne gevinst som udgangspunkt først beskattes ved salget af aktierne, når gevinsten blev realiseret. De overgangsregler som den nye aktieavancebeskatningslov medfører bestemmer, at der for selskaber ved indgangen til indkomståret 2010 skal opgøres en nettokurstabssaldo, som i dette tilfælde vil være kr. 0, da en nettokurstabssaldo der udviser en nettogevinst skal sættes til kr. 0. Derudover ville de nye regler, hvis ikke ovenstående undtagelser var indsat medføre, at den skattemæssige anskaffelsessum skal sættes til handelsværdien på tidspunktet for

begyndelsen af indkomståret 2010. Dermed vil den skattemæssige anskaffelsessum for aktierne i dette eksempel skulle sættes til kr. 650.000 ved indgangen til indkomståret 2010. Selskabet ville dermed have en urealiseret gevinst, som selskabet dagen efter begyndelsen af indkomståret 2010 ville kunne realisere skattefrit. Derfor bestemmes det i undtagelserne, at man for ikke at kunne spekulere i dette skal benytte den oprindelige skattemæssige anskaffelsessum i ovenstående tilfælde.

Ved at opstille den samme situation, men med den ændring, at kursværdien af aktiebeholdningen ved indgangen til indkomståret 2010 var faldet til kr. 400.000, ville selskabet have et urealiseret tab på kr. 100.000. Da overgangsreglerne foreskriver, at der skal opgøres en nettokurstabsaldo, vil denne i dette tilfælde skulle sættes til kr. 100.000. Således ville selskabet kunne modregne nettokurstabet i senere avancer på porteføljeaktier.

Ovenstående eksempler viser, at der uden undtagelsesbestemmelserne ville ske en skævvridning på den måde, at selskabet ville kunne tage et eventuelt tab med sig videre og bruge til modregning i gevinster, mens en eventuel gevinst ville blive skattefri. Med indsættelsen af undtagelserne undgås den situation og fortjeneste samt tab bliver ligestillet, så der ikke i den forbindelse kan spekuleres i skattemæssig henseende.

7.2 Nettokurstabsaldoen

7.2.1. Noterede aktier og unoterede aktier hvor lagerbeskatning anvendes

Hvis et selskabs samlede anskaffelsessummer på porteføljeaktier overstiger den samlede handelsværdi ved påbegyndelsen af indkomståret 2010, kan selskabet fradrage nettokurstabet i nettogevinster opgjort efter ABL § 9, stk. 2-5 på porteføljeaktier i indkomståret 2010 eller efterfølgende indkomstår.

Overgangsbestemmelsen om opgørelse af nettokurstabsaldo sikrer, at der bliver taget hensyn til de seneste års nedgangstider og aktietab som følge af finanskrisen. Samtidig sikrer den, at det ikke kun er tabsaktier, der bliver taget hensyn til da det er en *nettokurstabsaldo* der skal laves.

For at der ikke skal kunne spekuleres i nettokurstabsaldoen skal der ved opgørelsen tages hensyn til porteføljeaktier, ejet i tre år eller mere, købt eller solgt efter den 25. maj 2009. For aktier der er købt eller solgt efter den 25. maj 2009 medregnes henholdsvis anskaffelsessum og afståelsessum til nettokurstabsaldoen, jf. lov nr. 525 af 12. juni

2009 § 22, stk. 9, nr. 1, 3. pkt. Nettokurstabssaldoen nedsættes ligeledes med den skattefrie del af udbytter modtaget i indkomstårene 2007 til 2009, jf. lov nr. 525 af 12. juni 2009 § 22, stk. 9, nr. 1, 4. pkt. Egentlig skulle der ske nedsættelse med udbytter modtaget i hele ejertiden, men ifølge forarbejderne til loven er det af kontrolhensyn og af hensyn til de oplysninger selskaberne ligger inde med fastsat til, at der kun sker nedsættelse med den skattefrie del af udbytter modtaget i årene 2007-2009²⁷.

Ved opgørelsen af nettokurstabssaldoen medregnes ikke nettokurstab på aktier, hvor selskabet i ejerperioden har kunnet modtage udbytter skattefrit efter selskabsskattelovens § 13, stk. 1, nr. 2 og på aktier anskaffet i forbindelse med en skattefri omstrukturering vedtaget fra og med den 25. maj 2009.

Reglen er indsat som en værnsregel, så selskaber ved at modtage udbytter skattefrit, altså udlodning af et selskabs formue, ikke ender med at kunne fremføre urealiseret tab på aktier som netop er opstået ved udlodning af selskabets formue, og som samtidig har kunnet modtages skattefrit. Derimod medregnes gevinst ved opgørelsen af nettokurstabssaldoen.

Situationen vedrørende tab på aktier, hvor selskabet har kunnet modtage udbytter skattefrit, er relevant, hvor et selskab har ejet mere end 10 % af selskabskapitalen i et datterselskab, og hvor selskabet inden indkomståret 2010 har solgt ud af beholdningen så datterselskabsaktierne fremadrettet vil blive betragtet som porteføljeaktier. Antages det, at selskabet har givet en høj anskaffelsessum på disse aktier på grund af store frie reserver og efterfølgende har udloddet store dele af de frie reserver skattefrit fra datterselskabet til moderselskabet, er det logisk, at kursen på datterselskabsaktierne vil falde i forhold til den oprindelige anskaffelsessum. Hvis selskabet herefter sælger ud af beholdningen så aktierne overgår til porteføljeaktier, vil selskabet, hvis ikke reglen var indsat, kunne opgøre en nettokurstabssaldo, som kunne blive fradraget i skattepligtige nettogevinster på aktier på trods af at faldet i kursværdien skyldes udlodning af udbytte, som er modtaget skattefrit²⁸.

²⁷ Jf. UFS 2009.4008 side 2, af Bent Ramskov.

²⁸ Jf. Artikel SR.2009.0201 s. 10, af Henrik Møller Nielsen, SKAT.

7.2.2. Unoterede aktier hvor der vælges realisationsbeskatning

Hvis selskabet for porteføljeaktier, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked eller en multilateral handelsfacilitet (unoterede aktier), vælger realisationsbeskatning i indkomståret 2010 kan nettokurstab på disse aktier kun fremføres til fradrag i nettogevinster på realisationsbeskattede aktier, jf. lov nr. 525 af 12. juni 2009 § 22, stk. 9, nr. 1, 5. pkt. Der skal altså i dette tilfælde ske en opdeling af nettokurstabssaldoen på de to forskellige grupper af porteføljeaktier.

7.3 Opgørelse og opdeling af nettokurstabssaldoen

Ved opgørelsen af nettokurstabssaldoen skal følgende opgørelsesmetode anvendes:

- + Samlet anskaffelsessum for porteføljeaktier i behold
- Samlet handelsværdi for porteføljeaktier i behold
- + Samlet anskaffelsessum for aktier ejet mindst 3 år solgt efter 25. maj 2009
- Samlet salgssum for aktier ejet mindst 3 år solgt efter 25. maj 2009
- Samlet sum af den skattefrie del af udbytter modtaget 2007-2009
- = samlet nettokurstabssaldo

7.3.1. Intern modregning ved opgørelse af nettokurstabssaldoen

Ved opgørelse af nettokurstabssaldoen, når et selskab har valgt realisationsbeskatning på unoterede aktier, skal der ske intern modregning således, at hvis der i en situation er både gevinst og tab på noterede aktier, skal disse udlignes i noterede aktier. Eksempel kan ses nedenfor under afsnit 7.3.4. Nettokurstabssaldo med realisationsbeskattede aktier og fordeling af saldo. Det fremgår, at der på noterede aktier er to aktier med fortjeneste og en aktie med tab. Der skal derfor ske modregning af gevinst og tab internt, før den resterende del af opgørelsen kan foretages.

7.3.2. Nettokurstabssaldo hvor alle porteføljeaktier lagerbeskattes

Når såvel noterede som unoterede porteføljeaktier bliver lagerbeskattet bliver der opgjort en samlet nettokurstabssaldo. I eksemplet er det forudsat, at selskabet er stiftet før 25. maj 2009, ligesom det har ejet porteføljeaktier før skæringsdatoen. Selskabet har ingen noterede eller unoterede aktier i sin beholdning, der er ejet i mere end 3 år.

Navn	Anskaffelses- sum	Handelsværdi primo 2010	Kursregu- lering	Skattefri del af modtaget udbytte
Noteret 1	101.000,00	110.000,00	9.000,00	
Noteret 2	150.000,00	75.000,00	-75.000,00	10.200,00
Noteret 3	55.000,00	64.000,00	9.000,00	
I alt noteret	306.000,00	249.000,00	-57.000,00	10.200,00
Unoteret 1	125.000,00	110.000,00	-15.000,00	3.400,00
Unoteret 2	40.000,00	25.000,00	-15.000,00	
I alt unoteret	165.000,00	135.000,00	-30.000,00	3.400,00

Som det fremgår af ovenstående beholdningsoversigt for selskabet, har selskabet ved indgangen til indkomståret 2010 urealiseret tab på både noterede og unoterede aktier. Selskabet har både for unoterede og noterede aktier modtaget udbytte, hvoraf der kun er sket beskatning af 66 % af det modtagne udbytte i henhold til de tidligere regler for beskatning af udbytter for selskaber.

Nedenfor ses opgørelse af nettokurstabssaldoen:

Nettokurstabssaldo	
Samlet anskaffessum	471.000,00
Samlet handelsværdi	-384.000,00
	<u>87.000,00</u>
Skattefri del af udbytter 2007-2009	-13.600,00
Samlet nettokurstabssaldo	<u>73.400,00</u>

Den samlede nettokurstabssaldo er opgjort til kr. 73.400. Nettokurstabssaldoen kan bruges til modregning i fremtidige fortjenester på noterede og unoterede aktier, der bliver lagerbeskattet.

7.3.3. Nettokurstabssaldo hvor unoterede porteføljeaktier realisationsbeskattes

Ved denne opgørelse af nettokurstabssaldoen er der brugt samme udgangspunkt som i foregående eksempel. Forskellen er dog, at selskabet her har valgt at anvende realisationsbeskatning på den del af porteføljeaktierne, der er unoteret. Derfor skal der ifølge SKAT ske en opdeling af nettokurstabssaldoen i unoterede og noterede porteføljeaktier.

Nedenfor er opstillet en opgørelse af nettokurstabssaldoen, hvor der er valgt realisationsbeskatning af de unoterede porteføljeaktier.

Nettokurstabssaldo	Noteret	Unoteret	Samlet
Samlet anskaffelsessum	306.000,00	165.000,00	471.000,00
Samlet handelsværdi	-249.000,00	-135.000,00	-384.000,00
	57.000,00	30.000,00	87.000,00
Skattefri del af udbytte 2007-09	-10.200,00	-3.400,00	-13.600,00
Samlet nettokurstabssaldo	46.800,00	26.600,00	73.400,00

Af ovenstående opgørelse fremgår det, at der for noterede porteføljeaktier er en nettokurstabssaldo, som kan bruges til modregning i fremtidige gevinster på kr. 46.800. For de unoterede er nettokurstabssaldoen opgjort til kr. 26.600. Denne del af nettokurstabssaldoen er kildeartsbegrænset og kan kun bruges til modregning i fremtidige avancer på realisationsbeskattede unoterede aktier.

7.3.4. Nettokurstabssaldo med realisationsbeskattede aktier og fordeling af saldo

I forhold til det oprindelige eksempel er forudsætningerne ændret således, at noteret aktie 2 har fået en handelsværdi på kr. 140.000 i stedet for handelsværdien på kr. 75.000. Dermed er der en urealiseret gevinst på de noterede værdipapirer og et urealiseret tab på de unoterede værdipapirer. Selskabet har stadig valgt at anvende realisationsbeskatning på de unoterede værdipapirer.

Nedenfor er selskabets beholdning af værdipapirer ved indgangen til indkomståret 2010 opstillet:

Navn	Anskaffelses- sum	Handelsværdi primo 2010	Kursregu- lering	Skattefri del af modtaget udbytte
Noteret 1	101.000,00	110.000,00	9.000,00	
Noteret 2	150.000,00	140.000,00	-10.000,00	10.200,00
Noteret 3	55.000,00	64.000,00	9.000,00	
I alt noteret	306.000,00	314.000,00	8.000,00	10.200,00
Unoteret 1	125.000,00	110.000,00	-15.000,00	3.400,00
Unoteret 2	40.000,00	25.000,00	-15.000,00	
I alt unoteret	165.000,00	135.000,00	-30.000,00	3.400,00

Problematikken er nu, hvorvidt selskabet har en samlet nettokurstabssaldo udgjort af de samlede beløb, eller om selskabet skal opdele nettokurstabssaldoen således, at der ikke er nogen nettokurstabssaldo for de noterede aktier (da denne alene vil være positiv og dermed skal sættes til nul) og samtidig har en nettokurstabssaldo på kr. 26.600 for de unoterede aktier (hvis denne opgøres alene).

Ifølge SKAT's besvarelse af spørgsmål stillet af FSR skal nettokurstabssaldoen i første omgang opgøres samlet. Hvis der herefter eksisterer en nettokurstabssaldo skal denne fordeles mellem den unoterede og noterede beholdning.

Nedenfor er opgørelsen af nettokurstabssaldoen opstillet, hvor denne består af en urealiseret gevinst på noterede aktier og et urealiseret tab på unoterede.

Nettokurstabssaldo	Noteret	Unoteret	Samlet
Samlet anskaffelsessum	306.000,00	165.000,00	471.000,00
Samlet handelsværdi	-314.000,00	-135.000,00	-449.000,00
	-8.000,00	30.000,00	22.000,00
Skattefri del af udbytte 2007-09	-10.200,00	-3.400,00	-13.600,00
Samlet nettokurstabssaldo	-18.200,00	26.600,00	8.400,00

Selskabet vil i dette tilfælde have en samlet nettokurstabssaldo på kr. 8.400. Da tabet vedrører unoterede aktier, vil nettokurstabssaldoen udelukkende kunne bruges til modregning i fremtidige fortjenester på unoterede realisationsbeskattede aktier. Nettokurstabssaldoen for unoterede aktier, der realisationsbeskattes, vil altså være på kr. 8.400²⁹.

7.4 Anvendelse af nettokurstabssaldoen

Hvis vi opstiller en situation, hvor et selskab ved indgangen til indkomståret 2010 havde et uudnyttet kildeartsbegrænset tab på aktier ejet under tre år til fremførsel til modregning i fremtidige nettogevinster på aktier ejet under tre år, vil vi med de nye regler stå i en situation hvor, der ikke længere tages hensyn til ejertid på aktierne og selskabet samtidig også kan have opgjort en nettokurstabssaldo ved indgangen til indkomståret 2010. Herefter vil der være en problematik vedrørende, hvordan de gamle

²⁹ Jf. SKM 2010.203.DEP s. 30-31.

uudnyttede kildeartsbegrænsede tab skal bruges. I tilfældet hvor et selskab har både disse tab og en nettokurstabssaldo, opstår spørgsmålet om, hvilke der skal bruges først.

Derfor er der i ABL § 43, stk. 3 indsat en overgangsregel hvorefter uudnyttede fradragsberettigede tab, som nævnt i ABL § 8, stk. 3, jf. § 43, stk. 1, og § 9 A, stk. 3, i lovbekendtgørelse nr. 171 af 6. marts 2009, fra indkomstårene 2002-2009 bliver fradraget i nettogevinster efter § 9, stk. 1, i indkomståret 2010 eller senere. I tillæg hertil foreskriver ABL § 43, stk. 3, 2. pkt., at tab kun kan overføres til fradrag i et senere indkomstår, for så vidt det ikke kan indeholdes i nettogevinster i et tidligere indkomstår. Dermed følger det af ABL § 43, stk. 3, 2. pkt., at selskaber skal anvende uudnyttede kildeartsbegrænsede tab fra indkomstårene 2002 til 2009 før anvendelsen af nettokurstabssaldoen.

Derudover kan et selskab, der anvender realisationsprincippet på unoterede porteføljeaktier og har realiseret tab på disse den 22. april 2009 eller senere kun anvende tabet til fradrag i nettogevinster på realisationsbeskattede aktier, jf. ABL § 43, stk. 3, 3. pkt.

I opgørelsen af de kildeartsbegrænsede tab kan ikke indgå tab på egne aktier, datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier, der realiseres den 22. april 2009 eller senere, jf. ABL § 43, stk. 3, 4. pkt. Der indgår ligeledes heller ikke tab på koncerninterne konvertible obligationer og tegningsretter, hertil hvis tabet er realiseret den 22. april 2009 eller senere, jf. ABL § 43, stk. 3, 5. pkt.

Ved fradrag af tab der er realiseret i indkomståret 2009, anvendes de først realiserede tab først (FIFO-princippet).

Hertil er det vigtigt at bemærke, at der ikke tidligere ved opgørelsen af kildeartsbegrænsede tab skelnedes mellem unoterede og noterede, hvilket altså skal gøres fra og med den 22. april 2009 og fremefter, således at disse, jf. ovenstående kun kan modregnes i realisationsbeskattede nettogevinster.

I næste eksempel er opstillet en situation, hvor et selskab efter skæringsdatoen har solgt unoterede aktier, hvor der har været anvendt realisationsbeskatning, med et tab på kr. 100.000. Derudover har selskabet fra tidligere et kildeartsbegrænset tab på noterede aktier ejet under tre år på kr. 25.000. Selskabet har opgjort nettokurstabssaldoen til kr. 30.000 ved indgangen til indkomståret 2010 og har ved udgangen af 2010 opgjort den

skattepligtige fortjeneste på porteføljeaktier før eventuel modregning til kr. 200.000. Selskabets har ved udgangen af 2010 kun porteføljeaktier i beholdningen. Selskabets samlede skattepligtige fortjeneste samt fremførselsberettigede tab kan herefter opgøres til:

Fortjeneste på noterede porteføljeaktier 2010	200.000,00
Kildeartsbegrænsede tab fra tidligere indkomstår	-25.000,00
Anvendt nettokurstabssaldo noterede aktier	<u>-30.000,00</u>
Samlet skattepligtig fortjeneste 2010	145.000,00
Kildeartsbegrænsede tab til fremførsel og modregning i unoterede realisationsbeskattede fremtidige fortjenester	100.000,00

Det tidligere tab på aktier ejet under tre år, kan altså fremføres til modregning i årets gevinst på noterede aktier. Derudover kan selskabet modregne nettokurstabssaldoen på kr. 30.000 hvilket medfører en samlet skattepligtig fortjeneste på porteføljeaktier på kr. 145.000. Der er ingen kildeartsbegrænsede tab på noterede aktier til fremførsel, da hele det fremførte beløb kan indeholdes i årets fortjeneste. Det samme gør sig gældende for nettokurstabssaldoen, der også er fuldt ud brugt til modregning i årets fortjeneste på porteføljeaktier. Selskabet har dog et kildeartsbegrænset tab til fremførsel og modregning i unoterede realisationsbeskattede aktier på kr. 100.000.

Hvis selskabet stadig havde unoterede realisationsbeskattede aktier i 2010, hvorpå der var fortjeneste, ville denne kunne modregnes i de kr. 100.000.

7.5 Fiktive avancer og tab.

Bestemmelsen om opgørelse af nettokurstabssaldoen er indsat i lov nr. 525 af 12. juni 2009, for at der ikke skal ske beskatning af en fiktiv avance eller et fiktivt tab. F.eks. kan det forestilles at et selskab oprindeligt har købt porteføljeaktier i et børsnoteret selskab med en anskaffelsessum på kr. 500.000, som i løbet af finanskrisen er blevet væsentligt mindre værd og ved indgangen til indkomståret 2010 har en værdi på kr. 200.000. Hvis der ikke skulle opgøres en nettokurstabssaldo, ville selskabet ved en værdi af

porteføljeaktierne på kr. 400.000 ved udgangen af indkomståret 2010 have en urealiseret skattepligtig gevinst på kr. 200.000 selvom selskabet reelt, i forhold til den oprindelige anskaffelsessum, stadig har et urealiseret tab på kr. 100.000³⁰. Selskabet har i ejerperioden ikke opnået en gevinst på aktierne. I dette tilfælde skal selskabet opgøre gevinsten som ovenfor, men har efter reglerne i lov nr. 525 af 12. juni 2009 § 22, stk. 9, nr. 1 en nettokurstabssaldo på kr. 300.000, hvorfor selskabet reelt først vil blive beskattet af kursgevinsten, når beholdningsværdien overstiger kr. 500.000 ved udgangen af et indkomstår, og nettokurstabssaldoen på de kr. 300.000 dermed er brugt.

I ovenstående eksempel er der kun den ene aktie at tage hensyn til, men som beskrevet før eksemplet er det hele beholdningen af porteføljeaktier, for hvilken der skal opgøres en nettokurstabssaldo. Dermed sørger bestemmelsen også for, at der ikke kun tages hensyn til aktier med tab³¹. Reglerne gælder uanset ejertiden på aktierne.

Da reglerne gælder uanset ejertiden, vil man kunne forestille sig et selskab, der har to porteføljeaktier med henholdsvis tab på den ene og gevinst på den anden, og begge aktier har været ejet i over tre år. Her vil selskabet efter de tidligere regler hverken have fradrag for tabet eller skulle beskattes af gevinsten på de to aktier. Hvis det urealiserede tab er større end den urealiserede gevinst, vil der efter reglen i lov nr. 525 af 12. juni 2009 § 22, stk. 9, nr. 1 være en nettokurstabssaldo til fremførsel, og selskabet vil derfor have fradrag i fremtidige nettogevinster efter ABL § 9, stk. 2-5, selvom tabet inden de nye regler ikke ville kunne fradrages i den skattepligtige indkomst. Selskabet kan ikke siges, at have fradrag for en fiktiv gevinst eller et fiktivt tab, men selskabet vil i denne situation have fordel af reglerne, der gælder fra indkomståret 2010 og fremover. Omvendt vil selskabet ikke have ulempe af den modsatte situation, hvor det urealiserede tab er mindre end den urealiserede gevinst, fordi nettokurstabssaldoen, hvis den ved opgørelse bliver positiv eller til en "nettogevinstsaldo", skal sættes til kr. 0. Dette harmonerer også med at gevinsten efter de gamle regler ikke ville have været skattepligtig.

Hvis ovenstående eksempel bliver ændret, så selskabet havde ejet aktierne i under tre år, vil der stadig skulle opgøres en nettokurstabssaldo i situationen, hvor det urealiserede tab er større end den urealiserede gevinst. I situationen hvor den urealiserede gevinst er størst, vil nettokurstabssaldoen skulle sættes til kr. 0, og dermed vil selskabet altså

³⁰ Eksemplet er taget fra spørgsmål 1 til L 202.

³¹ Jf. Artikel SR.2009.0201 side 10, af Henrik Møller Nielsen, SKAT.

kunne sælge aktien umiddelbart efter indgangen til indkomståret 2010 og realisere en skattefri gevinst. Dette på trods af, at selskabet efter de gamle regler ville have været skattepligtig ved salg af aktien inden en opnået ejertid på tre år. Dermed kan man sige, at nettokurstabssaldoen sikrer, at selskaber ikke umiddelbart bliver skattepligtige af gevinster, som selskabet ikke har haft, hvis man ser på hele ejerperioden. Omvendt vil selskabet få den del af en urealiseret gevinst på en aktier ejet under tre som er opstået i perioden fra anskaffelse til indgangen af indkomståret 2010 skattefrit, for så vidt at der er en urealiseret gevinst på beholdningen samlet. Dermed har lovgiver forsøgt at imødekomme protester fra selskaber hvis hensigt har været at beholde aktierne 3 år eller mere, til gevinsten ville være skattefri.

7.6 Delkonklusion

Ved indførelsen af de nye regler har det, som det normalt ses ved indførelse af nye regler i skattelovgivning, været nødvendigt at lave visse overgangsregler. Her er reglerne for opgørelse af nettokurstabssaldoen og regler for fastsættelse af indgangsværdier på aktiebeholdninger blandt de væsentligste i hvert fald i omfang og kompleksitet. Derudover er der også relevante regler, der er indført for at undgå skattetænkning i forbindelse med overgangsreglerne.

For datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier er det ikke relevant at fastsætte indgangsværdier, da disse ikke er omfattet af beskatning.

For porteføljeaktier skal der fastsættes en indgangsværdi ved begyndelsen af indkomståret 2010. Denne regel vil have betydning for langt de fleste selskaber, der har porteføljeaktier, da det mest normale hidtil har været, at selskaber har valgt realisationsbeskatning på deres beholdninger af aktier. Som udgangspunkt skal indgangsværdien fastsættes til handelsværdien ved indgangen til indkomståret 2010. Dette gælder både for unoterede og noterede aktier. For unoterede porteføljeaktier hvor selskabet vælger at blive beskattet efter realisationsprincippet skal, der ikke fastsættes en indgangsværdi, da disse ikke ændrer skattemæssig opgørelsesmetode i forhold til tidligere. Selskaber der vælger beskatning efter realisationsprincippet for unoterede aktier skal være opmærksomme på, at valget gælder for hele beholdningen af unoterede aktier og at valget er bindende, således at der ikke kan "shoppes" mellem hvilken beskatning, der vil være den mest fordelagtige det pågældende indkomstår.

For porteføljeaktier gælder der to undtagelsesregler hvor den oprindelige skattemæssige anskaffelsessum skal anvendes i stedet for handelsværdien ved indgangen til indkomståret 2010.

1. Hvis selskabet ikke har påbegyndt indkomståret 2010 den 25. maj 2009 og ikke ejer porteføljeaktier på dette tidspunkt.
2. Hvis selskabet stiftes efter den 25. maj 2009.

Dog skal den oprindelige skattemæssige anskaffelsessum ikke anvendes, hvis der er urealiseret tab ved indgangen. I sådanne tilfælde skal den oprindelige skattemæssige anskaffelsessum korrigeres for den skattefrie del af modtagne udbytter, som selskabet har modtaget i ejertiden. Dermed sikres symmetri i beskattningen af porteføljeaktier. Det sikres ligeledes at der ikke skattetænkes på en sådan måde, at overgangsreglerne udnyttes til at sikre, at et eventuelt tab kan modregnes i fremtidig fortjeneste, og en eventuel fortjeneste vil blive skattefri.

Opgørelse af nettokurstabssaldoen sker på baggrund af værdierne ved indgangen til indkomståret, og reglen er indført for at tage hensyn til de seneste års nedgangstider og aktietab i kølvandet på finanskrisen. Reglerne er endvidere opbygget, så der ikke kun bliver taget hensyn til tabsaktier, men på en sådan måde at hele et selskabs beholdning skal ses under et. Deraf betegnelsen *nettokurstabssaldo*. Nettokurstabssaldoen opgøres som forskellen mellem handelsværdien af porteføljeaktier ved indgangen til indkomståret 2010 og anskaffelsessummen på aktierne. Er der samlet set urealiseret gevinst sættes saldoen til nul. Er der derimod urealiseret tab, kan tabet fremføres til modregning i eventuelle fremtidige gevinster. Dog nedsættes nettokurstabssaldoen med den skattefrie del af modtagne udbytter i perioden 2007-2009. Hvis selskabet har kunnet modtage udbytte skattefrit på en given aktie, skal eventuelt urealiseret tab på den givne aktie ikke medtages i nettokurstabssaldoen. Dermed undgås at selskaber udlodder alle de frie reserver i et datterselskab og derefter frasælger aktier, så aktien ved indgangen til indkomståret 2010 er en porteføljeaktie, hvor det urealiserede tab opstået som følge af udlodning af reserver i selskabet kan medtages i nettokurstabssaldoen. Dog medtages gevinst på sådanne aktier.

Selskaber skal ved valg af realisationsbeskatning af unoterede porteføljeaktier være opmærksomme på, at hvis selskabet også har porteføljeaktier, som er noteret, så skal der ske en opdeling af nettokurstabssaldoen, således at denne deles mellem noterede og

unoterede, hvor der er valgt realisationsbeskatning. Det urealiserede tab på unoterede porteføljeaktier, hvor der er valgt realisationsbeskatning, skal herefter anses for kildeartsbegrænset.

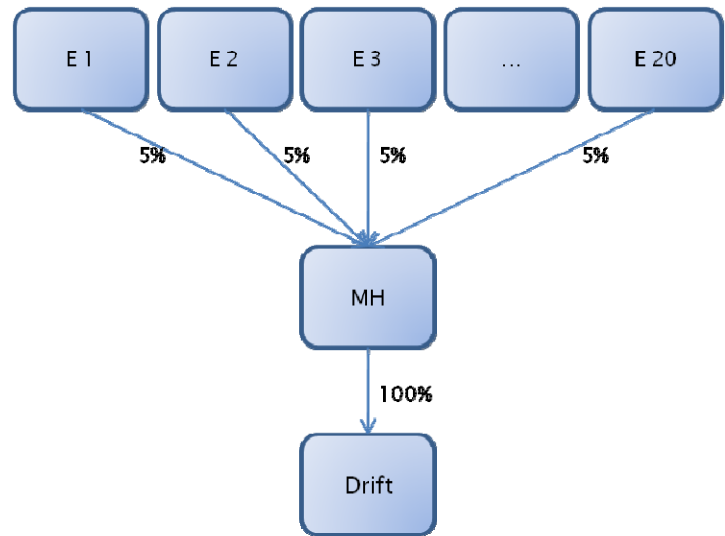
Derudover er det konstateret, at ved fortjeneste skal kildeartsbegrænsede tab fra tidligere år modregnes først, hvorefter nettokurstabssaldoen kan anvendes.

Endelig kan det konkluderes af ovenstående gennemgang, at lovgiver har tilgodeset selskaber, således at der ved opgørelsen af nettokurstabssaldoen altid vil være fradrag for et eventuelt urealiseret tab, mens en samlet gevinst på beholdningen vil være skattefri.

Overgangsreglerne må siges ikke at være helt ukomplicerede, hvilket administrationsmæssigt vil være en ulempe for selskaberne.

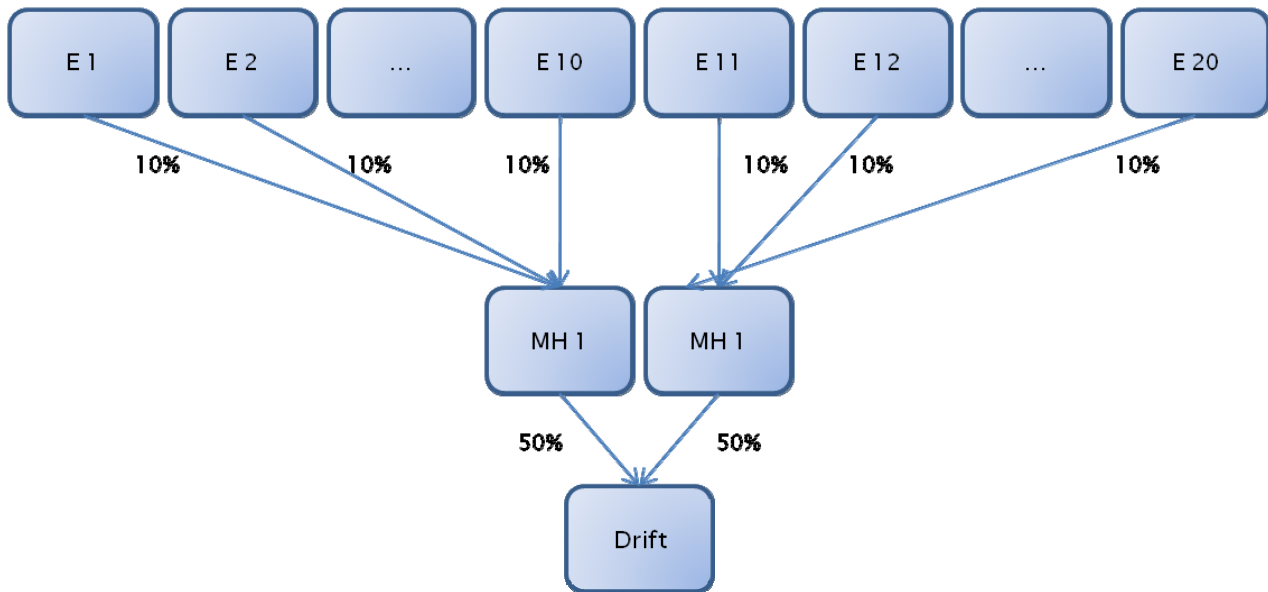
8. Værnsreglen og det omvendte juletræ

Før de nye regler i aktieavancebeskatningsloven og selskabsskatteloven blev indført, kunne selskaber modtage udbytte skattefrit fra et selskab, som de ejede aktier i, hvis de ejede 10 % eller mere af selskabskapitalen i det udbytteudloddende selskab. Det vil sige, at selskaber kunne strukturere sig ud af skatten på udbytter. Hvis for eksempel et driftsselskab, D, ejedes af 20 ejere, selskaberne E1 – E20, kunne ingen af ejerne modtage udbytte skattefrit efter de tidligere regler da ingen af ejerne ejede 10 % eller mere af selskabskapitalen i driftsselskabet.



Ejerstruktur med et mellemholding. Ingen af de ultimative ejere kan modtage udbytte skattefrit.

Hvis der derimod blev indskudt 2 mellemholdingselskaber, M1 og M2, mellem ejerne E1 – E20 og driftsselskabet D, hvor E1 – E10 hver ejede 10 % af selskabskapitalen i M1, og E11 – E20 hver ejede 10 % af selskabskapitalen i M2, og hvor M1 og M2 hver ejede 50 % af selskabskapitalen i D, ville D kunne udlodde udbytte skattefrit op til henholdsvis M1 og M2, da de jo hver ejede mere end 10 % af selskabskapitalen og derfor opfyldte de dagældende betingelser for at modtage skattefrit udbytte, jf. den dagældende selskabsskattelovs § 13, stk. 1, nr. 2. Derefter ville M1 og M2 kunne udlodde udbytte skattefrit op til deres ejere, som også alle opfyldte de dagældende regler om et ejerskab på mindst 10 % af selskabskapitalen. Skattemyndighederne har fuldt ud anerkendt, at opfyldelse af 10 %-kravet i den dagældende bestemmelse i selskabsskattelovens § 13 blev opfyldt ved etablering af disse mellemholdingselskaber. Det er denne form for koncernstrukturering, der grundet formen på strukturen også kaldes det omvendte juletræ, hvis denne tegnes i et koncerndiagram.



Ejerstruktur med 2 mellemholdinger. Alle de ultimative ejere kunne modtage udbytte skattefrit.

Disse regler er nu ændret, således at selskaber efter reglerne i den nye aktieavancebeskatningslov og den nye selskabsskattelov ikke umiddelbart, og i hvert fald ikke i samme omfang, kan strukturere sig til skattefrihed i forbindelse med udbytteudlodning.

Dette rammer såvel nuværende som fremtidige koncernstrukturer med de konsekvenser dette måtte have.³² Det vil sige, at allerede eksisterende koncernstrukturer som indtil indkomståret 2010 har været anerkendt i forhold til at kunne modtage udbytte skattefrit, vil kunne blive omfattet af de nye værnsregler og derfor eventuelt vil blive tvunget til at ændre strukturen. Fremtidige koncernstrukturer har selvfølgelig mulighed for at tage højde for reglerne inden etablering. Værnsreglen rammer uanset om hensynet med en allerede etableret koncernstruktur har været en simpel ejerstruktur, hensynet til at opnå skattefrihed ved modtagelse af udbytter eller en anden begrundelse³³.

8.1 ABL § 4A, stk. 3.

Aktieavancebeskatningslovens § 4A, stk. 3 er indsat i loven som en værnsregel mod, at strukturere sig til skattefrihed for modtagne udbytter som også nævnt ovenfor. Bestemmelsen medfører, at datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier i nogle tilfælde

³² Bilag 41, til L 202, s. 13-15 (Lovforslag L 202 er gennemført ved lov nr. 525 af 12. juni 2009).

³³ Bilag 41, til L 202, eksempel på s. 14-15 (Lovforslag L 202 er gennemført ved lov nr. 525 af 12. juni 2009).

skal anses for direkte ejet af moderselskabet og derfor anses som porteføljeaktier, jf. ABL § 4A, stk. 3, 1. pkt. og § 4B, stk. 2. Bestemmelsen indeholder fire forskellige betingelser som alle kræves opfyldt for at selskabet bliver omfattet af værnsreglen.

De fire betingelser³⁴:

- Moderselskabets primære funktion skal være ejerskab af datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier
- Moderselskabet udøver ikke reel økonomisk virksomhed vedrørende aktiebesiddelsen
- Mere end 50 % af aktiekapitalen i moderselskabet direkte eller indirekte ejes af selskaber, der ikke ved direkte ejerskab af aktierne i det enkelte datterselskab ville kunne modtage udbytte skattefrit
- Aktierne i moderselskabet ikke er optaget til handel på et reguleret marked eller en multilateral handelsfacilitet

ABL § 4A, stk. 3 hjemler, at indirekte ejerskab kan anses for direkte ejerskab, hvor de 4 betingelser er opfyldt.

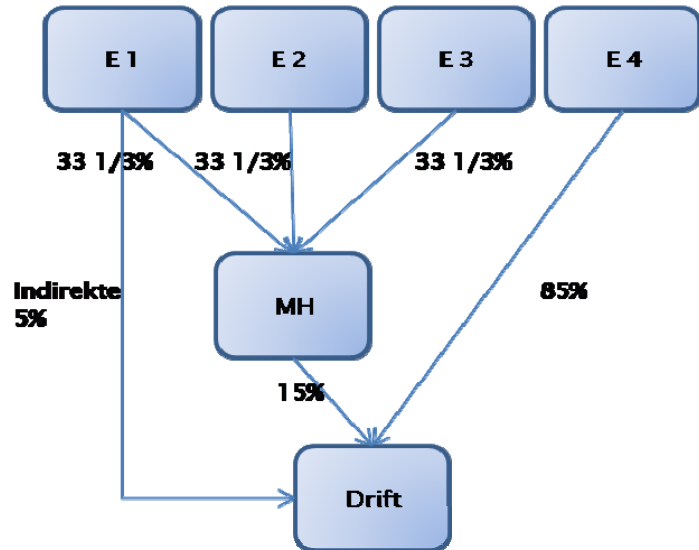
8.1.1. Direkte og indirekte ejerskab

Ved direkte ejerskab forstås for eksempel situationer, hvor et holdingselskab ejet af en fysisk aktionær ejer et driftsselskab. Se nedenstående figur.

³⁴ Jf. ABL § 4A, stk. 3, nr. 1-4.



Direkte ejerskab



Indirekte ejerskab

Ved indirekte ejerskab forstås, at et eller flere selskaber gennem flere holdingselskaber ejer andele af et driftsselskab. I eksemplet ovenfor er der fire ejere af et driftsselskab. Det er forudsat, at ejerne af E 1 – E 4 er fysiske personer. Ejeren E 4 vil både efter nye og gamle regler kunne modtage udbytte skattefrit fra driftsselskabet, da ejerandelen direkte er over 10 %. Ejer E 1 – E 3 ville efter de gamle regler kunne modtage udbytte skattefrit, da mellemholdingselskabet, MH, ejer over 10 % af driftsselskabet og dermed ville kunne modtage udbytte skattefrit. Hver af de tre ejere E 1 – E 3 ejer over 10 % af MH og ville derfor efter de gamle regler også kunne modtage udbytte skattefrit herfra. Efter de nye regler vil man skulle vurdere det indirekte ejerskab fra E 1 – E 3 og ned i driftsselskabet. I praksis starter man nedefra i strukturen og ser på hvem de ultimative selskabsaktionærer er. Derfor vil E 1 – E 3 efter de nye regler hver anses for at eje 5 % indirekte af driftsselskabet. Dette opfylder ikke betingelsen om, at man for at modtage udbytte skattefrit skal eje mindst 10 % af selskabet.

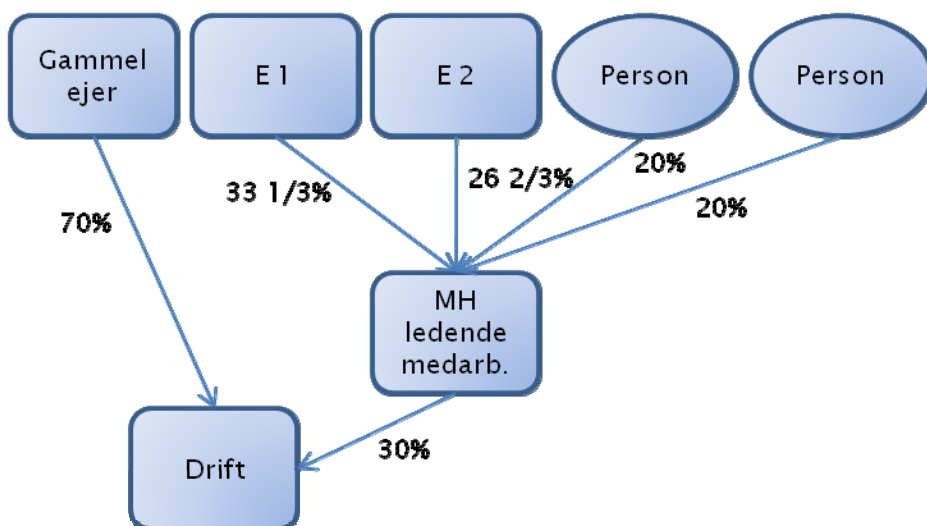
8.1.2. ABL § 4A, stk. 3, nr. 1 – primær funktion

§ 4A, stk. 3's første betingelse er, at mellemholdingselskabets primære funktion er ejerskab af datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier. Dette gælder også hvor mellemholdingselskabet ejer datterselskabsaktier eller koncernselskabsaktier i flere forskellige selskaber. Ved afgørelsen af mellemholdingselskabets funktion er det afgørende de reelle omstændigheder, hvorfor det ikke er afgørende, hvad selskabets

formål er ifølge dets vedtægter. Ved vurderingen er det alene de faktiske forhold, der er afgørende. Der skal foretages en konkret vurdering af baggrunden for selskabets eksistens.

Et selskab hvis primære funktion er at eje porteføljeaktier vil ikke være omfattet af værnereglen. Det kan ved vurderingen tillægges vægt om aktiviteten vedrørende datterselskabsaktierne er større eller mindre end aktiviteten vedrørende porteføljeaktierne. Derudover kan der ses på volumen og afkastet af de to beholdninger. Det er ikke afgørende, om 50 % af selskabets balance er placeret i anden aktivitet end datterselskabsaktier eller koncernselskabsaktier.

Et selskab vil ikke være omfattet af reglen, selv om selskabets funktion udelukkende eller delvist er, at visse personer skal opnå medejerskab af en koncern.³⁵ Bliver der således etableres en struktur, hvor en hidtidig eneejer af et driftsselskab ønsker at give driftsselskabets ledende medarbejdere mulighed for at blive medejere af selskabet og derfor frasælger en del af driftsselskabet til et holdingselskab, hvis eneste funktion er at samle ledende medarbejderes ejerskab i driftsselskabet i en simpel struktur, og disse ledende medarbejdere gennem deres respektive holdingselskaber ejer andele i mellemholdingselskabet, vil strukturen umiddelbart være omfattet af værnereglen, hvis ikke de respektive holdingselskabers ejerandele ved indirekte ejerskab er mindst 10 %.



Eksempel på struktur hvor en gammel ejer har ladet ledende medarbejdere købe sig ind i selskabet

³⁵ Bilag 41, til L 202, s. 20 (Lovforslag L 202 er gennemført ved lov nr. 525 af 12. juni 2009).

Tidligere ville en sådan struktur, forudsat at mellemholdingselskabet ejede mindst 10 % af selskabskapitalen i driftsselskabet, og at hver ejer af mellemholdingselskabet var et selskab som ejede mindst 10 % af selskabskapitalen i mellemholdingselskabet medføre, at der kunne udloddes skattefri udbytter hele vejen op igennem strukturen til de ledende medarbejderes respektive holdingselskaber. Efter de nye regler vil det kun være de, af de ledende medarbejderes respektive holdingselskaber, der ved direkte ejerskab ville have mindst 10 % af selskabskapitalen, som vil kunne modtage skattefrit udbytte.

I figuren ovenfor vil den gamle ejer og E 1 efter de nye regler kunne modtage udbytte skattefrit. Efter de gamle regler ville også E 2 kunne modtage udbytte skattefrit. Hvis man under de gamle regler havde organiseret de to fysiske kapitalejere i hvert sit selskab, ville disse også kunne modtage udbytte skattefrit. Efter de nye regler ville det være en fordel at lade de to fysiske kapitalejere gå sammen om et selskab, der ejede 40 % af MH. Derefter ville alle ejere kunne modtage udbytte skattefrit, da mere end 50 % af selskabsaktionærerne ved direkte ejerskab ville kunne modtage udbytte skattefrit.

Endvidere er det heller ikke tilstrækkeligt, hvis et mellemholdingselskab har til funktion, at optage og servicere gæld til finansiering af købet af datterselskabsaktierne.³⁶

Sammenfattende kan der for betingelse nr. 1 opstilles følgende punkter, som vil være af relevans ved vurderingen af, om betingelsen er opfyldt:

- Ejer mellemholdingselskabet overhovedet aktier i et datterselskab eller koncernselskab?
- Har mellemholdingselskabets anden aktivitet end at eje disse aktier i datterselskaber eller koncernselskaber?
- Der skal foretages en konkret vurdering af om den anden aktivitet er primær eller sekundær.

8.1.3. ABL § 4A, stk. 3, nr. 2 - reel økonomisk virksomhed

Bestemmelsens anden betingelse omhandler den situation hvor selskabet ikke udøver reel økonomisk virksomhed vedrørende aktiebesiddelsen, jf. ABL § 4A, stk. 3, nr. 2. Selskabet skal altså udøve en eller anden form for erhvervsvirksomhed vedrørende aktiebesiddelsen.

³⁶ Bilag 41, til L 202, s. 20 (Lovforslag L 202 er gennemført ved lov nr. 525 af 12. juni 2009).

Selvom det at et selskab ejer aktier er nok til at anse selskabet for erhvervsdrivende, er dette ikke nok for i denne henseende, at anse selskabet for, at udøve reel økonomisk virksomhed. Derudover skal selskabets reelle økonomiske aktivitet være af en ikke uvæsentlig karakter. Det er således ikke nok hvis det alene er af underordnet eller sekundær karakter.

Det er ligeledes et krav i denne bedømmelse, at selskabet har fysiske lokaler, personale og udstyr. Det er ved bedømmelsen afgørende, at en række kriterier og forhold er opfyldt, herunder om personalet har den fornødne ledelsesmæssige kompetence samt det fornødne udstyr til at udøve aktiviteten. Dertil forudsættes det i øvrigt, at det er personalet, der udøver den økonomiske virksomhed. Det skal ikke anses for en udtømmende opremsning med hensyn til lokaler, personale og udstyr, jf. også SKM2010.33.SR, der indeholder en mere dybdegående gennemgang af kriterierne. Det vil ikke kunne anses for reel økonomisk virksomhed, hvis selskabet har outsourcet sine administrative opgaver til en professionel udbyder, og selskabet i øvrigt har adresse eller er hjemmehørende hos denne. Selskabet må altså ikke kunne anses for at være et postkasseselskab eller skærmselskab. Derudover tillægges det stor vægt, at selskabets personale deltager aktivt i ledelsen og/eller bestyrelsesmøder i datterselskabet.

Overordnet kan betingelsen sammenfattes til, at det er mellemholdingselskabets aktive deltagelse i datterselskabet, der begrundes, at betingelsen ikke er opfyldt. Med bestemmelsen søger man altså at ramme de tilfælde, hvor selskabets aktivitet reelt kun er kapitalanbringelse i datterselskabet for selskabsdeltagerne i mellemholdingselskabet³⁷

Sammenfattende kan der for betingelse nr. 2 opstilles følgende punkter, som vil have relevans ved vurderingen af, om betingelsen er opfyldt:

- Er ejerskabet af datterselskabet eller koncernselskabet alene at se som kapitalanbringelse?
- Udøves der reel økonomisk virksomhed vedrørende ejerskabet af datterselskabet eller koncernselskabet? (Aktiv deltagelse i datterselskabet eller koncernselskabet)

³⁷ Bilag 41, til L 202, s. 25 (Lovforslag L 202 er gennemført ved lov nr. 525 af 12. juni 2009).

8.1.4. ABL § 4A, stk. 3, nr. 3 – majoritetstest

Reglen foreskriver, at datterselskabsaktierne skal anses for direkte ejet, hvis mere end 50 % af selskabskapitalen i mellemholdingselskabet er ejet af selskaber, som er omfattet af selskabsskattelovens § 1 eller § 2, stk. 1, litra a, og som ikke vil kunne modtage skattefrit udbytte ved direkte ejerskab af aktierne i det enkelte datterselskab.

Betingelsen i ABL § 4A, stk. 3, nr. 3 er indsat for at forhindre skattetækning. Formålet med reglen er, at den skal forhindre modtagelsen af skattefrie udbytter i de situationer, hvor størsteparten af kapitalejerne i et mellemholdingselskab kun har interesse i mellemholdingselskabets eksistens af skattemæssige årsager. Dermed tilsigter reglen ikke på at ramme de tilfælde, hvor mellemholdingselskabets eksistens reelt er af andre grunde end skattetækning³⁸.

Som det fremgår af reglens ordlyd, skal der ved opgørelsen af 50 % betingelsen tages hensyn til, at det kun er kapitalejere, som er selskaber, der tæller med i de 50 %. Hvis ejerkredsen i mellemholdingselskabet består af både fysiske og juridiske kapitalejere, vil de fysiske aktionærer ikke tælle med ved opgørelsen af, om mere end 50 % af kapitalejerne ikke kan modtage udbytte skattefrit. De kapitalejere der kan modtage udbytte skattefrit kaldes i daglig tale også for de gode aktionærer.

Derudover kan det også ud fra bestemmelsens ordlyd konstateres, at bedømmelsen skal foretages for hvert enkelt datterselskab mellemholdingselskabet ejer aktier i. Dermed skal der altså for hver enkelt kapitalejer i mellemholdingselskabet foretages en bedømmelse af, hvor meget hver enkelt kapitalejer ved direkte ejerskab ejer af hver enkelt af mellemholdingselskabets datterselskaber.

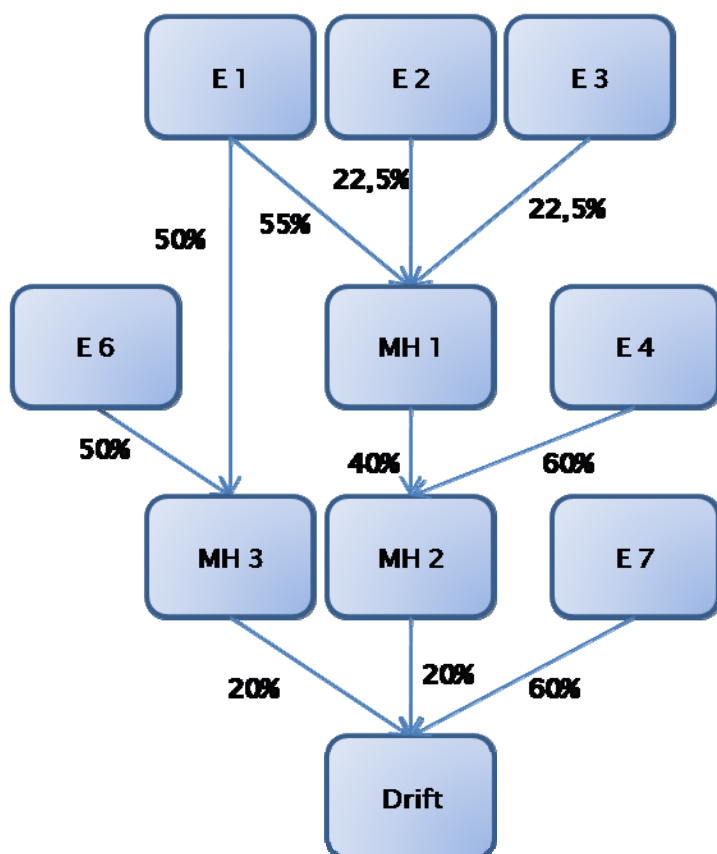
Ved bedømmelsen skal der startes nedefra i ejerstrukturen, og derudover finder værnsreglen alene anvendelse på moder- og datterselskabsforhold, da det kun er datterselskabsaktier, der kan anses for ejet direkte af mellemholdingselskabets (moderselskabets) kapitalejere.

Ved vurderingen skal man være opmærksom på, at der ikke kun kan foretages en isoleret betragtning af ejerforholdene. Der vil forekomme tilfælde, hvor flere skattepligtige selskaber ejer aktier i et mellemholdingselskab, der enten direkte eller gennem flere led

³⁸ Bilag 41, til L 202, s. 28 (Lovforslag L 202 er gennemført ved lov nr. 525 af 12. juni 2009).

ejer dele af kapitalen i et driftsselskab, hvor ingen af de ultimative kapitalejere ud fra en isoleret betragtning ejer over 10 % af selskabskapitalen ved direkte ejerskab, men hvor eksempelvis en af de ultimative kapitalejere også ejer dele af driftsselskabet gennem andre selskaber eller direkte og uden om mellemholdingselskabet. I sådan et tilfælde vil det kunne medføre, at denne aktionær ud fra en bredere vurdering faktisk indirekte ejer over 10 % af driftsselskabet og samtidig ejer mindst 50 % af selskabskapitalen i mellemholdingselskabet, hvorved de andre skattepligtige selskaber, der er kapitalejere i mellemholdingselskabet, men som ikke selv ved indirekte ejerskab ejer mindst 10 % selskabskapitalen i driftsselskabet, alligevel kan modtage skattefrit udbytte.

Ved bedømmelsen af majoritetstesten skal man sikre sig, at hele ejerstrukturen er klarlagt. En isoleret betragtning vil i mange tilfælde kunne medføre fejl. Nedenstående figur illustrerer en mere kompliceret koncernstruktur, hvor en isoleret betragtning ville føre til fejlklassificeringer.



Ved gennemgang af ejerstrukturen startes nedefra, og derfra undersøges ejerandelene ud til de enkelte ultimative aktionærer. I dette tilfælde kan det hurtigt konkluderes, at E 7 ejer mere end 10 % af driftsselskabet, og der er ikke nogen mellemholdingselskaber

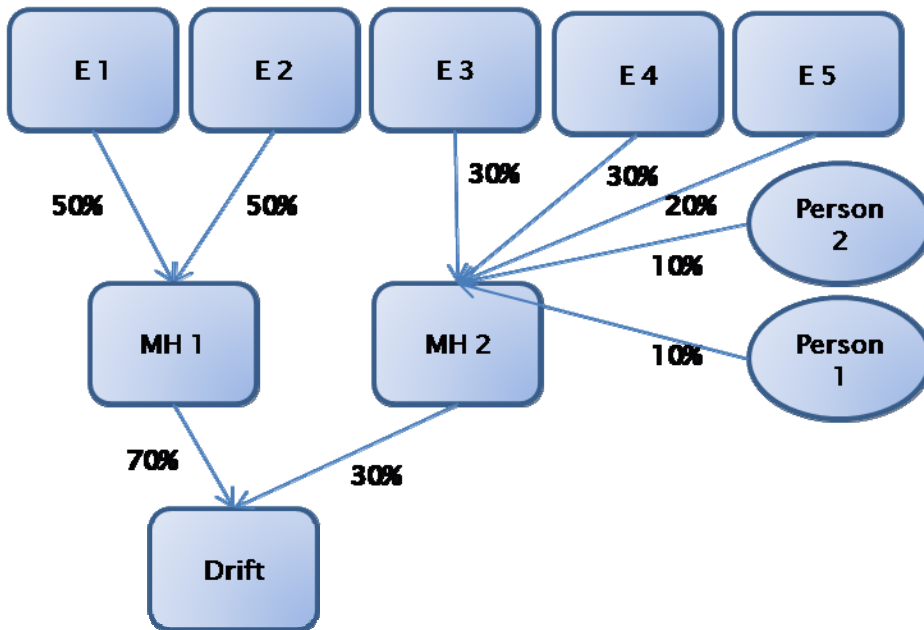
involveret. Dermed kan denne ejer modtage udbytte skattefrit. Med hensyn til MH 3 og MH 2 må man gå længere ud i ejerstrukturen. MH 2 ejes igen af MH 1 med 40 % og E 4 med 60 %. Endelig ejes MH 1 af E 1 til E 3 med henholdsvis 55 % til E 1 og 22,5 % til E 2 og E 3. Ud fra en isoleret betragtning ville ingen af selskaberne E 1 til E 3 kunne modtage skattefrit udbytte ved direkte ejerskab. Dog skal det i dette tilfælde bemærkes at E 1 faktisk ejer 50 % af MH 3 som ejer 20 % af driftsselskabet. Dermed ville E 1 eje 10 % ved direkte ejerskab gennem MH 3 og 4,4 % ved direkte ejerskab gennem MH 1 og MH 2. Da E 1 vil kunne modtage udbytte skattefrit ved direkte ejerskab og samtidig udgør mere end 50 % af ejerkredsen i MH 1, vil denne optræde som en god aktionær og dermed gøre MH 1 til et mellemholdingselskab, der ikke skal anses for skattemæssigt transparent. MH 2 opfyldte allerede i forvejen betingelsen for at modtage udbytte skattefrit, da E 4 ved direkte ejerskab ville eje over 10 % af driftsselskab og dermed ville kunne modtage udbytte skattefrit.

Sammenfattende kan der for betingelse nr. 3, opstilles følgende punkter, som vil være af relevans ved vurderingen af, om betingelsen er opfyldt:

- Kontrol af de ultimative kapitalejeres ejerandele af datterselskabet.
- Udgør andelen af ultimative kapitalejere med ejerandele på mindst 10 % tilsammen 50 % eller derover?

8.1.4.1. Eksempel 1: Værnsreglen finder anvendelse

I følgende eksempel forudsættes det, at et driftsselskab ejes af 2 mellemholdingselskaber med henholdsvis 70 % til MH 1, og 30 % til MH 2. Mellemholdingselskab, MH 1, ejes af E 1 og E 2 med 50 % til hver. Mellemholdingselskabet, MH 2, ejes af E 3 og E 4 med 30 % til hver. Derudover er der to personlige ejere, som hver ejer 20 % af MH 2. Se nedenstående figur for ejerstruktur. Det forudsættes derudover, at mellemholdingselskaberne har som primær funktion at eje kapital i driftsselskabet, og at selskaberne ikke har reel økonomisk aktivitet vedrørende besiddelsen af kapitalandelene. Endelig forudsættes det, bliv at mellemholdingselskaberne ikke er noterede.

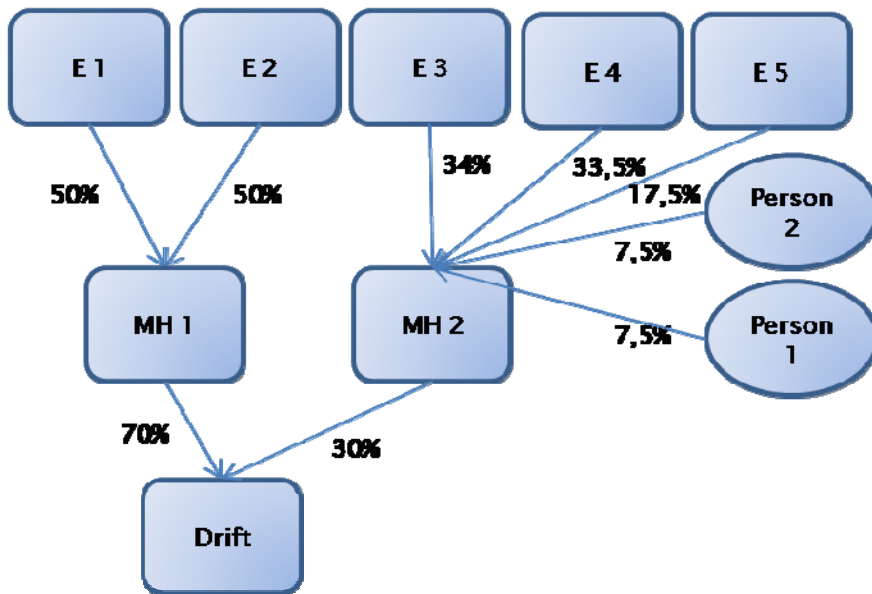


I ovenstående situation vil E 1 og E 2 blive anset for at eje aktierne i driftsselskabet direkte. E 1 og E 2 vil ved direkte ejerskab hver eje 35 % af selskabskapitalen i driftsselskabet. Dermed vil både E 1 og E 2 kunne modtage udbytter skattefrit, og da de tilsammen udgør 100 % af ejerkredsen af MH 1, vil mellemholdingselskabet ikke skulle anses for at være gennemsigtigt.

Med hensyn til mellemholdingselskab 2 er der både selskabsaktionærer og fysiske aktionærer. E 3 og E 4 vil ved direkte ejerskab eje hver 9 % af driftsselskabet, og E 5 vil ved direkte ejerskab eje 6 % af driftsselskabet. Dermed vil hverken E 3, E 4 eller E 5 kunne modtage udbytte skattefrit. Da mere end 50 % af ejerne af MH 2 ikke kan modtage udbytte skattefrit, vil mellemholdingselskabet skattemæssigt skulle anses for at være transparent. E 3, E 4 og E 5 vil altså skulle anses for at eje aktierne direkte.

8.1.4.2. Eksempel 2: Værnsreglen finder ikke anvendelse

Hvis der tages udgangspunkt i ovenstående struktur, men man forestiller sig at E 5, Person 1 og Person 2 har valgt at sælge 2,5 % hver til E 3 og E 4, således at E 3 i stedet for ejer 34 % og E 4 ejer 33,5 %. Se nedenstående figur for ny koncernstruktur.



På denne måde tilgodeses E 3, E 4 og E 5. Dette gør de fordi E 3 og E 4 hver især ved direkte ejerskab ville kunne modtage udbytte skattefrit, da de nu ville eje henholdsvis 10,2 % og 10,05 % af driftsselskabet ved direkte ejerskab. Dermed vil mere end 50 % af ejerkredsen af mellemholdingselskabet MH 2 kunne modtage udbytte skattefrit, og det skal dermed ikke anses for skattemæssigt transparent. Dermed vil E 5 også kunne modtage udbytte skattefrit, selvom denne ejer ikke ved direkte ejerskab ejer mere end 10 % af driftsselskabet.

8.1.4.3. Eksempel 3: Værnsreglen finder ikke anvendelse

Dette eksempel illustrerer den situation, hvor et mellemholdingselskab, MH 1, ejer 15 % af selskabskapitalen i et børsnoteret selskab. Mellemholdingselskabet ejes af en selskabsaktionær med 52 % og de resterende 48 % ejes af Person 1 – 4 med 12 % til hver. I denne situation vil selskabsaktionæren ikke kunne modtage udbytte skattefrit, da denne ved direkte ejerskab ikke ville eje mindst 10 % af selskabskapitalen i driftsselskabet. Som et led i en skattemæssig optimering vil det være en mulighed, at selskabsaktionæren frasælger eksempelvis 4 % af sin beholdning, så de fysiske aktionærer hver ejer 13 % af mellemholdingselskabet, og selskabsaktionæren fremover kun ejer 48 %. Dermed vil den tredje betingelse ikke være opfyldt, og mellemholdingselskabet vil herefter ikke skulle anses for skattemæssigt transparent, hvorfor selskabsaktionæren fremover vil kunne modtage udbytte skattefrit.

8.1.5. ABL § 4A, stk. 3, nr. 4 – noteret selskab

Bestemmelsens 4. betingelse angiver, at værnsreglen ikke finder anvendelse, hvis mellemholdingselskabet er optaget til handel på et reguleret marked eller en multilateral handelsfacilitet, jf. ABL § 4A, stk. 3, nr. 4.

Sammenfattende kan der for betingelse nr. 4 opstilles følgende punkt, som vil være af relevans ved vurderingen af, om betingelsen er opfyldt:

- Er mellemholdingselskabet noteret på en multilateral handelsfacilitet eller et reguleret marked?

8.2 ABL § 4B, stk. 2.

I bestemmelsen i aktieavancebeskatningslovens § 4B, stk. 2, omhandlende koncernselskabsaktier, er indsat en henvisning til aktieavancebeskatningslovens § 4A, stk. 3, nr. 1-3, således at koncernselskabsaktier anses for direkte ejet, når betingelserne i § 4A, stk. 3, nr. 1-3 er opfyldt. Dette medfører, at koncernselskabsaktier skal behandles efter samme kriterier som datterselskabsaktier med hensyn til betingelserne i nr. 1-3.

Bestemmelsen, som specifikt henviser til nr. 1-3, medtager altså ikke betingelsen i nr. 4.

Ifølge skatteministeriets svar på spørgsmål fra FSR angives der følgende: *"I forhold til aktieavancebeskatningslovens regler kan der ikke opstå en forskellig skattemæssig behandling af datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier."*³⁹ Derfor kan det umiddelbart forekomme mærkværdigt, at ABL § 4B, stk. 2, ikke henviser til alle fire betingelser, da dette jo medfører, at der vil kunne forekomme forskellig skattemæssig behandling af datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier. Dog ser det ud til at L 84, under den forudsætning, at den bliver vedtaget vil medføre, at alle betingelserne fra ABL § 4A, stk. 3, også skal gælde i ABL § 4B, stk. 2.⁴⁰ Det følger ligeledes af SKM 2010.203.DEP, at det er en fejl, at der ikke er henvist til nr. 4 også.⁴¹

³⁹ Bilag 41, til L 202, s. 2 (Lovforslag L 202 er gennemført ved lov nr. 525 af 12. juni 2009).

⁴⁰ L84, d. 24. November 2010, § 1, nr. 3.

⁴¹ SKM.2010.203.DEP, s. 17.

8.3 Undgåelse af værnsreglen

8.4 Anden primær funktion

For undgåelse af den første betingelse er det en nødvendighed, at mellemholdingselskabet har anden primær aktivitet end ejerskabet af datterselskabsaktierne eller koncernselskabsaktierne. For at dette kan opnås, er det en mulighed at tilføre mellemholdingselskabet anden aktivitet fra andre steder i koncernen. Dette vil formentlig aldrig kunne gennemføres, uden der skal betales for det i koncerner, hvor ejerne alt andet lige ikke har de samme interesser. Dette vil altid være en afvejning af fordelene ved at kunne opnå skattefrihed på modtagne udbytter og aktieavance, overfor den omkostning det vil være at tilføre selskabet aktivitet. Det vil afhænge fuldstændigt af den konkrete situation, om det vil være en mulighed at tilføre denne anden primære aktivitet til mellemholdingselskabet.

8.5 Økonomisk virksomhed i mellemholdingselskabet

Det kan eventuelt være en mulighed at omstrukturere inden for koncernen, således at funktioner vedrørende driften af datterselskabet, der tidligere blev udført i andre dele af koncernen, flyttes til mellemholdingselskabet, for på den måde at opfylde kravet om reel økonomisk virksomhed vedrørende datterselskabet. Man kunne forestille sig, at der blev tilført selskabet managementfunktioner fra andre dele af koncernen eller fra selve driftsselskabet. I særdeleshed kunne denne situation forekomme, hvor et mellemholdingselskab ejede flere forskellige datterselskaber, hvor de ultimative aktionærer var involveret i driften af disse. I sådan en situation kunne der muligvis være flere fordele ved at samle dele af administrationen i mellemholdingselskabet.

8.6 Omstruktureringer

Den tredje betingelse i ABL § 4A, stk. 3 er nok den betingelse, der er bedst mulighed for at undgå. I mange koncerner vil der være mulighed for at strukturere sig til en bedre skattemæssig stilling. Dette kan forekomme på flere forskellige måder. For eksempel kunne det være en mulighed at fusionere nogle af selskabsaktionærerne i et mellemholdingselskab, således at disse efter en sammenlægning tilsammen udgør mere end 50 % af ejerkredsen og samtidig kan modtage udbytte skattefrit. Ved at sørge for at der er en god aktionær opnås ligeledes den fordel, at de resterende selskabsaktionærer i mellemholdingselskabet ikke fanges af værnsreglen. En anden mulighed kunne være, at

selskabsaktionærer, der har en indirekte ejerandel på mindre end 10 % og dermed ikke vil kunne modtage udbytte skattefrit, likviderer deres selskab og i stedet overtager ejerskabet af aktierne som fysiske personer. På denne måde vil man kunne ændre andelen af selskabsaktionærer, der ikke vil kunne modtage udbytte skattefrit til at være under 50 %, hvorefter værnsreglen ikke finder anvendelse. Der er et utal af måder, hvorpå dette kan gøres i de konkrete tilfælde, men fælles for dem alle er at det kun kan lade sig gøre ved, at nogle aktionærer tåler ændringer og/eller indskrænkninger i deres hidtidige råderet. Dette må afvejes i forhold til den konkrete skattefordel, der må forventes i den enkelte situation. Det kan i sådanne situationer være ekstra relevant at få klarlagt de indbyrdes forhold mellem aktionærene i en aktionæroverenskomst, der regulerer hvad den enkelte aktionær må tåle.

8.7 Børsnotering

En børsnotering af mellemholdingselskabet vil i sig selv modvirke at værnsreglen træder i kraft. Dette er selvfølgelig en teoretisk mulighed for at undgå værnsreglen om end den nok ikke i det praktiske liv vil være et reelt alternativ. I hvert fald må det formodes, at det kun i ekstremt få tilfælde vil være den optimale løsning, da selskabet vil blive åbent for offentligheden og andre aktionærer.

8.8 Delkonklusion

Værnsreglen, der blev indført i den nye udgave af aktieavancebeskatningsloven, har medført, at koncerner der tidligere havde mulighed for at strukturere sig til selskabskonstruktioner, hvor ejerne kunne modtage udbytte skattefrit, ikke længere har den mulighed. Reglen medfører, at de situationer hvor mellemholdingselskaber alene er indsat med henblik på skatteoptimering ikke længere vil medføre, at ejerne kan modtage udbytte skattefrit. Værnsreglen indeholder fire betingelser, hvorefter mellemholdingselskabet skal anses for skattemæssigt transparent i forhold til ejerskabet af aktierne i selskabet under mellemholdingselskabet. Dette medfører, at de ultimative aktionærer anses for at eje aktierne direkte i stedet for indirekte. Der er ved indførelsen af reglen dog beholdt en mulighed for, at mellemholdingselskaber kan have en reel funktion, og derfor ikke bliver anset for skattemæssige transparente hvad angår datterselskabsaktier. Betingelserne medfører også visse skattemæssigt ufordelagtige strukturer, som ellers kan have en begrundelse i andet end skatteundgåelse. De to første regler angår selskabets reelle formål og aktivitet. Hvis mellemholdingselskabets eneste

formål er at eje datterselskabsaktier og/eller koncernselskabsaktier, vil selskabet være omfattet af værnsreglen. Hvis selskabet derimod udøver reel økonomisk virksomhed vedrørende ejerskabet af datterselskabet eller koncernselskabet finder værnsreglen ikke anvendelse. Den tredje betingelse vedrører ejerforholdene. Hvis selskabets ejerkreds for mere end 50 % vedkommende består af selskaber, der ikke ved den direkte ejerandel i datterselskabet ville kunne modtage udbytte skattefrit, vil værnsreglen ligeledes finde anvendelse. Endelig vil værnsreglen dog ikke finde anvendelse, hvis mellemholdingselskabet er børsnoteret.

Formålet med reglen er, at mellemholdingselskabet ikke er indsat i koncernstrukturen alene for at sikre, at hver ejer i hvert led opretholder en ejerandel på mindst 10 % for at kunne modtage udbytte skattefrit. Derfor vil der forekomme situationer hvor ejere, der ved en direkte ejerandel ville eje under 10 %, alligevel godt kan modtage udbytte skattefrit. Det kunne for eksempel være hvor en selskabsaktionær ved direkte ejerskab ikke ville eje 10 %, men ejer over 10 % af mellemholdingselskabet, og hvor over 50 % af mellemholdingselskabet er ejet af fysiske aktionærer. Da mere end de 50 % er ejet af fysiske aktionærer, vil værnsreglen ikke kunne finde anvendelse, jf. tredje betingelse.

Reglen medfører en stærk begrænsning i muligheden for at strukturere sig til, at kunne modtage udbytter skattefrit. Den forhindrer direkte den tidligere metode, hvor det alene var nok at indskyde mellemholdingselskaber, så alle ejere ejede mindst 10 %. Men helt forhindre at ejere kan strukturere sig til skattefrihed, kan værnsreglen ikke. Der er stadig mulighed for at kunne lave skattemæssigt fordelagtige konstruktioner, men det kræver betydeligt større fleksibilitet fra ejerkredsen i det indbyrdes forhold mellem dem. I mange tilfælde vil det også medføre en betydelig indskrænkning af den enkelte aktionærs handlefrihed.

Ved afgørelse af den direkte ejerandel er det konstateret, at denne skal afgøres nedefra i strukturen og ses i forhold til de ultimative aktionærer.

Der kan endvidere opstå rent administrative problemer, da det er det udloddende selskab, der står for at indeholde udbytteskatten, og i komplicerede koncernstrukturer kan det være et problem for det udloddende selskab at få klarhed over, hvorvidt der skal indeholdes udbytteskat i forbindelse med udlodningen, da det ikke er nok at vide, hvem der bliver udloddet til - der skal også være klarhed over hvem der ejer de selskaber, der udloddes til.

Det er ligeledes konstateret, at der er muligheder for at undgå værnsreglen primært ved at omstrukturere koncernen, men at dette vil medføre konsekvenser, der formentlig ikke er lige attraktive for alle ejerne af mellemholdingselskabet. Der må anbefales, at sådanne forhold reguleres med aktionæroverenskomster, således at der er klarhed over, hvad den enkelte aktionær må tåle af ændringer i ejerstrukturen for opnåelse af den mest optimale skattemæssige stilling.

9. Statusskifter

I forbindelse med indførelsen af de nye regler i aktieavancebeskatningsloven gik man som tidligere beskrevet fra et ejertidskrav, der medførte, at fortjeneste eller tab på aktier ejet under 3 år var henholdsvis skattepligtigt og fradragsberettiget (dog som et kildeartsbestemt, fremførselsberettiget tab), og fortjeneste eller tab på aktier ejet over tre år var den skattepligtige indkomst uvedkommende.

I de nye regler er ejerandelen afgørende for, om fortjeneste eller tab er den skattepligtige indkomst vedkommende. Hvis der ejes mindst 10 % af et selskab, har moderselskabet ikke fradrag for tabet, ligesom det ikke skal beskattes af avance på sådanne aktier. Dermed vil der efter de nye regler kunne ske statusskift, hvor en ejer går fra at eje mindst 10 % af et selskab til at eje mindre end 10 % eller den omvendte situation, hvor en ejer går fra at eje mindre end 10 % til at eje 10 % eller derover. Dette kan ske ved, at moderselskabet enten køber flere aktier i datterselskabet, eller ved at det sælger ud af beholdningen af aktier i datterselskabet.

Skift af skattemæssig status kan også ske ved, at driftsselskabet udsteder nye aktier, som sælges, men hvor moderselskabet ikke køber nogle og dermed får udvandet sin ejerandel, ligesom det omvendte kan ske, hvor driftsselskabet af en eller anden grund vælger at nedsætte selskabskapitalen ved tilbagekøb af nogle aktionærs aktier, og dermed igen ændrer sammensætningen af ejerforholdene for de resterende aktionærer.

Endelig kan der også ske statusskift i forbindelse med værnsreglen i ABL § 4A, stk. 3. Dette kunne for eksempel ske ved, at der mellem driftsselskabet og ejerselskaberne er indsat et mellemholdingselskab som på grund af ændringer i ejerforholdene skifter fra ikke at være skattemæssigt transparent til at være skattemæssigt transparent.

I forbindelse med værnsreglen kan flere forskellige situationer medføre et skattemæssigt statusskift for hele eller dele af ejerkredsen. Det vil sige, at skifte af skattemæssig status i nogle situationer vil være et udslag af ejerens egne dispositioner, men hvad der er værd at hæfte sig ved er, at også udefra-kommende påvirkninger kan medføre skattemæssigt statusskifte for en ejer. Altså kan ejeren skifte status uden selv at have indflydelse på dette eller kunne gøre noget ved det. Derfor skal en ejer, der ligger på grænsen være særligt opmærksom på, hvad der sker i den øvrige ejerkreds for ikke at havne i en situation, hvor der på grund af manglende agtpågivenhed laves en forkert skattemæssig behandling med de konsekvenser, dette kan have til følge.

Ifølge bestemmelsen i aktieavancebeskatningslovens § 33A, stk. 2, nr. 1 og 2 forstås et skattemæssigt statusskift som, at gevinst og tab på aktierne skifter fra at være omfattet af ABL § 8 til ABL § 9, eller at gevinst og tab skifter fra at være omfattet af ABL § 9 til at være omfattet af ABL § 8.

Konsekvenserne af et skattemæssigt statusskift er, at aktierne skal anses for henholdsvis afstået og anskaffet på tidspunktet for skift af skattemæssig status. Afståelsen og anskaffelsen sker til handelsværdien på tidspunktet for det skattemæssige statusskifte, jf. ABL § 33A, stk. 1.

Det skal tilføjes, at reglerne omkring skattemæssigt statusskifte ligeledes finder anvendelse, hvor der sker en skattefri aktieombytning, og hvor de modtagne aktier af den ene eller anden årsag medfører, at der ikke længere er opretholdt en ejerandel på mindst 10 %, jf. ABL § 33A, stk. 3.

Skifter et selskabs aktiepost status fra koncernselskabsaktie eller datterselskabsaktie til porteføljeaktie vil selve statusskiftet udløse beskatning. Selskabet vil ved udgangen af det pågældende indkomstår skulle opgøre en skattepligtig kursregulering fra tidspunktet for statusskiftet til udgangen af indkomståret, som i givet fald vil udløse en likviditetskrævende skattebetaling. Dog vil en eventuelt negativ kursregulering medføre en mindre skattebetaling, forudsat at selskabet har skattepligtigt overskud fra andre aktiviteter, hvori der kan modregnes, og at der ikke for unoterede aktier er valgt realisationsbeskatning.

Former for statusskift

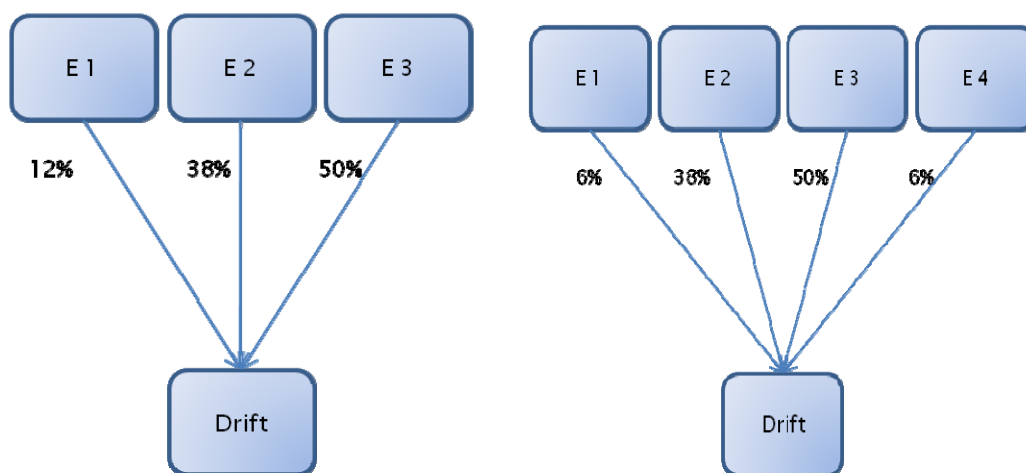
- Fra datterselskabsaktie til porteføljeaktie
- Fra datterselskabsaktie til koncernselskabsaktie
- Fra koncernselskabsaktie til porteføljeaktie
- Fra koncernselskabsaktie til datterselskabsaktie
- Fra porteføljeaktie til datterselskabsaktie
- Fra porteføljeaktie til koncernselskabsaktie

9.1 Statusskift fra datterselskabsaktie til porteføljeaktie

Et statusskifte fra datterselskabsaktie til porteføljeaktie anses ifølge ABL § 33A, stk. 2, nr. 1 for et skattemæssigt statusskifte. Dermed vil datterselskabsaktierne skattemæssigt skulle anses for solgt på tidspunktet for statusskiftet til handelsværdien på samme

tidspunkt. Da "salget" sker, er det en datterselskabsaktie, hvorfor den hidtidige avance eller det hidtidige tab ikke vil skulle medregnes til den skattepligtige indkomst. På tidspunktet for det skattemæssige statusskift anses den resterende beholdning for at overgå til porteføljeaktier, og anskaffelsessummen for disse vil være handelsværdien på tidspunktet for det skattemæssige statusskifte.

Hvis vi forestiller os følgende ejerstruktur; E 1 ejer 12 % af et driftsselskab, E 2 ejer 38 % af driftsselskabet og E 3 ejer 50 % af driftsselskabet. Driftsselskabet har en nominel selskabskapital på nominelt 1.000.000. Efter indgangen til indkomståret 2010 besluttes det af den ene eller anden årsag, at E 1 skal sælge halvdelen af sine aktier til E 4, der herefter vil være ny medejer af driftsselskabet. Se figur for ejerstruktur nedenfor.



Ejerstruktur før salg fra E 1 til E 4

Ejerstruktur efter salg fra E 1 til E 4

Den skattemæssige behandling af ændringen i ejerstrukturen, vil for E1 betyde, at denne går fra at eje datterselskabsaktier til at eje porteføljeaktier. Det er i nedenstående beregningseksempel antaget, at E 1 har anskaffet aktierne til en kurs på kr. 200 pr. aktie, og at disse har en handelsværdi på kr. 250, på tidspunktet hvor der sælges til E 4.

Oplysninger for E 1:

Oprindelig anskaffelsessum pr. aktie		200,00 (1)
Handelsværdi på statusskiftetidspunkt pr. aktie		250,00 (2)
Ejerandel 12% svarende til nominelt	120.000	(3)
Anskaffelsessum for beholdning af datterselskabsaktier ((1)*(3))		24.000.000,00 (4)
Afståelsessum for beholdning ((2)*(3))		30.000.000,00 (5)
Avance (ikke skattepligtig, jf. ABL § 8 ((5)-(4))		6.000.000,00
Ny ejerandel 6% svarende til nominelt	60.000	(6)
Anskaffelsessum for porteføljeaktier ((6)*(2))		15.000.000,00

Som det fremgår af beregningseksemplet anses hele E 1's beholdning for afstået da der sker et statusskifte. Anskaffelsessummen for E 1's beholdning er beregnet til mio. kr. 24. Da handelsværdien er steget på tidspunktet for delsalget, har den samlede beholdning en værdi på mio. kr. 30 ved salget. Dermed har E 1 opnået en skattefri avance på sine datterselskabsaktier på mio. kr. 6. E 1 har efter salget en beholdning på 6 %, hvorfor disse skal anses for at være porteføljeaktier. Anskaffelsesværdien for porteføljeaktierne bliver beregnet ud fra handelsværdien på tidspunktet for statusskiftet, hvilket svarer til en samlet anskaffelsessum på mio. kr. 15 for porteføljeaktierne.

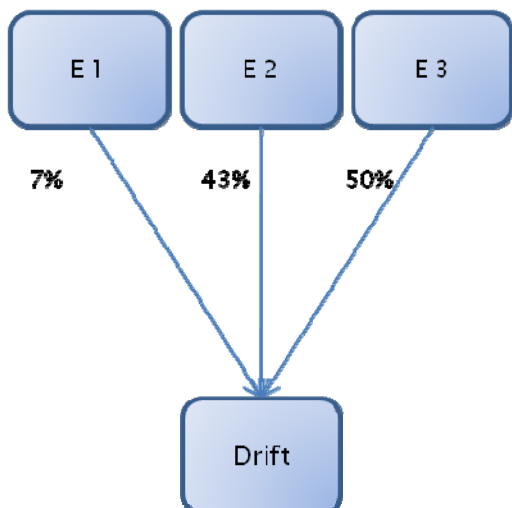
E 4 vil ligeledes have en anskaffelsessum på mio. kr. 15 for sine porteføljeaktier. Der vil ikke indtræde skattemæssige konsekvenser for E 2 og E 3 ved ovenstående dispositioner.

Hvis vi i stedet forestiller os ovenstående situation med den ændring at handelsværdien på tidspunktet for det skattemæssige statusskifte er faldet til kr. 150 pr. aktie, vil følgende beregninger gøre sig gældende.

Oplysninger for E 1:

Oprindelig anskaffelsessum pr. aktie		200,00 (1)
Handelsværdi på statusskiftetidspunkt pr. aktie		150,00 (2)
Ejerandel 12% svarende til nominelt	120.000	(3)
Anskaffelsessum for beholdning af datterselskabsaktier ((1)*(3))		24.000.000,00 (4)
Afståelsessum for beholdning ((2)*(3))		18.000.000,00 (5)
Tab (ikke fradragsberettiget, jf. ABL § 8 ((5)-(4))		-6.000.000,00
Ny ejerandel 6% svarende til nominelt	60.000	(6)
Anskaffelsessum for porteføljeaktier ((6)*(2))		9.000.000,00

Ligesom i ovenstående eksempel er den samlede anskaffelsessum på mio. kr. 24. Handelsværdien er nu faldet til mio. kr. 18 på tidspunktet for delsalget af aktiebeholdningen. Dermed lider E 1 et tab på mio. kr. 6, som der ikke er skattemæssigt fradrag for, jf. ABL § 8. Den resterende beholdning, som nu er porteføljeaktier, vil have en anskaffelsessum på mio. kr. 9. I denne situation, hvor E 1 selv sælger ud af beholdningen, må det antages, at selskabet er vidende om de skattemæssige konsekvenser, men andre situationer, hvor E 1 ikke selv har indflydelse på, hvad der sker i driftsselskabet, kan også tænkes. Hvis man for eksempel forestiller sig ovenstående situation hvor selskabets værdi er faldende i forhold til tidligere. Ejer 2 og ejer 3, som tilsammen har den bestemmende indflydelse, beslutter at man for at forsøge at lave en turnaround for driftsselskabet, skal tilføre dette kapital. Der gennemføres en kapitalforhøjelse, som E 1 ikke har likviditet til at medvirke i, og dermed kommer konsekvenserne af kapitalforhøjelsen til at bevirke, at E 1's ejerandel udvandes. Kapitalforhøjelsen gennemføres ved udstedelse af nominelt 714.230,94 nye aktier hvoraf halvdelen, nominelt 357.115,47, tegnes af E 2 og den anden halvdel, ligeledes nominelt 357.115,47, tegnes af E 3. De nye ejerandele vil herefter udgøre 7 % for E 1, for E 2 43 % og E 3 vil have bevaret sin ejerandel på 50 %. Se illustration af ejerstruktur på figur nedenfor.



Ejerstruktur efter gennemførelse af kapitalforhøjelse

Oplysninger for E 1:

Oprindelig anskaffelsessum pr. aktie		200,00 (1)
Handelsværdi på statusskiftetidspunkt pr. aktie		150,00 (2)
Ejerandel 12% svarende til nominelt	120.000	(3)
Anskaffelsessum for beholdning af datterselskabsaktier ((1)*(3))		24.000.000,00 (4)
Afståelsessum for beholdning ((2)*(3))		18.000.000,00 (5)
Tab (ikke fradragsberettiget, jf. ABL § 8 ((5)-(4))		-6.000.000,00
Ny ejerandel 7% svarende til nominelt	120.000	(6)
Anskaffelsessum for porteføljeaktier ((6)*(2))		18.000.000,00

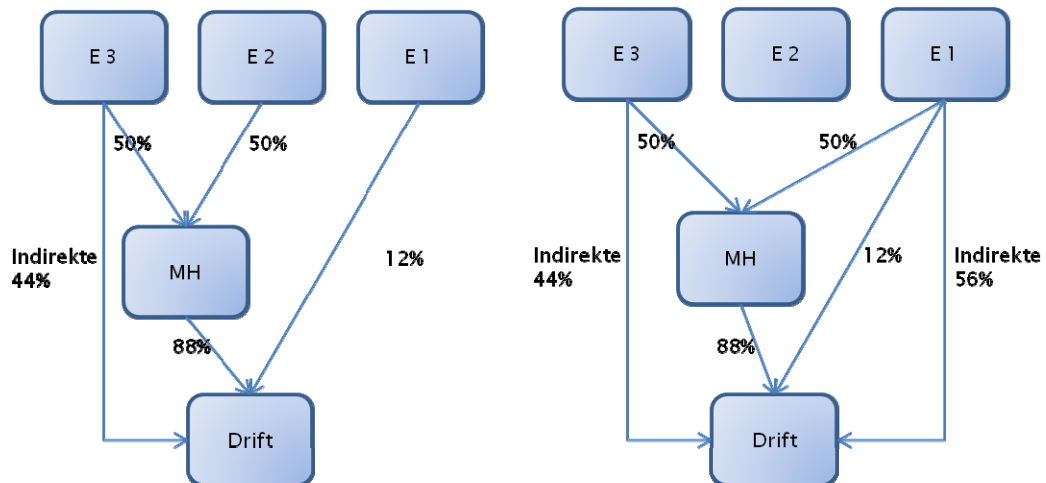
Udover at E 1 ikke selv har indflydelse eller kan gøre noget ved statusskiftet, adskiller situationen sig fra de foregående eksempler, ved at E 1 beholder det samme antal nominelle aktier som hidtil, men ejerandelen er blevet mindre på grund af kapitalforhøjelsen. E 1 havde, som det fremgår af ovenstående beregninger, en anskaffelsessum på mio. kr. 24 på sine datterselskabsaktier. Da kursen på aktierne er

faldet forud for kapitalforhøjelsen vil afståelsen ske til en samlet sum på mio. kr. 18. Dermed har selskabet lidt et tab på datterselskabsaktierne på mio. kr. 6, der ikke er fradragsberettiget. Da E 1's antal af aktier ikke har ændret sig vil anskaffelsessummen for porteføljeaktierne være den samme som afståelsessummen for datterselskabsaktierne. Dette betyder, at E 1 uden at foretage sig noget har haft et skattemæssigt tab på sine datterselskabsaktier, som selskabet ikke kan få fradrag for, samtidig med at selskabet fremover skal behandle tab og fortjeneste som skattepligtigt. I en situation som denne kan det altså være til uhyre stor gene for en mindre aktionær, der står uden mulighed for at påvirke en proces som den skitserede. Kapitalejeren får ikke fradrag for tabet, men hvis den nu påbegyndte turnaround går godt, vil kapitalejeren, E 1, fremover skulle beskattes af fortjenesten på aktierne. Dog vil eventuelle tab selvfølgelig også være fradragsberettigede.

9.2 Statusskift fra datterselskabsaktie til koncernselskabsaktie

I situationen hvor selskabets aktiebeholdning går fra at være datterselskabsaktier til koncernselskabsaktier, sker der et statusskifte, men der sker ikke et skattemæssigt statusskifte i forhold til ABL § 33A, stk. 1, jf. ABL § 33A, stk. 2, nr. 1 og 2. Det vil sige, at det ikke har nogle skattemæssige konsekvenser for selskabet, da fortjeneste og tab på både datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier efter ABL § 8 ikke er den skattepligtige indkomst vedkommende.

Situation kunne eksempelvis forekomme hvor et driftsselskab ejes af et selskab, E 1, med 12 % samt af et mellemløbselskab, MH, med de resterende 88 %. MH ejes af selskaberne E 2 og E 3 med 50 % til hver. E 2 beslutter nu at sælge sin aktiepost i MH til E 1, hvorefter E 1 ejer 12 % af driftsselskabet direkte og 44 % indirekte gennem sin aktiepost i MH. Se figur for ejerstruktur nedenfor.



Ejerstruktur før E 2 sælger sin andel af MH til E 1

Ejerstruktur efter E 2 solgte sin andel af MH til E 1

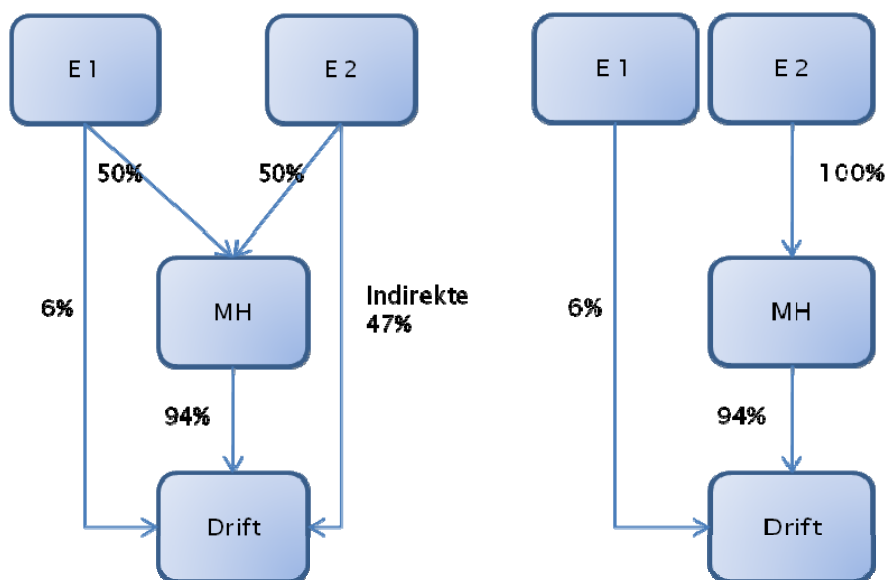
Inden transaktionerne bliver foretaget vil driftsselskabet være sambeskattet med MH efter selskabsskattelovens § 31, da denne ejer over 50 % af selskabskapitalen. E 2 og E 3 vil ved direkte ejerskab hver eje 44 % af selskabskapitalen i driftsselskabet, hvorfor de vil kunne modtage udbytte skattefrit. E 1 ejer ligeledes over 10 % af selskabskapitalen i driftsselskabet hvorfor denne aktiepost anses for datterselskabsaktier, og E 1 vil også kunne modtage udbytte skattefrit.

Efter transaktionen vil E 3 stadig ved indirekte ejerskab eje 44 % af selskabskapitalen, og E 3 vil også fremadrettet kunne modtage udbytte skattefrit. E 2 vil ikke længere have ejerandele i driftsselskabet hverken direkte eller indirekte på grund af salget af posten i MH. E 2 vil ikke skulle beskattes af en eventuel fortjeneste på salget af aktieposten, jf. ovenfor hvor det blev konstateret, at aktieposten skulle behandles som datterselskabsaktier. E 1 vil nu eje 12 % af driftsselskabet direkte og 44 % indirekte gennem MH. Dermed ejer E 1 samlet set 56 % af driftsselskabet og har dermed den bestemmende indflydelse. E 1 skal derfor efter købet af de 44 % sambeskattes med driftsselskabet. Det antages, at der ikke er forskellige aktieklasser eller aktionæraftaler, der ændrer dette forhold. Dermed er betingelsen for at anse aktiebeholdningen for en koncernselskabsaktie opfyldt. Der vil ikke være nogle skattemæssige konsekvenser for E 1 ved købet af aktieposten på de 44 %, bortset fra sambeskatningen. Transaktionen har ligeledes den konsekvens, at MH ikke længere er sambeskattet med driftsselskabet og dermed ikke længere er administrationselskab for dette. Dette medfører selvfølgelig de almindelige konsekvenser ved ophør og start af sambeskatning med hensyn til udarbejdelse af eventuelle delårsopgørelser osv.

9.3 Fra koncernselskabsaktie til porteføljeaktie

Ved et statusskifte fra koncernselskabsaktier til porteføljeaktier vil der være et skattemæssigt statusskifte, jf. ABL § 33A, stk. 2, nr. 1. Skiftet vil ikke medføre beskatning af eventuel avance opstået på koncernselskabsaktierne, da denne avance er skattefri, jf. ABL § 8, ligesom et eventuelt tab ikke vil være fradragsberettiget, jf. ABL § 8. Et skattemæssigt statusskifte af denne type vil medføre en ny anskaffelsessum for den del af beholdningen, der nu er overgået til at være porteføljeaktier, jf. ABL § 33A, stk. 1.

Følgende situation vil være udgangspunktet for det efterfølgende eksempel. Der er to selskaber, E 1 og E 2, der hver ejer 50 % af et mellemholdingselskab, MH. MH ejer 94 % af et driftsselskab. E 1 ejer udover de 50 % i MH de resterende 6 % af driftsselskabet direkte. Således ejer E 1 og E 2 hver indirekte 47 % af driftsselskabet gennem MH. Samlet set ejer E 1 53 % af driftsselskabet. Der er forudsat, at der ikke er forskellige aktieklasser eller aktionæraftaler, der ændrer ved den bestemmende indflydelse i selskabet, men at den bestemmende indflydelse følger majoritetsaktionæren, som i dette tilfælde er E 1. Dermed er E 1 det ultimative moderselskab for driftsselskabet og hermed er E 1 sambeskattet med driftsselskabet. Derfor vil E 1's beholdning af aktier i driftsselskabet skattemæssigt anses for at være koncernselskabsaktier, jf. ABL § 4B, stk. 1. Se figur for ejerstruktur nedenfor.



Ejerstruktur før E 1's salg af MH til E 2

Ejerstruktur efter E 1's salg af MH til E 2

I det tænkte eksempel vælger E 1 at sælge hele sin aktiepost i MH til E 2, der derefter ejer MH 100 % og dermed indirekte ejer 94 % af driftsselskabet. Konsekvenserne herved er, at E 1's beholdning af aktier i driftsselskabet, indirekte og direkte, overgår fra en skattemæssig status som koncernselskabsaktier til en skattemæssig status som porteføljeaktier. E 1 udtræder ligeledes af sambeskatningen, hvorefter E 2 vil være det ultimative moderselskab, der herefter er administrationsselskab for både MH og driftsselskabet. E 1 ejer stadig 6 % af driftsselskabet. Det er i nedenstående eksempel beregnet, hvorledes opgørelsen af salget af E 1's aktiepost i MH skal foretages. Det er forudsat, at den nominelle kapital i driftsselskabet er nominelt 150.000.

Oplysninger for E 1:

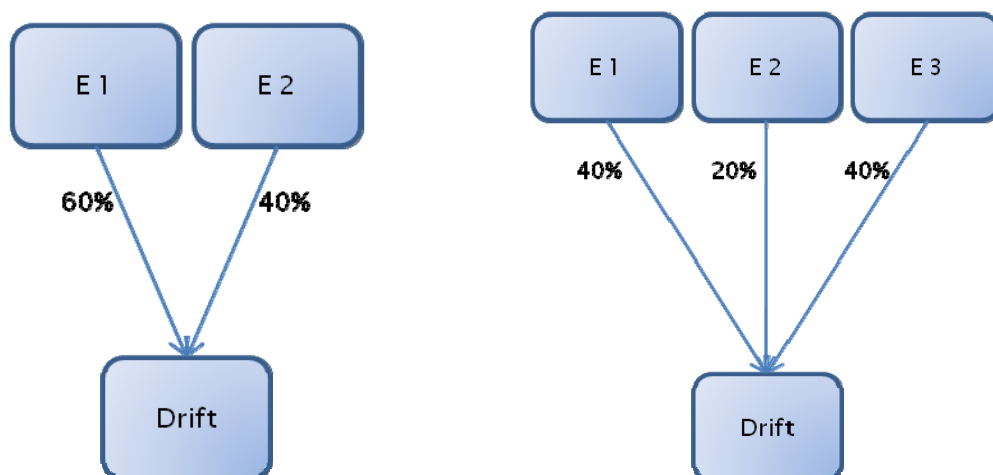
Oprindelig anskaffelsessum pr. aktie		150,00 (1)
Handelsværdi på statusskiftetidspunkt pr. aktie		198,00 (2)
Ejerandel direkte 6% svarende til nominelt	9.000	(3)
Ejerandel indirekte 47% svarende til nominelt	70.500	(4)
Anskaffelsessum for beholdning af koncernselskabsaktier ((1)*(3)+(4))		11.925.000,00 (5)
Afståelsessum for beholdning ((2)*(3)+(4))		15.741.000,00 (6)
Avance (ikke skattepligtig, jf. ABL § 8 ((6)-(5)))		3.816.000,00
Ny ejerandel 6% svarende til nominelt	9.000	(7)
Anskaffelsessum for porteføljeaktier ((7)*(2))		1.782.000,00

Som det ses af beregningseksemplet anses hele E 1's beholdning for afstået, da der sker et statusskifte. Anskaffelsessummen for E 1's beholdning er beregnet til mio. kr. 12. Da handelsværdien er steget på tidspunktet for salget af posten i MH, har den samlede beholdning en værdi på knap mio. kr. 16 ved salget. Dermed har E 1 opnået en skattefri avance på sine datterselskabsaktier på knap mio. kr. 4. E 1 har efter salget en beholdning på 6 %, hvorfor disse skal anses for at være porteføljeaktier. Anskaffelsesværdien for porteføljeaktierne bliver beregnet ud fra handelsværdien på tidspunktet for statusskiftet

fra koncernselskabsaktier til porteføljeaktier, hvilket svarer til en samlet anskaffelsessum på knap mio. kr. 2 for porteføljeaktierne.

9.4 Fra koncernselskabsaktie til datterselskabsaktie

I situationen hvor et selskabs aktiebeholdning går fra at være koncernselskabsaktier til datterselskabsaktier sker der et statusskifte, men der sker ikke et skattemæssigt statusskifte i forhold til ABL § 33A, stk. 1, jf. ABL § 33A, stk. 2, nr. 1 og 2. Det vil sige, at det ikke har nogle skattemæssige konsekvenser for selskabet, da fortjeneste og tab på både datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier efter ABL § 8 ikke er den skattepligtige indkomst vedkommende. Situationen vil for eksempel kunne forekomme, hvor to ejere E 1 og E 2 ejer et driftsselskab sammen. E 1 ejer 60 % af driftsselskabet, og E 2 ejer 40 % af driftsselskabet. Se figur for ejerstruktur nedenfor.



Ejerstruktur før E 1 og E 2 udvider ejerkredsen

Ejerstruktur efter E 3 er indtrådt som medejer

I denne situation vil aktieposten for E 1's vedkommende være koncernselskabsaktier, mens aktiebeholdningen for E 2's vedkommende vil være datterselskabsaktier. Den skattemæssige status er ens for begge selskaber om end begreberne og reglerne er forskellige for de to selskaber.

Situationen for driftsselskabet er den, at det går strygende, men efterhånden mangler der likviditet til væksten. Derfor beslutter E 1 og E 2 sig for hver at sælge 20 % af driftsselskabet til et nystiftet selskab, E 3, som herefter kan danne base for udenforstående investorer, der ønsker at komme ind i selskabet. Dermed vil der ikke ved nye investorers indtræden og ældre investorers udtræden ske handel med aktierne i driftsselskabet. Handlerne vil ske i E 3. Således vil de efter deres disposition eje

henholdsvis 40 % og 20 %. Det nye selskab, E 3, vil herefter eje 40 %. Det er forudsat, at den nominelle kapital i driftsselskabet er 1.000.000.

Nedenfor ses beregningerne gennemgået for E 1:

Oplysninger for E 1:

Oprindelig anskaffelsessum pr. aktie		25,00 (1)
Handelsværdi på statusskiftetidspunkt pr. aktie		75,00 (2)
Ejerandel direkte 60% svarende til nominelt	600.000	(3)
Anskaffelsessum for beholdning af koncernselskabsaktier ((1)*(3))		15.000.000,00 (4)
Afståelsessum for beholdning ((2)*(3))		45.000.000,00 (5)
Avance (ikke skattepligtig, jf. ABL § 8 ((5)-(4))		30.000.000,00
Ny ejerandel 40% svarende til nominelt	400.000	(6)
Anskaffelsessum for datterselskabsaktier ((6)*(2))		30.000.000,00

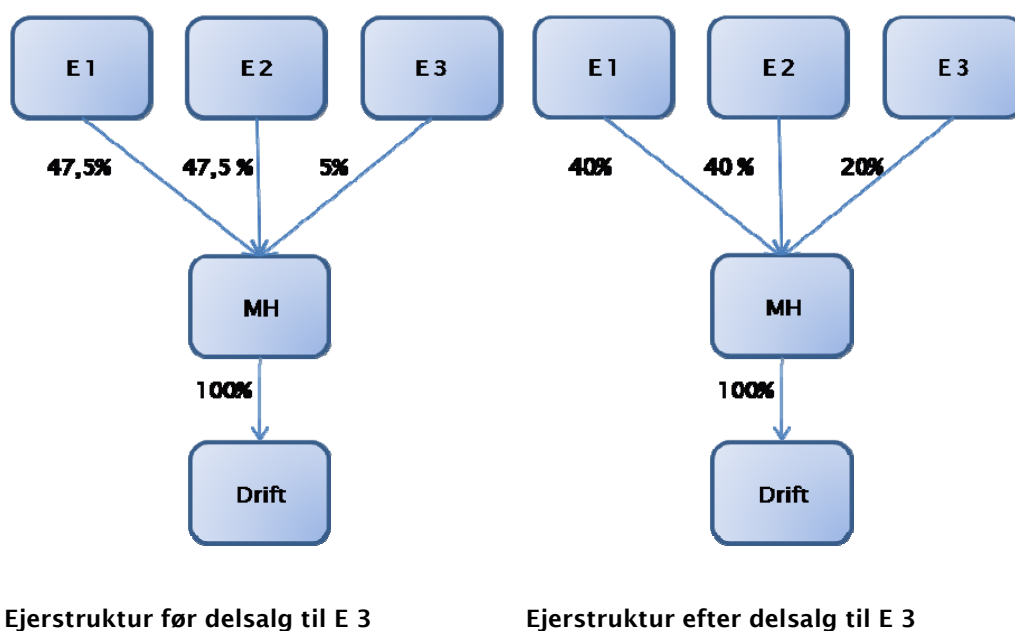
Af beregningerne fremgår det, at E 1 har en anskaffelsessum på sine aktier på mio. kr. 15. Ved salget af beholdningen til E 3 er handelsværdien pr. aktie steget til kr. 75 hvilket giver en samlet værdi af hele beholdningen på mio. kr. 45. Dette er samtidig afståelsessummen. Dermed har E 1 realiseret en avance på mio. kr. 30, som ikke er skattepligtig, da avancen er opstået på koncernselskabsaktier. Den nye anskaffelsessum for datterselskabsaktierne (den resterende del af beholdningen, som er overgået til en status som datterselskabsaktier) vil herefter være kr. 75 pr. aktier. Dermed vil den samlede anskaffelsessum for datterselskabsaktierne være mio. kr. 30. En senere fortjeneste på datterselskabsaktierne vil ikke skulle medregnes til den skattepligtige indkomst, ligesom et eventuelt tab på disse ikke vil kunne fradrages.

9.5 Fra porteføljeaktie til datterselskabsaktie

Når der sker et statusskifte fra porteføljeaktie til datterselskabsaktie, er det ifølge ABL § 33A, stk. 2, nr. 2 et skattemæssigt statusskifte. Det betyder, at der vil ske en beskatning

af den eventuelle avance, der måtte være på porteføljeaktierne ved overgangen til datterselskabsaktier. Der vil være skattemæssigt fradrag for et eventuelt tab, der måtte være på porteføljeaktierne. Denne skattemæssige behandling er en konsekvens af, at porteføljeaktier er omfattet af ABL § 9, hvorefter gevinst og tab bliver medregnet til den skattepligtige indkomst. Desuden vil statusskiftet medføre beregning af en ny anskaffelsessum for datterselskabsaktierne.

Hvis man for eksemplets skyld forestiller sig en situation hvor E 1, E 2 og E 3 gennem et fælles holdingselskab, MH, ejer en mindre servicevirksomhed. E 1 og E 2 ejer hver 47,5 % af mellemholdingselskabet, og E 3 ejer de resterende 5 %. Mellemholdingselskabet ejer driftsselskabet 100 %. E 3 er en ledende medarbejder i driftsselskabet, som gerne vil have mere indflydelse på, hvordan selskabet skal fungere fremadrettet. Derfor aftales det mellem de tre ejere, at E 3 skal købe aktier af E 1 og E 2, således at E 3's ejerandel samlet set kommer op 20 %. Det er forudsat, at alle ejerne er selskaber, at de anvender realisationsprincippet, da driftsselskabet er unoteret, og de derfor har mulighed for dette. Endelig forudsættes det, at den nominelle kapital i mellemholdingselskabet er på nominelt 1.000.000. Se nedenstående figur for ejerstruktur.



Ved delsalget fra E 1 og E 2 til E 3 sker der for E 1 og E 2 ingen skattemæssige konsekvenser. De har begge solgt datterselskabsaktier, men deres ejerskab af driftsselskabet efter salget er stadig over 10 %. Dermed vedrører deres fortjeneste eller

tab ikke den skattepligtige indkomst. For E 3 vil der derimod ske det, at selskabet går fra at eje en beholdning af porteføljeaktier, til at selskabet nu ejer en beholdning af datterselskabsaktier. Dette betyder, at der skattemæssigt sker et statusskifte, og at E 3 skal beskattes af den fortjeneste eller har fradrag for det tab der måtte være, jf. ABL § 9. Derudover vil der skulle beregnes en anskaffelsessum for beholdningen af datterselskabsaktier.

Oplysninger for E 3:

Oprindelig anskaffelsessum pr. aktie		20,00 (1)
Handelsværdi på statusskiftetidspunkt pr. aktie		17,00 (2)
Ejerandel 5% svarende til nominelt	50.000	(3)
Anskaffelsessum for beholdning af porteføljeaktier ((1)*(3))		1.000.000,00 (4)
Afståelsessum for beholdning ((2)*(3))		850.000,00 (5)
Tab (skattemæssigt fradrag, jf. ABL § 9) ((5)-(4))		-150.000,00
Ny ejerandel 20% svarende til nominelt	200.000	(6)
Anskaffelsessum for datterselskabsaktier ((6)*(2))		3.400.000,00

Ved ovenstående beregninger er det forudsat, at E 3 har erhvervet ejerandelen på 5 % for en pris på kr. 20 pr. aktie. På tidspunktet for opkøbet er den beregnede aktiekurs faldet til kr. 17. Dermed realiserer E 3 et tab på kr. 150.000, som der er skattemæssigt fradrag for, jf. ABL § 9, stk. 3. Da selskabet har valgt at anvende realisationsprincippet, vil tabet dog kun kunne fradrages i årets eller fremtidige års gevinster på realisationsbeskattede aktier. På grund af at selskabet har valgt realisationsbeskatning, bliver tabet altså til et kildeartsbegrænset fremførselsbart tab, jf. ABL § 9, stk. 4. Anskaffelsessummen for beholdningen af datterselskabsaktierne er mio. kr. 3,4. Fremtidige værdistigninger eller tab på datterselskabsaktierne vil herefter ikke skulle hverken tillægges eller fradrages i den skattepligtige indkomst for E 3. Det er vigtigt at bemærke, at E 3 ikke skal ud og give mio. kr. 3,4 for sin 20 %-ejerandel, men kun skal have "penge op af lommen" for de nominelt 150.000 aktier, som E 3 forøger sin beholdning med. Det vil sige kr. 17 gange

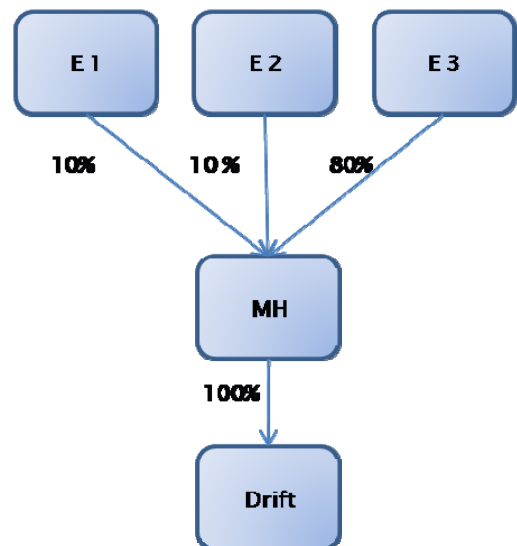
150.000 aktier og dermed kr. 2.550.000. Anskaffessummen på mio. kr. 3,4 for datterselskabsaktierne er altså sammensat af et reelt køb af aktier, svarende til de 15 %, og en allerede eksisterende beholdning på 5 %.

9.6 Fra porteføljeaktie til koncernselskabsaktie

Et statusskifte fra porteføljeaktie til koncernselskabsaktie medfører ligesom situationen fra koncernselskabsaktie til porteføljeaktie, at der sker et skattemæssigt statusskifte, jf. ABL § 33A, stk. 2, nr. 2. Ved det skattemæssige statusskifte realiseres der enten et fradragsberettiget tab eller en skattepligtig gevinst, jf. ABL § 9. Der skal ligeledes beregnes en ny anskaffessum for koncernselskabsaktierne.

Hvis vi forestiller os at udgangspunktet er den foregående situation, hvor E 3 ejede 5 % af mellemholdingselskabet, og E 1 og E 2 hver ejede 47,5 % af mellemholdingselskabet.

Situationen ændrer sig nu sådan, at E 1 og E 2 efterhånden har nået pensionsalderen og derfor kun vil fungere meget lidt i driftsselskabet, hvorfor de ønsker at afhænde en større del af deres aktier for at give plads til, at E 3 og nye ejere med tiden kan overtage selskabet. Derfor beslutes det i ejerkredsen, at E 3 delvist skal købe E 1 og E 2 ud af mellemholdingselskabet. I første omgang vil E 1 og E 2 dog gerne bevare et mindre ejerskab, hvorfor det beslutes, at E 3 overtager en aktiepost svarende til 37,5 % af mellemholdingselskabet fra hver af de to andre ejere. Efter transaktionen vil E 3 eje 80 % af



Ejerstruktur efter salg fra E 1 og E 2 til E 3.

mellemholdingselskabet, og E 1 og E 2 vil hver eje 10 % af mellemholdingselskabet. Se nedenstående figur over ejerstrukturen efter gennemførelse af salg fra E 1 og E 2 til E 3.

Det forudsættes, at alle ejerne er selskaber, at mellemholdingselskabet er unoteret, at de anvender realisationsprincippet, og at den nominelle kapital i mellemholdingselskabet er 1.000.000. Desuden forudsættes det, at værdien af aktierne som før også her er kr. 20 pr. aktie ved anskaffelsen og kr. 17 ved det skattemæssige statusskifte.

Oplysninger for E 3:

Oprindelig anskaffelsessum pr. aktie		20,00 (1)
Handelsværdi på statusskiftetidspunkt pr. aktie		17,00 (2)
Ejerandel 5% svarende til nominelt	50.000	(3)
Anskaffelsessum for beholdning af porteføljeaktier ((1)*(3))		1.000.000,00 (4)
Afståelsessum for beholdning ((2)*(3))		850.000,00 (5)
Tab (skattemæssigt fradrag, jf. ABL § 9) ((5)-(4))		-150.000,00
Ny ejerandel 80% svarende til nominelt	800.000	(6)
Anskaffelsessum for koncernselskabsaktier ((6)*(2))		13.600.000,00

Ligesom før vil der ved det skattemæssige statusskifte være et tab på kr. 150.000, som er fradragsberettiget for E 3, jf. ABL § 9, stk. 3. Tabet kan dog kun modregnes i gevinster på andre realisationsbeskattede aktier. Hvis tabet ikke kan rummes i årets gevinst på andre realisationsbeskattede aktier, kan tabet fremføres til modregning i fremtidige gevinster på realisationsbeskattede aktier. Anskaffelsessummen for koncernselskabsaktierne er beregnet til mio. kr. 13,6 ud fra en handelsværdi på kr. 17 pr. aktie på tidspunktet for det skattemæssige statusskifte. Ligesom før er den skattemæssige anskaffelsessum for koncernselskabsaktierne sammensat af en reel købssum for nominelt 750.000 aktier og en allerede eksisterende beholdning på nominelt 50.000 aktier. Dermed vil E 3 i forbindelse med transaktionen kun skulle købe og betale for nominelt 750.000 aktier svarende til en handelsværdi på kr. 12.750.000.

9.7 Delkonklusion.

Indførelsen af de nye aktiekategorier i aktieavancebeskatningsloven medførte, at der for, at bedømme hvorvidt en fortjeneste eller et tab på en aktie skal medtages i den skattepligtige indkomst, skal foretages en opgørelse af ejerandele og ikke som tidligere på ejertiden. Da udgangspunktet i de tidligere regler var realisationsbeskatning, blev urealiseret gevinst og tab ikke beskattet løbende, og derfor opstod der heller ikke skattemæssige problemer, når en aktie skiftede fra en ejertid på under tre år til over tre

år. Når det afgørende fremadrettet er ejerandelen betyder det, at der sker et skattemæssigt statusskift når ejerandelen af en aktie skifter fra 10 % eller derover til under 10 % eller den modsatte vej. Ved statusskiftet ændrer hele beholdningen karakter fra enten datterselskabsaktier/koncernselskabsaktier til porteføljeaktie eller omvendt. Som det er beskrevet tidligere i afsnittet, kan dette ske ved, at selskabet enten sælger ud af sin beholdning eller køber flere aktier til sin beholdning. Men det kan også ske i de situationer, hvor der sker kapitalforhøjelse og dermed en udvanding af ejerandelen, hvis selskabet ikke køber aktier igen ved kapitalnedsættelse, kan det modsatte resultat forekomme. Dette betyder, at hvor selskabet tidligere selv havde fuld kontrol over den skattemæssige behandling af selskabets aktieportefølje, kan der i fremtiden opstå situationer hvor et selskabs beholdning skifter karakter fra skattefrie aktier til aktier, der skal beskattes og omvendt, uden at selskabet selv foretager sig noget. Reglerne omkring statusskifter medfører i mere komplicerede tilfælde en administrativ byrde af ikke uvæsentlig karakter.

Ved selve det skattemæssige statusskifte anses aktien skattemæssigt for afstået og genanskaffet til handelsværdien. Det er ikke alle statusskifter, der har skattemæssige konsekvenser. Skifte mellem aktiekategorierne koncernselskabsaktier og datterselskabsaktier har ikke skattemæssige, da begge dele er omfattet af den samme bestemmelse om skattefrihed.

Endelig kan det medføre en likviditetsmæssig belastning for selskabet, hvis en datterselskabsaktie eller koncernselskabsaktier skifter status til porteføljeaktie, og der samtidig var en urealiseret gevinst på denne. Dette er der for så vidt ikke noget problem i, i forhold til et selskab der med en aktiv handling forårsager situationen, men for ejere der ikke selv har indflydelse på statusskiftet må det siges, at andre ejeres handlinger har vidtrækkende konsekvenser.

10. Konklusion

Lovgiver har med de ændringer der følger af lov nr. 525 af 12. juni 2009 forsøgt at harmonisere beskatningen af aktieindkomst og udbytteindkomst og forenkle reglerne for beskatningen af fortjeneste og tab på aktier samt beskatningen af udbytter. Ændringerne har i overvejende grad medført, at de tidligere regler for hvornår aktieindkomst og udbytte kunne modtages skattefrit af et selskab, nu er ændret. I forhold til ændringerne i aktieavancebeskatningsloven har det været hensigten at stoppe muligheden for brug af mellemholdingselskaber til at strukturere sig til skattefrihed ved modtagelse af udbytte, hvorfor der i den nye aktieavancebeskatningslov er indført en værnsregel mod mellemholdingselskaber.

Aktieavancebeskatningsloven gælder for fortjeneste og tab på aktier. Som aktier anses også en række andre værdipapirer som for eksempel anparter i anpartsselskaber, andelsbeviser og lignende. Skattepligten efter aktieavancebeskatningsloven hviler stadig på såvel personer som selskaber. Lovens anvendelsesområde og de skattepligtige efter loven er der ikke ændret radikalt på i forbindelse med ændringerne af loven. De ændringer der har været på dette punkt er primært af sproglig og præciserende karakter. Da lovgivers intentioner ikke har været at ændre på selve grundlaget for de skatteretlige subjekter og lovens anvendelsesområde, er dette i overensstemmelse med lovgivers mål med ændringerne af aktieavancebeskatningsloven.

Et af områderne der har gennemgået store ændringer er lovens kapitel 3. I lovens kapital 3 er de forskellige kategorier af aktier defineret. Hvor loven tidligere arbejdede med en regel, hvorefter det afgørende var, om ejertiden var over eller under tre år, er der nu

Definitionen af børsnoterede aktier i den gamle udgave af loven er ophævet, og i stedet er den erstattet af en definition på noterede og unoterede aktier. Desuden er der indført en selvstændig bestemmelse for beskatningen af egne aktier.

Ligesom kredsen af skattepligtige og lovens anvendelsesområde har opgørelsesprincipperne ikke ændret sig efter ændringerne af loven. Fortjeneste og tab på aktier bliver stadig opgjort efter realisationsprincippet og lagerprincippet. Desuden er FIFO-princippet og gennemsnitsmetoden også stadig gældende. Dog har ændringerne medført, at hvor realisationsprincippet og gennemsnitsmetoden var den mest almindelige opgørelsesmetode før ændringerne, er det nu lagerprincippet, der vil blive

udgangspunktet. FIFO-princippet har mistet meget af sin betydning, da der ikke længere skelnes mellem aktier ejet over eller under tre år.

Ændringerne har medført, at aktier der kategoriseres som datterselskabsaktier eller koncernselskabsaktier, ikke er den skattepligtige indkomst vedkommende. Dermed skal et selskab ikke beskattes af avance, ligesom det ikke har fradrag for tab, når tab og fortjeneste kommer fra datterselskabsaktier eller koncernselskabsaktier.

For porteføljeaktier skal avance og tab altid medregnes til den skattepligtige indkomst. Betegnelsen porteføljeaktier fandtes ikke tidligere hvor det afgørende for den type aktier, der nu benævnes porteføljeaktier, var, hvor lang ejertiden var.

For noterede porteføljeaktier skal selskaber anvende lagerprincippet ved opgørelsen af årets skattepligtige fortjeneste eller tab.

For unoterede porteføljeaktier er udgangspunktet også, at selskaber skal anvende lagerprincippet. Dog kan de for unoterede aktier vælge at lade beskatningen opgøre efter realisationsprincippet. Dette kræver, at selskabet ikke tidligere har anvendt lagerprincippet på unoterede aktier, og at det vælges for alle selskabet unoterede porteføljeaktier.

Vælges realisationsprincippet for unoterede porteføljeaktier vil eventuelle tab være kildeartsbegrænset til modregning i årets gevinst eller fremtidige gevinster på realisationsbeskattede aktier. Det kildeartsbegrænsede tab kan fremføres. Som en konsekvens af at der efter valg af lagerprincip på unoterede aktier ikke kan vælges realisationsprincip igen, kan det kildeartsbegrænsede tab på realisationsbeskattede aktier skifte status. Hvis et selskab, der anvender realisationsbeskatning og har kildeartsbegrænset tab, vælger at overgå til lagerbeskatning vil det kildeartsbegrænsede tab altså følge med.

Fortjeneste og tab på egne aktier bliver ikke medregnet ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

For næringsaktier vil der altid være skattepligt og årets avance eller tab skal opgøres efter lagerprincippet.

For aktier der beskattes efter lagerprincippet, eller hvor selskabet har valgt at lade disse beskattes efter lagerprincippet gælder, at et eventuelt tab ikke vil være

kildeartsbegrænset, som det var efter de tidligere regler. Dette harmonerer godt med lovgivers intentioner om at forenkle beskatningen.

Med overgangen til tvunget lagerbeskatningen, vil det alt andet lige betyde en fremrykket skattebyrde for selskaberne. Dette vil kunne medføre meget uheldige konsekvenser for selskaber i likviditetsmæssigt udsatte situationer.

Udbytte modtaget fra datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier kan modtages skattefrit. Aktierne skal ikke længere være ejet i en sammenhængende periode på 1 år, før at udbytte kan modtages skattefrit. Beskatningen af modtagne udbytter er ændret meget i forhold til de tidligere regler.

Udbytte modtaget som afkast fra porteføljeaktier blev tidligere kun beskattet med 16,5 %. Med de nye regler medregnes hele bruttoudbyttet til den skattepligtige indkomst. Udbytter vil fremover blive beskattet med 25% som almindelig selskabsindkomst. Fra og med indkomståret 2010 vil udbytte fra og avance på porteføljeaktier blive beskattet ens. Dermed har lovgiver på dette område gennemført den ønskede harmonisering og forenkling af reglerne.

Beskatningen af selskaber, der ejer dele af mellemholdingselskaber, som er omfattet af værnreglen, vil fremadrettet foregå på samme måde, som hvis de ejede aktierne direkte. Reglerne har ikke medført den ønskede forenkling af reglerne på området, da der fremadrettet skal skelnes mellem afkastet i mellemholdingselskabet, og det afkast der kommer fra underliggende selskaber.

Ændringerne til aktieavancebeskatningsloven har medført et behov for overgangsregler. De væsentligste af disse er reglerne for fastsættelse af indgangsværdier og reglerne for opgørelse af nettokurstabssaldoen.

Det vil ikke være relevant at fastsætte indgangsværdier for datterselskabsaktier og koncernselskabsaktier, da disse ikke har relevans for den skattepligtige indkomst.

Som udgangspunkt skal indgangsværdien for porteføljeaktier fastsættes til handelsværdien ved indgangen til indkomståret 2010. Dette gælder både for unoterede og noterede aktier. For unoterede porteføljeaktier, hvor selskabet vælger at blive beskattet efter realisationsprincippet, skal der ikke fastsættes en indgangsværdi, da disse ikke ændrer skattemæssig opgørelsesmetode i forhold til tidligere.

For porteføljeaktier gælder der to undtagelsesregler, hvor den oprindelige skattemæssige anskaffelsessum skal anvendes i stedet for handelsværdien. Undtagelserne er indsat for at sikre, at der ikke spekuleres i overgangsreglerne og for at sikre symmetri i beskatningen af porteføljeaktier.

Selskaber skal ved indgangen til indkomståret 2010 opgøre en nettokurstabssaldo. Ved opgørelsen skal handelsværdierne ved indgangen til indkomståret anvendes. Reglen er ifølge Skatteministeriet indført for at tage hensyn til de seneste års konsekvenser af finanskrisen.

Hele et selskabs beholdning af aktier skal vurderes og opgøres under et. Dette er for at sikre der ikke kun tages hensyn til tabsgivende aktier. Hvis der ved opgørelsen af nettokurstabssaldoen fremkommer en urealiseret kursgevinst sættes nettokurstabssaldoen til nul. Det er kun et urealiseret kurstab, der fremføres til modregning i senere års gevinst. Nettokurstabssaldoen er kildeartsbegrænset.

Med overgangsreglerne er det ikke lykkedes lovgiver at leve op til deres egen målsætning om en forenkling af reglerne for beskatning af fortjeneste og tab på aktier. Reglerne kan med rette anses for meget komplicerede.

Værnsreglen blev indført for at forhindre koncerner i at strukturere sig til at kunne modtage udbytte skattefrit. Værnsreglen indeholder fire betingelser som alle skal være opfyldt for at selskabet er omfattet af reglen. Er betingelserne opfyldt skal mellemholdingselskabet anses for at være skattemæssigt transparent i forhold til ejerskabet af aktierne i selskabet under mellemholdingselskabet, og de indirekte ejere skal anses for at være de direkte ejere.

Bestemmelsens første to betingelser vedrørende selskabets primære funktion og udøvelse af reel økonomisk virksomhed er to meget ukonkrete betingelser. Det er betingelser som alt andet lige vil medføre tvivlsspørgsmål og uklarheder omkring et selskabs retsstilling. Dette harmonerer meget dårligt med lovgivers mål i forbindelse med indførelse af ændringerne.

Bestemmelsens to sidste betingelser er derimod forholdsvis klare. Den tredje betingelse er dog meget kompliceret, og der vil være tilfælde, der er svært gennemskuelige om end betingelsens krav er forholdsvis klart formuleret. Den fjerde betingelse er fuldstændig klar, da den alene omhandler om selskabet er noteret eller ej.

Værnsreglen har som konsekvens, at enkelte aktionærs dispositioner kan medføre skattemæssige konsekvenser for de resterende aktionærer. Dette er en meget uheldig konsekvens af værnsreglen. For et selskab der ikke selv har foretaget dispositioner vil det være yderst indgribende, at andres handlinger kan have betydelige skattemæssige konsekvenser. Løsningen på problemstillingen kan være brugen af aktionæroverenskomster med en tydelig fastlæggelse af, hvad den enkelte aktionær må tåle i forhold til de resterende aktionærer.

Skattemæssige statusskifter sker når en aktiebeholdning for en given aktie skifter mellem at være datterselskabsaktie, koncernselskabsaktie eller porteføljeaktier. Skifte mellem datterselskabsaktie og koncernselskabsaktie har ingen skattemæssige konsekvenser da begge kategorier er omfattet af skattefrihed.

Ved skifte mellem kategorierne skal aktien anses for afstået og genanskaffet til handelsværdien på tidspunktet for statusskiftet.

Statusskiftet kan medføre en likviditetsmæssig belastning af selskabet, hvis en datterselskabsaktie eller koncernselskabsaktier skifter status til porteføljeaktie, og der samtidig er en urealiseret gevinst på denne.

Samlet set er vurderingen det at lovgivers ændringerne har medført en harmonisering af reglerne for beskatning af fortjeneste og tab på aktier og udbytter. På udvalgte områder er der sket en markant og ønskelig forenkling. I forhold til værnsreglen er det også klart, at lovgiver har ønsket at forhindre omgåelse af eller tænkning i den nyindførte lovgivning. På trods af at værnsreglen er kommet til verden på et grundlag af gode intentioner, ændrer det altså ikke ved at den har bragt en mængde komplicerede og uklare regler med sig. dermed ikke sagt, at barnet bør smides ud med badevandet, men det er særdeles vigtigt, at selskaberne sørger for at bevare overblikket i forhold til den samlede aktiebeholdning, når der bliver disponeret over aktier efter de nye reglers ikrafttræden.

11. Litteraturliste

- Ligningsvejledningen; Selskaber og aktionærer 2011-1, SKAT
- Grundlæggende skatteret 2010, Henrik Dam m.fl., 2. Udgave, 1. Oplag udgivet af Magnus Informatik A/S 2010.
- Artikel SR.2009.0201 af Henrik Møller Nielsen, SKAT. SR-SKAT ONLINE Thomson Reuters Professional A/S
- Artikel UFS 2009.4008 af Bent Ramskov, Thomson Reuters Professional A/S
- Spørgsmål 1 til L 202. 30. april 2009, Skatteudvalget.
- Bilag 41, til L 202 (Lovforslag L 202 er gennemført ved lov nr. 525 af 12. juni 2009). 15. maj 2009, Skatteministeriet.
- Bilag 57, til L 202 (Lovforslag L 202 er gennemført ved lov nr. 525 af 12. juni 2009). 25. maj 2009, Skatteministeriet.
- SKM2010.203.DEP, 15. marts 2010, Skatteministeriet.
- SKM2010.33.SR, 13. januar 2010, Skatteministeriet.